

Raluca Nagy

Teo nga 16 në 18

roman

Përktheu nga origjinali rumanisht:

Maniela Sota

BOTIMET TOENA

RALUCA NAGY (Cluj-Napoca, 1979) është antropologe dhe shkrimtare. Që nga viti 2005, ka botuar studime për antropologjinë dhe ese në shumicën e revistave kulturore në Rumani. Ajo ka kontribuar me prozë të shkurtër në vëllimet kolektive *Scrisori din Cipangu. Povestiri japoneze de autori români* (Editura Trei, 2016), *Nume de cod: Flash fiction. Antologie Literomania de proză scurtă* (koord. Adina Dinițoiu, Raul Popescu, Editura Paralela 45, 2019) dhe *Izolare* (koord. Alexandra Rusu, Editura Nemira, 2020). Ka botuar tregime të shkurtra në revistën *Iocan* (2016, 2019), *Revista de Povestiri* (2017, 2018), ka ndjekur edhe atelietë e të shkruarit krijues, si *LiterNautica* (2020). *Un cal într-o mare de lebede* (Editura Nemira, 2018), romani i saj i parë, fitoi çmimin “Sofia Nădejde” dhe çmimin e revistës *Observator cultural*, si dhe u nominua për “Festival du Premier Roman de Chambéry” në Francë.

Titulli në origjinal: Raluca Nagy, Teo dela 16 la 18
Botoi në rumanisht: Nemira, 2021

Botuese: Irena Toçi

Redaktor letrar: Eris Rusi

Korrektore letrare: Anjeza Hoda

Përkujdesja grafike dhe kopertina: Elsa Hajderaj

© NEMIRA, 2021

© në shqip BOTIMET TOENA, 2026

Botimi i kësaj vepre u mbështet financiarisht nga TRADUKI, një rrjet letrar ku bëjnë pjesë Ministria Federale e Evropës, Integritimit dhe Punëve të Jashtme në Republikën e Austrisë, Ministria e Jashtme e Republikës Federale të Gjermanisë, Fondacioni Zviceran ProHelvetia, Grupi i Interesit të Përkthyesve dhe Përkthyesve (Shtëpia e Letërsisë Vjenë) me porosi të Ministrisë Federale të Artit, Kulturës, Shërbimeve Publike dhe Sportit në Republikën e Austrisë, Instituti Goethe, Agjencia Sllovene e Librit, Ministria e Kulturës e Republikës së Kroacisë, Departamenti i Kulturës i Qeverisë së Principatës së Lihtenshtajnit, Fondacioni Kulturor i Lihtenshtajnit, Ministria e Kulturës e Republikës së Shqipërisë, Ministria e Kulturës dhe Informacionit e Republikës së Serbisë, Ministria e Kulturës e Rumanisë, Ministria e Kulturës e Malit të Zi, Ministria e Kulturës e Republikës së Maqedonisë së Veriut, Ministria e Kulturës e Republikës së Bullgarisë, Panairi i Librit në Lajpcig dhe Fondacioni S. Fischer.

TRADUKI

Shënim i autores

Çdo ngjashmëri me fakte, personazhe ose situata reale është e mundur, por mbetet produkt i imagjinatës, si i autores, ashtu edhe i lexuesit.

Edhe pse e inkurajoj përvojën e leximit të tekstit origjinal, në fund, lexuesi mund të gjejë disa përkthime, të fragmenteve më të mëdha (email-e, mesazhe, fragmente nga libra të tjerë) që nuk janë në gjuhën rumune. Në rastet kur kam arritur të përkthimet zyrtare, i kam riprodhuar ato si të tilla, me referenca bibliografike. Të tjerat, janë përkthime të miat, kanë më tepër natyrë orientuese. Prandaj, do të doja të vija theksin, si mbi rëndësinë e një teksti në origjinal, ashtu edhe mbi atë të profesionit të përkthyesit letrar, për të cilin nuk kam kualifikime.

Vintilës, të cilit nuk arrita t'ia dërgoja.

“Përshëndeteni njëri-tjetrin
me një puthje të shenjtë!”

([Times New] Romans 16:16)

Prolog

*U RRITA NË FSHAT, PRINDËRIT E MI
PUNONIN TOKËN, DERI NË MOSHËN
KATËRMBËDHJETË VJEÇARE, KUR U
LARGOVA QË ATY, SHKOVA NË SHKOLLË
TË MESME, PASTAJ NË FAKULTET PËR TË
STUDIUAR KIMI, NË KLUZH, KËSHTU DOJA
VETË, TË STUDIOJA KIMI DHE TË JEPJA
MËSIM NË SHKOLLË TË MESME, MË
PËLQENTE EDHE KIMIA, EDHE MËSUESJA
E KIMISË. NË GJIMNAZ MËSOJA SA E HAJA
LIBRIN, SEPSE KËSHTU MË THOSHIN
GJITHMONË PRINDËRIT E MI, LIBRIN,
LIBRIN, VETËM TË MËSOJA, NUK KISHA
PUNË TJETËR.*

NË KLUD QËNDROJA NË KONVIKT, NË
KODËR, ATJE LART, TEK OBSERVATORI, ISHTE
AQ BUKUR, MË PËLQENTE SHUMË KLUZHI,
ÇFARË QYTETI I CIVILIZUAR. MEGJITHATË, NË
VITIN E TRETË, DEKANIA VENDOSI TË MË
TRANSFERONTE NË BUKURESHT, MEGJITHËSE
NUK DOJA; POR AJO THOSHTË SE ISHA SHUMË E
MIRË PËR PUNË KËRKIMORE DHE VETËM NË
BUKURESHT BËHEJ DIÇKA E TILLË NË ATË

KOHË.

SHKOVA NË FSHATIN TIM GJATË PUSHIMEVE TË VERËS DHE, KUR U KTHEVA NË KLUD, PAK PARA VITIT TË KATËRT, DOSJA IME ISHTE TRANSFERUAR TASHMË NË BUKURESHT. IU LUTA DEKANES, I THASHË SE DOJA TË QËNDROJA NË KLUD, MADJE IU PËRGJËROVA, POR AJO VAZHDONTE TË MË THOSHTE QË OSE TË SHKOJA NË BUKURESHT, OSE TË KTHEHESHA NË SHITËPINË TIME NË FSHAT.

KËSHTU QË U ZHYTA NË VARFËRI DHE SHKOVA NË BUKURESHT, S'KISHA ÇFARË TË BËJA TJETËR. POR NUK MË PËLQEU, KISHTE SHUMË NJERËZ TË MBLEDHUR NGA TË GJITHA ANËT, RRËMUJË, ZHURMË. BËRA SI BËRA DHE I MBAROVA STUDIMET, POR TË GJITHË PROFESORËT E MI DONIN QË UNË TË QËNDROJA ATJE, TË BËJA KËRKIME, SEPSE PËR KËTË ARSYE MË KISHIN TRANSFERUAR; UNË NUK DOJA... DOJA TË JEPJA KIMI NË SHKOLLË TË MESME, KËTË DOJA.

KUSHËRIRA IME VAZHDONTE TË SHKONTE TE NJË PRIFT, KËSHTU QË NJË DITË SHKOVA EDHE UNË ME TË, THASHË TA PROVOJA EDHE UNË, NDOHTA AI DO TË MË NDIHMONTE; AI ISHTE I MIRË ME MUA, MË THA SE TË GJITHA DO

TË RREGULLOHEN, DO TË BËJ SI DO TË BËJ UNË,
DO TË JETË ASHTU SIÇ DUHET TË JETË: NUK DO
TË PARAQITEM NË PROVIM, THJESHT NUK DO TË
SHKOJ, KËSHTU E KAM TË SHKRUAR. UNË TË
MOS PARAQITEM NË PROVIMIN E SHTETIT,
MENDOVA, SI KËSHTU O ZOT, MË FAL, NUK
BËHET NJË GJË E TILLË! ISHTE MË KEQ SE
MATURA! POR PRIFTI MË THA SE DO TA
SHIKOJA, DO TË SHKOJA NË PLAZH ATË VERË, JO
NË PROVIM. SI MUND TË SHKOJA NË DET? POR
AI, I VENDOSUR, UNË DO TË SHKOJA NË DET,
ATJE DO TË TAKOJA BURRIN TIM TË ARDHSHEM;
DO TË BËHESHIM ME VAJZË, DO TË JETONIM TË
LUMTUR. POR JO DERI NË PLEQËRI, DITËT E
FUNDIT DO T’I KALOJA PA TË, NË NJË ISHULL.
MË SHKOI MENDJA TEK ISHULLI I
GJARPËRINJVE, ÇFARË ISHUISH TË TJERË KEMI
NE NË DETIN E ZI?

ATO QË MË THA PRIFTI M’U DUKËN SI
GJËRAT QË TË THONË CIGANET KUR TË HEDHIN
FALL NË PARK. MË SHUMË MË NGATËRROI SESA
MË SHPJEGOJ, KËSHTU QË VAZHDOVA PUNËN
TIME, SI T’IA BËJA QË TË JEPJA MËSIM NË
GJIMNAZ, KISHA ARRITUR TË MOS FLIJA MË
NATËN, MENDOVA SE DO TË SËMURESHA.

NË FUND, SHKOVA DHE U THASHË ATYRE NË

FAKULTET SE KJO ËSHTË AJO QË DOJA QË NË
FILLIM, SHPËRTHEU NJË SKANDAL DERI TEK
REKTORI, AI MADJE MË KËRCËNOI, SE SHTETI
RUMUN KISHTE INVESTUAR TEK UNË PËR TË
QENË NJË STUDIUESE ELITARE, JO NJË MËSUESE
GJIMNAZI, PO TË ISHTË PËR MËSUESE TË KISHA
QËNDRUAR NË KLUZH DHE SE MOS BËJA GABIM
DHE JEPJA PROVIMIN PEDAGOGJIK! PËR T'U
SIGURUAR QË NUK DO E JEPJA ATË PROVIM, MË
ÇOI NË SEKRETARIAT DHE I URDHËROI ATO
GRATË QË TË MË DËRGONIN NË NJË KAMP NË
BREGDET DERI NË TETOR, PËR PROVIMIN E
SHTETIT. MË DHANË NJË BILETË MERITE DHE MË
PARALAJMËRUAN SE NËSE NUK SHKOJA, DO TË
PAGUAJA PËR GJITHÇKA NGA XHEPI IM:
QËNDRIMIN TREMUJOR, TRENIN. KËSHTU QË
SHKOVA NË PLAZH, SIÇ THA PRIFTI.

NË FILLIM, NUK E DIJA SE ÇFARË DO TË BËJA
PËR GJITHË ATË KOHË ATJE,. POR NJOHA
BASHKËSHORTIN TIM, AI ISHTË NË EKIPI
KOMBËTAR TË NOTIT. NJË DJALË AQ I PASHËM
DHE I QESHUR! U HABITA QË, NGA TË GJITHA
VAJZAT QË ISHIN ULUR PRANË TIJ SI BLETËT NË
NJË KOSHERE, SEPSE ISHTË SPORTIST, I NXIRË, I
PASHËM, ATIJ I PËLQEVA ASHTU SIÇ ISHA, ME
BËRRYLA TË ZHVESHURA, BARK TË PJEKUR...

TANI, NE E DONIM NJËRI-TJETRIN, POR ME DISTANCËN SI DO T'IA BËNIM?

DHE JA QË PRIFTI KISHTE TË DREJTË, NUK SHKOVA TEK PROVIMI I SHTETIT, BËRA VESHIN SHURDH, PËR ARSYE SHËNDETËSORE, POR MË DUHEJ TË PARAQITESHA PATJETËR NË KOMISIONIN MJEKËSOR, KËSHTU QË U KTHEVA NË BUKURESHT, ATA MË SHPALLËN PLOTËSISHT TË SHËNDETSHME, PËRFSHIRË EDHE ANËN MENDORE DHE SHTATZËNË! NUK U MBETI VEÇSE TË MË CAKTONIN SHPEJT, ASHTU SIÇ ISHA, PA SHTET, SEPSE TË CAKTONIN NJË VEND, GJITHSESI, KISHA MESATAREN DHJETË ABSOLUTE.

NUK MË PYETËN SE KU, DOJA DIKU NË BREGDET, SEPSE ATJE ISHTE BURRI IM, POR MË DËRGUAN NË NJË FSHAT AFËR PLOJESHTIT, PËR FAT BURRI IM ISHTE FIKS NGA PLOJESHTI, AI LA EKIPIN E NOTIT, U MARTUAM, ZURI NJË PUNË SI MËSUES SPORTI DHE E PAMË VETEN MES GJITHË TË MIRAVE, SIDOMOS KUR LINDI VAJZA, SIÇ THA PRIFTI.

PATA NJË LINDJE TË LEHTË, NJË VAJZË E JASHTËZAKONSHME, NUK PATA KURRË PROBLEME ME TË. BURRI IM NA MERRTE KUDO ME VETE, NË KAMPE STËRVITORE, ME PUSHIME,

ÇDO VIT. DERISA VAJZA IKU NË ANGLI; AJO U LARGUA KUR ISHTE ENDE SHUMË E RE, MENJËHERË PAS SHKOLLËS SË MESME, KËSHTU DONTË, E DËSHIRONTË SHUMË KËTË GJË, SI MUND TË MOS E LINIM. VETËM SE U MARTUA ATJE SHPEJT DHE, MENJËHERË PAS KËSAJ, I VDIQ BURRI, DHE E KAPI NJË TRISHTIM... ENDE VETËM ËSHTË, PREJ NJËZET VJETËSH TASHMË; KA KOMPANINË E SAJ, NUK THEM, POR...

PASTAJ, MË VDIQ EDHE MUA BURRI, DY VJET MË PARË, NGA INFARKTI, DHE VAJZA KËMBËNGUL QË TË MË MARRË ATJE, NË ANGLI; MË KA REGJISTRUAR TASHMË TE MJEKU I FAMILJES, EDHE PSE NUK KAM QENË KURRË E SËMURË, AS UNË, AS BURRI IM, MIRË, AI ISHTE SPORTIST, PLUS QË BËNIM PUSHIME TË GJATA, NJË JETË TË QETË. VDIQ SHPEJT, SOT U NDJE KEQ DHE PAS TRE DITËSH I BËMË VARRIMIN. ISHTE DIMËR, O ZOT, SA FTOHTË ISHTE, TOKA KISHTË NGRIRË AKULL.

VETËM DIMRAT ISHIN TË VËSHTIRË NË PLOJESHT, SEPSE FRYNTE ERË SHUMË E FTOHTË NËPËR FUSHA, TANI KAM SHPËTUAR EDHE NGA KJO, QËNDROVA ME VAJZËN TIME GJITHË DIMRIN E KALUAR, MENJËHERË PASI MË VDIQ BURRI, SHKOVA ME TË NË ANGLI, PËR TË PARË

NËSE MUND TË SISTEMOHESHA, SEPSE TJETËR
GJË ËSHTE KUR SHKON PËR VIZITË DHE
TJETËR... POR ISHTE AQ NGROHTË DHE AQ MIRË!
PAK A SHUMË SI ËSHTE VJESHTA TEK NE. BINTE
SHI, PO, VËRTET, POR TË PAKTËN NUK ISHTE
FTOHTË, SEPSE ATJE VININ ATO RRYMAT E
NGROHTA NGA DETI, ËSHTE NJË KLIMË TJETËR,
SI PREJ ISHULLI. PRIFTI PATI TË DREJTË, DERI NË
FUND.

1. Gjenetika

Lindi shpejt, në orën dymbëdhjetë, nuk ishte shumë e dhimbshme. Gjërat shkuan aq mirë sa mjeku as nuk u lodh që të asistonte deri në fund, por dërgoi një specializant, një mysliman, i emocionuar sa nuk e përshkruaj dot, ndoshta sepse ishte lindja e tij e parë, domethënë jo e tij personalisht, por në karrierën e tij. Kur po bënte të më qepte, i dridheshin duart dhe atëherë ndërhyri një specializant tjetër, disi më i shkathët.

Vetëm diçka të vogël të çuditshme kishte vajza ime: qante gjithë natën. E dija që kjo mund të ndodhte me të sapolindurit: ngaqë rrinin në një vend me shumë të tjerë në maternitet, mund të ngatërronin pa dashje ditën me natën. Po të më shikonte, qetësohej menjëherë dhe bëhej fëmija më i gëzuar, por në sekondën që i ikja nga sytë, fillonte të qante përsëri. Kjo punë zgjati disa muaj; nuk mund të rrija tërë natën me të, kështu që e çoja në kuzhinë, e vija në një kuti këpucësh dhe e lija aty, që të binim të gjithë pak në qetësi e të çlodheshim.

Më vonë më erdhi keq për të gjitha këto. Sikur gjithë kohën sa kishte qenë e vogël, kishte vuajtur. Një mbrëmje, pasi i bëra banjë, pashë që kishte një këmbë më të gjatë sesa tjetrën, nja dy centimetra. Mora në telefon burrin, prindërit, gjithë njerëzit dhe të gjithë më thanë të qetësohesha se ashtu më dukej mua. Nuk munda të qetësohesha kurrësi, natën nuk flija, kështu që e çova tek ortopedi më i mirë në qytet. Më konfirmoi menjëherë se ka dislokim të lindur të kofshës së majtë, por në moshën e saj rregullohet lehtë, sepse ende nuk është çuar në këmbë që të ecë; gjashtë muaj në allçi dhe kalon...

... edhe mamaja edhe gjyshja blavoooo ecën “gocaaaa”

... mora “lugën” nga “tava” dhe e futa në gojë.

... gjyshja më goditi në çpatul, u kleva nga ajo dhe më pyeti: nuk dëgjove çfarë të thashë? Nuk më kishte thënë asgjë, vetëm kishte folur.

... një burrë blun i gjatë, i veshur me të bardha, vuri diçka të bardhë tek gishti i madh dhe ma futi tek goja dhe më pyeti ku të dhemb kur ndjen “nxehtësi në fyt”, e shtypte e shtypte derisa ndjeva nxehtësi në gojë dhe në

hundë dhe në vesh dhe pa skuqjen në fyt e preku me gisht ai burri dhe pastaj mbi fustanin tim me pika të kuqe si mollëkuqe filloi “era” kështu tha mamaja kur e pyeta pse fryn ashtu gjithë kohën era gjyshja më pyeti pse qan “fëmija e saj” që fryn era shumë e fortë ku fryn era nuk fryn asnjë lloj ere po fryn.

... po mbanim bashkë një gur, ajo e lëshoi nga dora dhe më ra mua në duar, shkova në shtëpi duke qarë, mamaja u frikësua, më futi në një makinë që nuk ishte e jona, e jona ishte e kuqe dhe ishte tek babi, kjo kishte diçka që bënte *biip biip biip crr crr crr*, ishte edhe më keq se era, dhe pashë një burrë tjetër të gjatë të veshur me të bardha, atëherë pata frikë dhe fillova të bërtisja, dy gra më mbanin duart, unë nuk shikoja se çfarë më bënte ai xhaxhi, më dhëmbi shumë, mamaja nuk shikonte, o Zot çfarë të bëjmë *Anastasia nuk e kuptoi...*

Anastasia ishte shoqja ime e bankës, por nuk ndodhej aty, mësova me të që t’i shkruajmë germat sipas radhës dhe bëmë vetë me germa fjalën “amin”, e dëgjonim gjithë kohën në kishë dhe qeshnim dhe mësuesja e bukur si Borëbardha na tha që të mos

shkruajmë më fjalë të tilla, fjalë të tilla vajza nuk janë “për të qeshur”.

Mësuesja e gjeografisë nuk ishte aq e bukur sa Borëbardha dhe në fakt nuk ishte fare “tërheqëse”, por “i hante fjalët” dhe mendova se kjo do të thoshte se, ashtu siç fliste ajo, që thujse nuk e hapte gojën fare, i thoshte fjalët midis dhëmbëve: duhet ta mësosh gjeografinë me logjikë, jo përmendësh. Dilje para klasës aq herë sa të duhej, derisa të tregoje me shpinë nga harta ose me sy të mbyllur rrjedhën e një lumi nga burimi deri në derdhje dhe jo anasjelltas, asnjëherë anasjelltas. Duhej të të shpjegoje pse është një lumë; si qarkullon era ose “rrymat” e ajrit, pastaj të ujit, të ftohta ose të ngrohta, nëpër dete dhe oqeanë, por ne kemi vetëm det. Pse quhet Deti i Vdekur, jo i yni, dua të them Deti nuk ka Vdekur, por kështu quhet, madje as det nuk është, është një liqen i madh dhe i kripur, i vdekur jo e jo.

Por, më të ndërlikuarat ishin “fjordet”.

Na çoi në “laborator” dhe aty nuk kishte më banka, kishte vetëm karrige, unë dhe Anastasia donim të rrinim ulur sa më afër një vajze me ngjyrë lëkure më të errët dhe me

flokë të gjata, të gjata e të zeza dhe “kaçurrela”, e cila qeshte tërë kohën. Por, mësuesja e çoi në bankën e parë, tha që ajo mban syze dhe nuk i shikon mirë të gjitha shtetet në hartë, as malet e vogla, të formuar nga “erozioni”, vetëm ata të mëdhenjtë, të cilët ishin formuar dredha-dredha, si flokët e saj.

Mësuesja e gjeografisë më çoi tek harta për të treguar disa qytete, por nuk i dija, sa shumë emra që ishin, më keq se shtetet. Përpiqesha të gjeja ndonjë mënyrë si t’i mbaja mend, mësuesja tha se emrat duhen “ngulitur në mendje”. Kisha sajuar lloj-lloj historish në kokë, me njerëz që jetonin në ato qytete, për shembull ishte njëri që tingëllonte si *atletet e plakës* dhe mësuesja na tha se është qyteti i pranverës së përhershme dhe mua më vinte në mendje një plakë që shëtiste mes asaj pranvere të përhershme derisa i prisheshin atletet, kështu ishte e lehtë për ta mbajtur mend. Por ato që më vuri të tregoja në hartë nuk më ishin fiksuar në tru, më kishin ikur; fillova të qaja përpara klasës dhe i thashë mësueses se i kisha mësuar, por nuk më ishin ngulitur, ajo tha mirë, pra ti thua se i ke mësuar, atëherë rri

aty përpara klasës derisa të të kujtohen. Doja ta gjuaja në kokë me shkopin e gjatë prej druri dhe të binte përtokë, aty në vend, përpara klasës. Pikërisht atëherë ra zilja dhe dola shpejt nga laboratori dhe Anastasia më tha që të mos e çaja kokën për të, sepse ishte një “e çmendur”.

Pastaj nuk e pashë më mësuesen e gjeografisë, në vendin e saj erdhi një “zëvendësues”, na linte të vizatonim malet, detet dhe fushat e gjelbra. Mësuesja kujdestare na tha se mësuesja e gjeografisë ishte në spital dhe atëherë më erdhi keq që e kisha urryer aq shumë, por pastaj më erdhi keq që u kthye, sepse zëvendësuesi iku dhe nuk e pashë më kurrë.

Bashkë me Anastasian shkonim në stërvitje çdo ditë pas shkolle dhe tek dushet pamë që të dyja kishim myk në gishtat e këmbës dhe ajo tha se jemi “motra nga Perëndia”. Tek unë ishte përhapur tashmë në gishta, mes gishtave dhe tek thembrat, kisha disa të çara që më dhembnin kur ecja e sidomos kur bëja stërvitje. Nuk doja të shkoja më, por Anastasia më tha të lutem mos më lër vetëm. Bëja me dhjetëra pompa, tërheqje dhe

ulje-ngritje në një korridor të ngushtë në njërin skaj të sallës së palestrës, e cila ishte në “rinovim”. Tek “ulje-ngritjet” mbetesh mbrapa, më dhembnin shputat, por trajneri më thoshte të mos gjeja “pretekste”. Preteksti je ti.

Anastasia ishte para meje dhe u ul në gjunjë për të bërë një *ulje-ngritje* dhe njëri nga djemtë kaloi me shpejtësi dhe e shtyu; ajo e humbi ekuilibrin, unë zgjata dorën për ta kapur, por ajo ra në gropën në mes të sallës; u dëgjua një zhurmë e mbytur, pastaj u rrotullua ngadalë dhe u kthye në shpinë dhe i pashë barkun, ishte i verdhë. Të lutem, mos e lër të vdesë; mos e lër të vdesë, ajo është motra ime nga Perëndia!

Pastaj u ngrit ndenjur dhe më shpërthyen lotët, qava akoma më shumë, sepse trajneri më bërtiste pse e shtyva, mund ta kishe vlarë, nuk e shtyva unë, Ana, pse unë të shtyva ty, ndërsa ajo qante ajo dhe dridhej dhe thoshte nuk e diii, nuk e paaaashë, më çoniiiiii, ti të më ngresh! Trajneri e ngriti në këmbë, më bërtiti përsëri që isha “e papërgjegjshme”. Në mbrëmje mori në telefon në numrin e shtëpisë sonë, por mamaja nuk më dënoi, më tha vetëm

që nuk duhej t'i afrohesha më Anastasias.

Nuk shkova më në stërvitje; rrija me fëmijët e rrugës, ndërsa babai ishte i mërzitur, më thoshte ti nuk je si ata, nuk e shikon se ata hedhin fjalët si gurë dhe veshin rroba të “rreckosura” e të pista, por mua më pëlqenin. Andria thoshte se kisha mësuar fjalë të pista prej tyre dhe në mbrëmje më kërkonte t'i përsërisja para mamit dhe babit, ata nuk thoshin asgjë, vetëm buzëqeshnin dhe vazhdonin të hanin.

Shkuam në një mal afër qytetit, nuk po më pëlqente, kishte shumë njerëz dhe vazhdonim të ngjiteshim e të ngjiteshim dhe në një moment të caktuar ktheva kokën pas, mami dhe babi nuk dukeshin gjëkund, as Andria. Ndalova, prita, pastaj shkova vetë deri në majë, vazhdova t'i kërkoja, por nuk po i shikoja gjëkund. Nuk dija çfarë të bëja, ju afrova një kryqi të madh dhe qëndrova aty deri në mbrëmje, bisedova me njerëz të ndryshëm, e harrova fare mamin, babin dhe Andrian; kur arritën në majë, mami vrapoi drejt meje dhe më mori në krahë, megjithatë nuk ishte aq e trembur si im atë, ashtu siç nuk kishte qenë as atëherë kur “doktori” më nxori

“për së gjalli” thonjtë e këmbëve për të kuruar mykun. Më dhembti, sepse nuk më zuri “anestezia”.

Për njëfarë kohe, fashoja m’u ngjit në gishtat e këmbëve dhe këpucët më shtrëngonin fiks tek pjesa e mishit pa thua; kur u ngroh koha dhe vishja sandale, gjithmonë më shkelte Andria “pa dashje”; po pa dashje më godiste dhe kur m’u rritën ato dy cungje nga gjunjtë, doktori tha se më kishin dalë kockat e “ligamenteve”, më dhembte deri në çaçkë të kokës dhe Andria thoshte praaaaapë; po klith kjo, e di unë që as nuk i dhemb fare, “gënjen” gjithë kohën gënjen dhe tha në tavolinë se çfarë gënjeshtresh thosha, por mami dhe babi qëndruan të heshtur.

Dhe atëherë unë reagova, epo mirë, në rregull, por gënjeshtret nuk i them unë, ato dalin ashtu siç janë, se nuk i them të gjitha, se nuk më vijnë në mendje të gjitha, ndërsa babi më tha se këto nuk janë gënjeshtër, janë “copëza ëndrrash” dhe atëherë e kuptova se mund t’i them të gjitha gënjeshtret, por në formën e ëndrrave dhe buzëqesha, ndërsa Andria hodhi vështrimin në pjatën e tij dhe pastaj më goditi në gju nga poshtë tavolinës, si

pa dashje.

Nuk mund të ulesha më në gjunjë dhe gjyshja nuk më mori në kishë atë Krishtlindje, shumë “kokëfortë” je bërë, rri edhe ti ulur si gjithë njerëzit, me të vërtetë që nuk mundesha. Në kampin e skive mora shkopinj që më arrinin fiks deri tek gjunjët dhe ndonjëherë edhe ndonjë palë çizme të shkurtra. Ecja nëpër shpat më ngadalë se gjithë të tjerët, ndaloja shpesh, se më dhembte dhe më futej i ftohti në palcë dhe aty mbetej, nuk ikte. Konkretisht, isha gjithë ditën e vetme nëpër shpate, sepse askush nuk rrinte pas meje.

Ndërsa mbrëmjet ishin të mrekullueshme, rrinim të gjithë ulur së bashku dhe dëgjonim muzikë, luanim letra, qeshnim. Do të doja që ato mbrëmje të mos mbaronin kurrë, të mos vinte më mëngjesi me dritën e tij qumështore, me veshjen e çizmeve dhe me skitë e gjata, dhe dhimbjen dhe të ftohtin deri në palcë dhe të qarat, do të doja që jeta të ishte vetëm me të qeshura.

Në kampin e atij viti kishte edhe dy grupe të tjera, më të mëdha se i yni, një grup me “të huaj” dhe një grup nga Regali¹. Ata të Regalit

¹ E ka fjalën për kryeqytetin.

ishin shumë të zhurmshëm dhe me shumë tangërlleqe. Flisnin pareshtur, nuk isha mësuar ashtu, kisha qenë pak herë në kryeqytet, gjithmonë në stinën e verës, kur kishte qenë shumë nxehtë dhe dielli vrastar i bënte godinat të dukeshin edhe më madhështore sesa ishin në të vërtetë, prandaj e quajta ashtu.

Një mbrëmje, djemtë nga Regali u dehën. Ai më i gjati prej tyre mori një mashë dhe filloi të ndiqte pas një vajzë bionde, e cila po i bërtiste gjithë kohën një tullaci, në fakt nuk ishte tullac, por i kishte qethur flokët zero, që të vinte dhe ta ndalonte atë tjetrin me një mashë oxhaku, por tullaci rrinte dhe qeshte. Kishte një zë të trashë, i cili sikur vinte nga një vend nga i cili e kisha dëgjuar edhe më parë, i priste fjalët, i murmuriste dhe përdorte lloj-lloj shprehjesh.

- Po t'i thoshe ti që të ndalej, do më linte rehat ... - qante vajza bionde.

- Po të kishte halla k..., do quhej xhaxha, - qeshte qerosi.

Aq shumë u mendova për atë që tha, sa përsërisja gjithë kohën me mendje *potëkishtehallak...*, *doquhejxhaxha* dhe vrisja mendje se çfarë donte të thoshte me këtë dhe

ndieja si më vinte mendja anës si helikë, pastaj u ngrit lart dhe fluturoi shumë, shumë larg; por nuk më zuri dot gjumi dhe zbrita në sallën e ngrënies së vilës prej druri. Në një nga tavolinat ishte edhe një vajzë tjetër nga Regali, jo ajo e rehatuara, bashkë me një të huaj; po shikonin një libër, pastaj tregonin histori dhe qeshnin, ajo po pinte duhan dhe, kur ndeshi shikimin tim, m'u lut që të mos i tregoja kujt; as nuk e dija se kujt mund t'i tregoja.

Më tha se i kishte bërë atij tipit “astrogramën”, dhe nëse doja mund të ma bënte edhe mua, unë e kuptova sikur tha “integrama” dhe e pyeta sesi mund ta bënte një gjë të tillë, e ndihmoi që ta mbaronte, qeshi dhe më shpjegoi se çfarë është një astrogramë dhe i thashë se nuk para besoj në horoskope dhe gjëra të tilla, më tha shiko se “gabohesh”, kjo është diçka tjetër, atëherë i thashë mirë, ma bëj dhe ajo pranoi.

Më pyeti për datën, orën dhe vendin e lindjes. Filloi të bënte vizatime dhe llogari në një copë letër, duke pirë cigare njëra pas tjetrës, e pastaj filloi të kërkonte në librin që kishte hapur përpara. Papritmas filloi të fliste

me një ton të qetë, më tha se isha një “luaneshë fillestare” dhe se kisha “*ashendentin*” fiks në vijën midis Peshores dhe Virgjëreshës - praktikisht, kisha vrarë tre lepuj me një goditje të vetme, sepse vijat që ndajnë kuadrantët e mi janë fiks pingul dhe ngatërrohen me vijat që ndajnë shenjat e zodiakut. Ajo më vështroi mua, unë atë dhe, pa thënë asgjë, ajo ma plasi “*more ti*, nuk e kupton, probabiliteti është shumë i vogël, një në një milion”.

Mendova se pse nëse nuk thua asgjë do të thotë se nuk kupton, por kisha vënë re se këta nga Regali flisnin shumë dhe, për më tepër, dukej sikur donin të zinin gjithë hapësirën, jemi mbi pesë miliardë njerëz në Tokë, mendova unë, dhe atëherë nuk është edhe aq i vogël ai probabilitet, por të gjitha këto i mbajta për vete, në fund të fundit, ajo ishte më e madhe se unë dhe pinte duhan, dhe dinte të bënte astrograme.

Gjatë kësaj kohe, i huaji i mbante sytë ngulur tek ajo, nuk e merrja vesh sesa kuptonte, ndonjëherë pohonte me kokë ose dukej sikur donte ta ndërpriste. Vajza më mori

njërën dorë në të sajën dhe më tha “more ti” dhe nuk e kuptoja pse më thoshte gjithmonë “more ti” kur e shikonte qartë që unë isha vajzë, *more ti*, duhet të jesh shumë, shumë e kujdesshme, se mos “të ndodhë diçka”... Atëherë, i huaji u kthye me gjithë trupin nga unë dhe po më shikonte ngultas.

Kështu që, të nesërmen u tregova e vëmendshme se “mos më ndodhte gjë”, nuk e vrava fare mendjen për krenarinë dhe bëra ski vetëm në shpatin e fillestarëve. Por, menjëherë pasi punonjësi i teleskive më njoftoi se ishte zbritja e fundit, filloi të më dhembte barku, gjithnjë e më shumë, fillova të ecja çalë-çalë me çizme, pastaj u ula ngadalë mbi ski, pashë gjashtë drita verbuese, të grupuara në një llambë si luledielli, pastaj errësirë e plotë.

U zgjova në një “sallon” edhe me një vajzë tjetër, Natalinë, e cila më tha se kishte pasur “gur në veshka”. E pyeta nëse këtë kisha pasur edhe unë dhe më tha se nuk e dinte, kur erdhi një infermiere e veshur me të bardha mora vesh se kisha pasur “apendicit të shpuar”. Më tha se kisha qenë me fat që ndodhesha në shpatin e fillestarëve dhe kishin mundur që të

më çonin shpejt në spital.

Folëm e folëm me Natalinë deri sa “u shuan dritat”. Në nëntë të darkës, si në çdo mbrëmje, mbeteshin vetëm dritat nga shtyllat e rrugës, të cilat depërtonin mes grilave të krevateve të fëmijëve, për të cilët ne ishim tashmë shumë të mëdhaja, por duhet të kishe kartë identiteti që të mos quheshe më fëmijë. Vazhduam të flisnim dhe të qeshnim mbyturazi në jastëkë, ashtu në errësirë. Vendi i operacionit më dhembte shumë, ajo prerje e vogël në formë diagonale kishte aq shumë fuqi mbi mua: më therte kur qeshja, kur kollitesha, kur haja.

Natalia nuk ishte operuar dhe megjithatë, edhe ajo kishte dhimbje, pas çdo gllënjke uji, një rrëke loti i rridhte ngadalë nëpër faqe, duke anashkaluar nishanin në mjekër, si ai i nënës së saj. Mamatë tona erdhën vetëm një herë, gjatë orarit të vizitave. Nuk lejoheshin të qëndronin me ne, sepse ishim në pavijonin e fëmijëve.

Më vonë nuk isha më, as në pavijon, as fëmijë, në fakt, nuk e di për Natalinë, por atë vit unë u transferova në shkollën *Marie Felicite* dhe filloi diçka që vetëm fëmijëri nuk

ishte, emri im i deriatëhershëm mori një theks të mprehtë dhe mashkullor, matematika u bë pjesë përbërëse, edhe fizika po ashtu, fjalë që tingëllonin si tiganë në derë dhe shprehnin gjëra që më boshatisnin shpirtin, që më hanin nga brenda me rigorozitetin dhe saktësinë e tyre dhe nuk më linin asnjë kujtim.

I vetmi është ai me mësuesen e fizikës, sepse ajo na tha në të njëjtën orë kur na shpjegoi forcat e fërkimit, që, edhe nëse është “*caransancdegre*” jashtë, një grua nuk del nga shtëpia pa geta. Por, menjëherë pasi na tha se në një univers të pafund, shpejtësia e dritës ishte e kufizuar në “*truasonmilmetrîparzgond*”, e humba fare.

E nxora veten nga ajo vorbull vetëm kur shkova edhe unë në Regali për të ndjekur fakultetin, pas Andrias, e cila ishte atje prej dy vitesh tashmë, në rrugën ku ndodhej edhe Policia, dhe pastaj kisha edhe vetëm një rrugë djathtas deri në shtëpi dhe, sapo i bija përmes, shikoja dritaren tonë; nëse kishte dritë, do të thoshte se ajo ishte në shtëpi.

Herën e parë që Andria më mori me vete në një festë, pata shumë turp. Kishte shumë njerëz, të gjithë ishin më të mëdhenj dhe më

dukeshin shumë modernë. Por, çuditërisht, në qendër të vëmendjes ishte një tip, i cili nuk kishte aspak modern. Kur e dëgjova më shumë, e kuptova që e kisha dëgjuar edhe herë tjetër duke folur, me atë stilin e tij si duke murmurirë, dallova zërin e trashë dhe të zhurmshëm të një burri më të madh në moshë sesa ishte ai vetë, ndoshta edhe pse ishte tullac, domethënë jo tullac, por me kokë të rruar. Bëra lidhjen e gjërave kur pashë vajzën bionde, pastaj atë tipin e gjatë që e kishte ndjekur pas me mashën në dorë. I pyeta për kampin e skive dhe më konfirmuan që ata ishin, ndërsa ai tipi tullac, të cilin, siç mora vesh, e quanin Petre, tha diçka të tipit “sa e vogël është bota, na mbledh të gjithë së bashku ngaqë është aq e vogël” dhe pata ndjesinë se dikush, më në fund, më kuptonte edhe mua.

Kjo ndjesi më kaloi pas disa orësh, kur më pyeti se për çfarë studioja dhe nëse më pëlqente dega, dhe i thashë që doja të bëja diçka më krijuese dhe më tha që krijimtaria nuk është për femra dhe e pyeta pse dhe m'u përgjigj hajde se nuk kam qejf tani për diskutime filozofike; më ktheu shpinën dhe u

larga ca hapa, u bashkua me një grup njerëzish, të cilët e pritën me shumë gëzim, ndërsa unë mbeta aty, prandaj u ula në një divan, në të cilin më zuri edhe gjumi.

Në një moment, dëgjova një ulërimë të tmerrshme, sikur të ishte fundi i botës (nëse do të ketë një fund të botës dhe do t'i atribuohet një tingull, atëherë ai duhet të jetë, një lloj ulërimë tmerri nga mijëra zëra së bashku, e cila sa vinte e rritej në “debilllëk”, më falni, në “decibelë”), dhe pashë një grumbull njerëzish duke kaluar me nxitim pranë meje, ashtu si lotët pranë nishanit të Natalisë. Ishin ata të mbrëmjes, të dëshpëruar, të çmendur, me një tmerr të papërmbajtur në fytyrë. Nuk mund të lëvizja, më kishte ngrirë gjithë trupi, sidomos këmbët, kështu që u mblodha kruspull dhe mbeta aty në divan, pa lëvizur. Ku ra qetësia, pata ndjesinë sikur isha i vetmi njeri që kishte mbetur në Tokë, ose më falni, ai, njëri nga një milion, ose aq sa kanë mbetur. M'u duk tragjikomike që të gjithë ata që kishin ikur, kishin vdekur gjithsesi.

U zgjova, por nuk isha vetëm, Andria dhe Petre po flinin pranë meje në divan dhe u gëzova. Kishim mbetur vetëm ne të tre, por

kur u zgjuan edhe ata, vura re se sa vend zinte Petre, jo në divan, por ashtu, në përgjithësi, sa gjithë të ftuarit e tjerë në një vend, edhe më shumë sesa një natë më parë. Ishte krijuar gjithë ajo hapësirë rreth e rrotull tij. Dolëm pas një ore nga ajo shtëpi dhe morëm rrugën drejt shtëpisë sonë në Rrugën e Policisë, por m'u duk sikur nuk kishte të sosur ajo orë dhe mendova se duhet të ishte e paligjshme që dikush të zinte aq shumë vend, kaq herët në mëngjes.

Petreja zuri akoma më shumë vend në shtëpinë tonë, ku vazhdonte të vinte shumë shpesh, ndonjëherë me vajzën që ndërkohë nuk ishte më bionde, por brune; nuk kishte asnjë ditë që ai të mos vinte, unë e/i përshëndesja me mirësjellje dhe mbyllesha në dhomën time, ai/ata thoshte/thoshin more ti (ndërkohë isha mësuar të më thërrisnin ashtu edhe pse isha vajzë), rri edhe ti me ne. Por mua më duhej gjithë koha ime në dhomë për të “memorizuar”, sepse në Regali çdo ditë kishte një film, sa herë që kaloja pragun e derës, kishte filluar ndonjë.

Si ato të Kinematekës, filma në lloj-lloj lokalesh e klubesh dhe vende plot me njerëz,

të cilët dukeshin se nuk i tërhiqnin të tjerët vërdallë, ndonëse të gjithë njiheshin mes tyre, “peshkatori sheh gjithmonë një peshkatar tjetër nga larg”, si në filmin “Wall Street”, peshkatarët ishin femra, sa herë kam menduar “sa keq”, çfarë humbje e madhe talenti.

Filmi më i rëndësishëm në Regali ishte dita kur erdhi për vizitë Papa. E pashë “prej vërteti”, të veshur me të bardha, në automjetin e bardhë papal, të lutem, sikur i Shenjti ynë të mos ishte i gjithi FLORI... Petreja tha se prej një mijëvjeçari, asnjë papë nuk kishte vizituar ndonjë vend ortodoks, ishte një çmenduri e jashtëzakonshme në Regali dhe vetëm atëherë pata atë ndjesinë se diçka “po ndodhte”. Besoj se këtë pati edhe Petreja, sepse tha “mjaft tani, vëlla, mbaroi, nuk kemi përse të rrimë më”; dhe ikëm në shtëpi.

Po kështu tha edhe kur mbaruam provimin e fundit, mbaroi, nuk kemi përse të rrimë më. Por, në fakt, ndenjëm, gjithë verën në det, duke u shëllyer në diell, sikur na kishin harruar aty. Ishte plot me peshkatarë, të të gjitha kombësive dhe më i bukuri prej tyre kishte ngjyrë më të errët lëkure dhe flokë të gjatë, shumë të gjatë, të zinj dhe me kaçurrela,

qeshte gjithë kohën. Atëherë e falënderova “Marie Felicite” që kishim një *lingua franca* me të cilën arrinim të merreshim vesh me njerëzit.

Por erdhi edhe dita kur i bëri flokët një tufë me gërsheta të holla, e preu njërin dhe ma dha mua, e më pas u largua me të njëjtën anije me të cilin erdhi. Vetëm atëherë më tha diçka jo në *frëngjisht*, por nëpër dhëmbë, si mësuesja e gjeografisë, në një gjuhë që nuk e kuptoja, por tingëllonte në njëfarë mënyre, tingëllonte e vërtetë.

Mbeta me gojë hapur dhe sytë ngulur në një anije që ishte zhdukur prej kohësh në horizont, derisa papritmas erdhi vjeshta dhe nuk mund të rrinim më. Ndërkohë, ishte hapur një pjesë e rrugës krejt të re që do të lidhte Regalin me bregdetin dhe ecëm mbi të aq qetë sa më zuri gjumi. Pashë ëndërr sikur ishim që të tre: unë, Andria dhe Petre, në breg, nga ne e tutje nuk kishte veç ujë dhe Petre tha, vëlla, unë nuk po iki më larg, hodha sytë rreth e rrotull për ndonjë shpjegim, furtunë a diçka të tillë, por nuk kishte asgjë, uji ishte i qetë, qielli ishte i kthjellët, dhe kur ktheva vështrimin prapë nga ai, Petre nuk ishte më

aty. Pashë me habi Andrian dhe ai më tha që do ikte ta kërkonte dhe mbeta vetëm.

U zgjova dhe u qetësova që ishin aty, me mua, në makinë, përpara meje, megjithëse mezi merrja frymë nga aq shumë tym, se këta peshkatarët pinin duhan si turqit, mirë, edhe unë pija duhan me ta, por rrallë. Kur zbrita nga makina në Regali, më çau hundët era e fotokopjes dhe e plehrave në vend të kripës dhe peshkut; e njëjta erë erdhi edhe nga dritarja e dhomës sime, kështu që e lashë pak hapur. Dhe pikërisht në ato çaste, mbeta vetëm mes gjërave të mia, më në fund mblodha veten dhe shtrëngova bishtin gërshet në dorë dhe kuptova se asgjë nuk kishte kuptim pa atë NJERI.

Më kaloi me shpejtësi diçka mbi kokë, dëgjova një përplasje në mur dhe një substancë viskoze filloi të rridhte nga mesi i saj, m'u desh pak kohë të kuptoja se ishte një vezë e thyer. Pasi i mbajta sytë ngulur tek veza, gjithë atë situatë, thirra djemtë për të vërtetuar se çfarë po ndodhte ishte e vërtetë dhe nuk po më dukej mua dhe Petreja tha hajde vëlla, shikoje edhe ti sa e hapur është dritarja, si mund ta ketë hedhur dikush nga

jashtë; shiko edhe këndin, çfarë dreqin... Në çdo rast, fizika dhe ligjet e saj të pamohueshme ishin më të rëndësishme.

Andria më tha hajde, më mirë thuaje vetë që e hodhe ti. Që nga ta hidhja unë, e para fare, ku kisha vezë, isha me ju gjithë kohën; dhe pse do ta përplasja në mur? Dhe Petreja tha e nga ta di unë, kështu jeni ju femrat, nuk kemi ç'ju bëjmë. Dhe qeshën të dy.

Ndjeva se truri thjesht po më shkrihej, doja t'i nxirrja nga dhoma, nga shtëpia, nga qyteti, nga bota, por nuk kisha sesi, sepse ishte e tyre, me fizikën dhe gjithçka tjetër. Doja të përplasja në atë mur, jo vetëm një dreq veze, por gjithçka që mund të më kapte dora, të bëja tallash gjithçka, absolutisht gjithçka. Por, më erdhi në mendje shkopi prej druri e mësuesja e gjeografisë dhe ajo që më tha Anastasia, të mos e çaja kokën se janë idiotë. Amin! Dhe shpërtheva në të qeshura.

- Ashtu, ashtu posi, “qesh në vend që të gëzohesh”! - tha Petreja.

Qeshnëvendqëtëgëzohesh ishte edhe gjëja e fundit që më tha. Arriti deri aty sa ndonjëherë nuk më përshëndeste, madje edhe kur vinte në shtëpinë tonë. Nëse takoheshim

në qytet, në ndonjë vend neutral, më shpërfillte, sikur as nuk njiheshim, sikur të mos ekzistojë.

Atë mbrëmje, në tarracë, i përshëndeti absolutisht të gjithë, përveç meje. Ishte edhe me një djalë tjetër, i cili u prezantua, quhej Mate. Më tha se ai dhe Petre kishin qenë shokë klase në shkollë të mesme, por nuk ishin parë prej shumë kohësh. Mate kishte ikur të studionte diçka të çuditshme, “auditim”, tek ne nuk ekzistonte një degë e tillë. Më tha gëzohem që u njohëm, do flasim përsëri dhe Petreja shfryu dhe thjesht më ktheu krahët.

E ndjeva se, nëse nuk do të thosha diçka thjesht do të çmendesha, pse po sillesh kështu, çfarë të kam bërë? Të përshëndesësh është, në fund të fundit, një çështje mirësjelljeje. Fillimisht më shikoi mua *i sajuar*, e kam fjalën, *i hutuar*, pastaj vështroi Maten, i cili nuk bëri asgjë, asnjë gjest, kështu që Petreja filloi të kërkonte sytë e të tjerëve, derisa gjeti miratimin që i duhej të njëri prej grupit, i cili filloi të qeshte, si me komandë. Vetëm atëherë Petreja u ndje përsëri në qendër të vëmendjes dhe më hodhi një vështrim sikur donte të më

thoshte çfarë do moj, hë bëj tani ndonjë ankesë për mua në sy të të tjerëve, balet e sjellje të mira, çfarë të them... Faleminderit. Plm, femrat. E ndjeva sërish se si po më shkrihej truri, si po më zgjidheshin e më lidheshin mendimet me disa të tjera që nuk më përkasin, “çka zgjidhet në tokë do të zgjidhet edhe në (t)r(u)”, pata frikë nga vetja, nga ai impulsi për të thyer gjithçka, ndaj u ngrita dhe u largova.

Nga larg dëgjoja zërin e trashë që mermërinte, o vëlla, çfarë dreqin ka kjo, çfarë do, moj, çfarë të ka zënë, dhe thjesht nuk e kuptoja, si vjen kjo, si, me kaq shumë njerëz rreth e rrotull, dhe, për më tepër, pse, dhe si kishim arritur nga more rri edhe ti me ne, në atë habinë e shprehur aq dhunshëm, çfarë ke, moj, çfarë do moj? Dhe nuk e kuptoja, vërtet që nuk e kuptoja se si duhej të veproja në fakt.

Pasi ndoqa rrugën ku ndodhej Policia, mora në të djathtë, pashë që nuk kishte dritë dhe për herë të parë u gëzova. Ngjita shkallët dhe u betova me vete se, sido që të jetë, nuk dua më t’ia di për peshkatarët. E mbajta premtimin deri në dimër, kur Andria këmbënguli që të shkoja me të/ta për ski.

Përse vallë më mori/morën përsëri, përderisa më la/lanë gjithë ditën vetëm në shpatin e malit, e kishte/kishin mendjen vetëm të bënin “garë turpi, unë jam ai që komandon mund ta fillosh garën”.

Në një moment të caktuar, u ndala në buzë të shpatit, ishte kohë me diell dhe ngrohtë. Pashë një siluetë, si një skicë, e cila po vinte drejt meje, gjithnjë e më afër, derisa ndjeva këmbët të fluturonin në formë V-je, nga njëra anë në tjetrën, u rrotullova në shpinë dhe në bark dhe vazhdova kështu, për një kohë të gjatë, si top, kisha përshtypjen se nuk do të ndalesha më. Megjithatë, pak pasi ndalova, Andria dhe Petre erdhën pranë meje, më pas m'u duk sikur kaloi një jetë derisa erdhi ekipi i shpëtimit. Më vendosën në një barelë të kuqe, të ftohtë akull, në të cilën u lëkunda sa andej-këndej derisa më zbritën poshtë, më futën në ambulancë, ku të paktën ishte ngrohtë.

Pse çdo shpat përfundon me një ekip shpëtimi? U betova me vete se kjo është hera e fundit që shkoja për ski. Dhe më erdhi keq, më erdhi shumë keq për veten time që nuk e mbajta vendimin tim për peshkatarët, të mos

doja më t'ia dija për ta, po dridhesha nga të gjitha gjymtyrët dhe nga nervat, por edhe ngaqë isha e lagur qull, e kuptova kur filloi të shkrinte bora. Mes *bip bip bip* dhe *crr crr crr* dëgjoja fragmente bisedash:

... Na mori shumë kohë, sepse ishim pas...

... Po, e pe?

... Nuk e pashë, nga ta shikoja...

... Si mund të rrish, more, atje, si majmun...

Ashtu rrihet në shpatin e malit?

... Po si... nga gjithë ai shpat, o vëlla, fiks ti ja veshe asaj.

... se sigurimi nuk mbulon rastet e dhunës në familje, he he he. Ti e kupton se mund ta kishe vrarë tët motër, me atë shpejtësi që kishe.

... ishte një fraksion sekonde, vëlla, dhe mirë që ishte ajo borë përgjatë shpatit, se mendova se nuk do ndalesha më.

... Ku ta di unë se ç'të them, nuk e di, po.

Hapa sytë, i shikoja nga lart se si mërmërisnin aty me ekipin e shpëtimit, i kujt ishte faji, pse dhe nuk e di se çfarë, dhe ndieja sikur dhimbjet në këmbë nuk ishin më të miat, as dhimbjet e tjera nuk ishin më të miat aspak, asnjëra, tani e tutje ishin vetëm të tyre. Edhe

41

2. Largimi

“Tu n’as aucune idee quel bonheur c’etait que de voir ton mail dans ma boîte, apres tout ce temps; quand j’ai vu le titre «Je vis encore», j’ai eu comme une crampe dans la gorge, connais-tu cette sensation de crampe dans la gorge?”

“Je regarde le soleil et me dis que tu regardes le meme soleil, et que bientot on le regardera de nouveau ensemble, comme on l’a fait, en sortant de la mer, et qu’ensuite on disparaîtra, connais-tu cette sensation de vouloir disparaître?”

“J’ai enfin reentendu ta voix, je n’arrivepas a y croire, mais elle etait plus dure, la tonalite je veux dire, que dans mes souvenirs. Mon frere pense que je suis folle, telephoner a cette heure-ci chez des gens que je ne connais pas vraiment, peut-etre qu’il a raison.”

“Le net ne marche plus de chez moi, mais

je continue a t'ecrire d'un internet cafe. Mon frere est devenu un peu parano. Je me rends compte que ce n'est pas vraiment raisonnable de tout laisser et partir comme ça, seule, dans un pays etranger, mais c'est tout ce que je veux. Je trouverai un moyen."

"L'universite est-elle belle? Et la ville? J'ai vu que vous avez un roi, nous en avons un, aussi, mais la nous sommes une republique depuis '18. J'ai ecoute votre hymne sur Encarta... tous les memes, les hymnes, non? La seule bonne chose est qu'a les ecouter, on est deja debout, prêts a nous enfuir..."

"Je voulais simplement te dire que finalement je pourrai bientot partir. J'ai compris que tu ne seras plus la quand j'arrive, mais ce n'est pas grave, j'attendrai. As-tu parfois la possibilite de choisir, au moins, ces longs voyages sur les mers et oceans du monde?"

Rrugës për në aeroport, ndalova me Andrian tek Petre, si për t'i thënë mirupafshim; më tha, epo mirë bre, sa kohë

kemi që njihemi ne dhe unë e marr vesh i fundit që do ikësh; ndërsa ti vëlla nuk thua gjë fare... Çfarë të them vëlla, lëre se boll siklete kam. Nuk ke pse të shqetësohesh tani e tutje, mendova, por ia thashë vetëm pasi kishim ikur që aty dhe kishim ndaluar në një kryeqytet, përtej dy deteve, të tonit dhe një tjetri, por asnjëri prej tyre nuk ishte i vdekur; vetëm mbasi kaluam dete dhe shtete i thashë shiko, po të duash, mund të më telefonosh në çdo kohë, madje ka dy numra telefoni në Cite, kërko dhomën L-003.

Dhomën e ndaja me Viktorian, një vajzë të bukur si statujë dhe me një zë që mund të rrudhte menjëherë malet në shkretëtirën që shtrihej nga Cite e tutje. Por edhe po të kishte telefonuar Andria, do të ishte e kotë, unë nuk isha asnjëherë në dhomë; nisesha në mëngjes dhe kthehesha në mbrëmje, maksimumi në mesnatë, sikur të isha Hirushja; vetëm atëherë e vlerësova faktin që, me përjashtim të rastit të apendicitit, nuk e dija çfarë do të thoshte mbyllje: konvikti thjesht mbyllej, rojet kontrollonin çdo pavijon dhe sidomos L-në, të vetmin që ishte për vajza; tek ne nuk mund të hynte askush, as gjatë ditës; kur dikush na

kërkonte, duhej të na priste te porta.

E mësova qytetin sipas atyre aromave të çmendura që mbulonin absolutisht gjithçka, duke përfshirë edhe kampusin, dhe prandaj e quajta Miroden. U ndjeva shumë mirë mjaft shpejt, isha e vetmja e bardhë që dinte të çante fara dhe që kishte kapur diçka nga ajo gjuhë e folur nëpër dhëmbë, ndoshta sepse shkruhej po me shumë kapuçë, grepa e bishta si e jona, ose ndoshta thjesht sepse, po të dije gjuhën tonë, kishte një thesar të vërtetë, sikur i kapje lehtë të tjerat. Gjithsesi, gjithë njerëzit flisnin *frëngjisht*, ndërsa me atë, sllaven, ose Marinë Forttëlumtur, ja dilja me copa-copa.

Atë fundjavë, Viktoria më mori me vete në kishë (nuk e kisha fare idenë që ekzistonte diçka e tillë në Miroden, nuk më kishte interesuar; atëherë mora vesh që ekzistonte edhe një kishë ortodokse). Ishte plot me njerëz nga të gjitha anët e kontinentit, të të gjitha kombësive dhe etnive, për disa prej të cilave as që kisha dëgjuar ndonjëherë në gjeografi dhe as që mund t'i imagjinoja. Dhe të gjithë silleshin me Viktorian sikur të ishte princeshë; njëri madje i puthi dorën, u ul në gjunjë dhe i përqafoi këmbët. I shikoja si e trallisur, si

filmat e Kinematekës.

Më pas shkuam për vizitë tek motra e saj, ku ajo qëndroi edhe për të fjetur, ndërsa unë u ktheva vetëm në Cite. Isha e gëzuar që atë mbrëmje L-003 ishte vetëm dhoma ime, kisha nevojë për këtë. Po kaloja rrugën drejt portës së lartë të Cite-s, kur përballë gardhit me tela me gjemba, u nis një skuter. Filloi të bënte rrotullime rreth meje, në rrathë koncentrikë gjithnjë e më të vegjël. Flokët më ishin ngritur përprjetë sikur t'i kishte fryrë një *fohn*, nuk ishte tharësja, por era e fortë, shumë e fortë; kur skuteri ndaloi, pashë flokët e kuq të një djali të tendosur, paksa të përkulur përpara, me kokën dhe qafën në pozicionin e dikujt që përpigjej të hynte në një derë shumë të ulët.

- Ç'kemi, unë jam Zhehad!

- Ç'kemi.

- Rri tek L?

- Mmm.

- A, ti je vajza e dhomës 003, rri me Viktorian, apo jo?

Kisha parë ato skenat në kishë dhe e përfytyrova edhe atë duke përqaftuar këmbët e Viktorias, ashtu në atë pozicionin e përkulur përpara siç po rrinte ai, por diçka nuk shkonte,

nuk kishte sesi të ulej në gjunjë: teksa po rrinte ulur në skuter, vura re se edhe atij i kishin kërcyer gunga nga ligamentet, njësoj si mua. Ngriva: nuk e kisha parë këtë tek asnjë njeri tjetër. Ngrita sytë nga gjunjët deri në majë të kokës dhe vetëm kur hodha sytë prapë poshtë, vura re se flokët e tij në fakt ishin bionde në pjesën e sipërme dhe me nuanca të kuqe gjithnjë e më të theksuara duke zbritur në pjesën e poshtme drejt nofullave dhe mjekrës. Kjo më krijoi një lloji shqetësimi dhe çekuilibri, por jo të tillë që të frikësohesha nga njeriu i kuq, thjesht dukej sikur në fytyrë po i dilnin flakë. U ktheva në dhomë, e cila tashmë nuk ishte vetëm e imja, kisha marrë me vete edhe fantazmën e llambës së Zhehadit.

Që atëherë, nuk kam shkuar askund pa të. Më çonte dhe më merrte kudo që të isha, me skuterin e tij, të cilit fillova t'ja dalloja uturimën që shumë përpara se të parkonte tek porta e lartë e Cite-s. Në fillim, kisha shumë frikë nga ajo gjëja e zhurmshme me dy rrota, mbahesha pas Zhehadit aq fort sa më dhembnin krahët. U mësova shpejt, sikur të isha një mongoleze që kishte lindur me kalin mes këmbëve.

Zhehadi dukej sikur kishte vetëm një qëllim në jetë: të mbushte jetën time. As unë nuk kisha gjë tjetër për të bërë derisa kthehej ai nga anija dhe as në përgjithësi, të them të drejtën. Për më tepër, ai dukej sikur njihte jo vetëm Mirodenin, por edhe gjithë njerëzit e qytetit, absolutisht të gjithë, nuk kisha parë asnjëherë diçka të tillë, ndoshta sepse qyteti ishte më i vogël sesa Regali ynë. U miqësua edhe me Viktorian, kështu që ishte kudo dhe gjithmonë rreth meje, dhe unë isha dëshmitare e kësaj tornadoje vëmendjeje sikur ta kisha parë diku, kushedi se ku, ndoshta në ndonjë film.

Atë mbrëmje, ai erdhi nga ora shtatë, për të më çuar në një festë. Kisha veshur një fund kadife të zi dhe një bluzë të hollë, ngjyrë blu, kuptohet pse kisha veshur edhe geta, ide fikse për modën, të cilën e kisha trashëguar nga Maria-Fericire², pa të cilat një zonjë nuk duhet të dalë. Epo ishte edhe fakti që në disa mbrëmje vinte fresk nga shkretëtira dhe, si ajo fjala *“en avril ne te decouvre pas d’un fl”*.

² I referohet shkollës “Marie Félicité” ku heroína ishte nxënëse.

Kështu thashë dhe bëra, domethënë nuk thashë asgjë nga këto, hipa në skuter me Zhehadin dhe bëmë ato që dinim më mirë, disa rrotullime, dhe pastaj u nisëm me nxitim nëpër rrugët e qytetit.

Festa zhvillohej në një shtëpi shumë artistike. Shumë pak të tilla kisha parë deri atëherë. Ishte e një arkitekti. Zhehadi me prezantoi me organizatorin e festës, të birin e arkitektit në fjalë, student për inxhinieri urash dhe rrugësh, i cili na bëri shpejt një një xhiro nëpër shtëpi, edhe në katin e sipërm. U bashkuam me pjesën tjetër të të ftuarve dhe, pas nja gjysmë ore, u ulëm të gjithë në tavolinën e madhe të dhomës së ndenjes. Unë isha ulur mes Zhehadt dhe *urashdherrugësh*, të cilët u kujdesën që mos të më mungonte asgjë, sidomos vera në gotë.

Kishte filluar të më vinte ca anës mendja kur u çuam nga tavolina. Të ftuarit e tjerë gjithnjë e më të zhurmshëm morën drejtimin për tek salla e lojërave në katin nëntokë, për një kampionat të improvizuar bilardoje; nuk ndihesha mirë, për shkak të atyre ca gotave verë, kështu që i thashë Zhehadt se do të dilja pak në oborr. Të vij edhe unë?, më pyeti ai. I

thashë “jo”, s’ke pse vjen, luaj bilardo aty i qetë.

Mandarinat në degët e mbingarkuara shkëlqenin në dritën e hënës, e cila ngjante fiks si ato, por më e madhe, sikur t’i kishte bërë ajo, jo pema; nga oborri, shtëpia dukej një serë e ndritshme, mund të shihje gjithçka brenda saj, edhe të ftuarit në bodrum, të mbërthyer në të njëjtën lëvizje *brownian*³ rreth tavolinës së bilardos, si peshqit *koi* të pellgut pranë të cilit isha ndalur. U mahnita nga ngjyrat e nderura të peshqve të të gjitha madhësive dhe u ula në bar, buzë pellgut me ujë.

Ndjeva tegelin e getave të më hynte në mish si një thikë përvëluese, pse drejtin i kisha veshur, hoqa këpucët, pastaj edhe getat, m’u duk sikur i hoqa bashkë me copa lëkure, aq fort më ishin ngjitur. Dëgjova zhurmë hapash pas meje, u ktheva, ishte *shpresa ereuravedherrugëve* por, në mënyrë të veçantë e liqeneve me djersë me shumë peshq *koi* dhe bretkosa në to; një bretkosë

³ lëvizja e peshqve ose e elementëve të tjerë të natyrës në një lëng, në dukje kaotik, por me rregullat e tij të brendshme që varen nga temperatura.

madje ishte mu në mes me barkun e verdhë përpyetë, kishte një mandarinë si ato të pemës por në bark ha ha më në fund më zuri anestezia e jetës nuk ndjeja më asgjë ishte krejt e mpirë dhe truri po më fluturonte në ajër. Dhe çfarë po thoshte inxhinieri “mmm”. Dhe çfarë po thoshte Zhehadi, se nga ishte shfaqur, thoshte “*especies*”, apo jo, më *duket “espece de”*... U përkul, tërhoqi mënjane rrugëdhurat, me njëren dorë më ngriti nga toka dhe me tjetrën peshkoi getat.

Morëm rrugën për në shtëpi dhe Zhehadi po ecte shumë shpejt, sikur ta dinte që, po të rrinim në një vend, do të më fillonte të më vinte mendja anës. Zhehad, vetëm të mos ndalemi, të mos rrimë në një vend, duhet të vazhdojmë të ecim, si të jetë, në këmbë, me skuter, me makinë, me çfarë të duash ti, tren-metro-tramvaj, avion, helikopter, trotinet, biçikletë, ski, teleferik, varkë, vaporvaporvapor, fitoi vapor, megjithëse isha prej aq kohësh në vendin e tij dhe ende nuk kisha parë një të tillë, si ishte e mundur që një NJERI të rrinte aq gjatë në një vapor, por pikërisht atëherë e kuptova që pikërisht aty qëndronte sekreti, që vaporin nuk ishte i shtetit.

Por, Zehadi u ndal, më hodhi në një shtrat dhe më puthi lehtë në faqe, nisi të më vinte mendja anës gjithnjë e më shpejt, derisa më centrifugoi fillimisht jashtë saj, pastaj jashtë vetes sime, sepse pashë dhomën që na e kishte treguar më parë *rrugadheura* nga të gjitha anët, 360 gradë, të gjitha përnjëherësh, nga poshtë, nga lart pashë që kishte hyrë edhe *rrugadheura*, fillova të bërtisja dhe më thanë se këtu mund të bërtisja, se nuk të dëgjon njeri, janë të gjithë në bodrum. U ndjeva si milingona tek *Malena*, një film që e kisha parë kohët e fundit: në një plazh, ku dielli piqte, në dorën e një fëmije që mbante një lupë të madhe.

U zgjova dhe ndjeva sikur po digjesha, por jo në plazh, as në shtratin e arkitektit, por mbi diçka të fortë dhe të ngushtë. Nga dera e hapur shikoja një korridor po aq të ngushtë, i cili më konfirmoi se nuk ndodhesha në shtëpinë e arkitektit; nuk doja veçse të lëvizja, të bëja çfarëdolloj gjëje, por vetëm të mos rrija në vend. Fillova të thërrisja, gjithnjë e më fort, derisa zbrita në dyshtemenë e ftohtë; aty ishte më mirë, shumë më mirë, perfekt, por erdhën shpejt dy asistentë dhe më ngritën, ndjeva

nxehhtësi në gojë dhe të njëjtën dhimbje, fiks të njëjtën si atëherë kur isha fëmijë dhe mjeku më kishte futur gishtin në grykë. Dëgjova një nga asistentët duke pëshpëritur një “ka thyer mjekrën”, por unë ndieja diçka tjetër, jo në mjekër, por në grykë, sikur të më kishin hequr NJERIUN, sepse nuk arrija as të bërtisja kur po më qepnin, për së gjalli, jo sepse nuk kishte zënë anestezia, por sepse as nuk më kishin bërë.

Më lanë vetëm, pastaj hyri Zehadi, më ngriti, me një rën dorë, që të rrija ndenjor, ndërsa me tjetrën më tërhoqi këmbët, më mbështeti pas vetes duke më mbajtur nga beli dhe ecëm të dy drejt makinës. Më shtriu në sediljet e pasme, ai vetë u ul pranë *uradherrugë*, dhe vazhduam të ecnim, të ecnim, ju lutem, mos ndaloni, bëni çfarë të doni, vetëm mos u ndalni asnjëherë. Por, u ndalën dhe Zehadi më tha se kishim arritur, e di që neve nuk na lë roja në L. Zehadi bëri fiks të njëjtat gjeste, por anasjelltas, për të më ngritur në këmbë.

Më dukej e pamundur të rrija në këmbë. Nuk e di sesi, as s’e ku e gjeta një lloj rezerve, si dhjam derri që vetëm këtë priste, t’i vinte

radha të konsumohej, i gjithi, ja dola të shkoja deri në vend unë, dhjami i ndritur. E pashë mjaft qartë atë momentin kur nuk ekzistonte më as ai, as NJERIU dhe as *jetuantëlumturgjithëjetën*. Prandaj, kur arrita në L-003 dhe Viktoria nga njëra anë, mirëmëngjes, si kaluat në festë, nuk i tregova asgjë; nuk u shtruam në muhabete dhe kukurisje si zakonisht, i thashë vetëm se kalova mirë dhe u futa në krevat.

Kur u zgjova, ishte një ditë e zakonshme, si çdo tjetër, dielli shkëlqente në Miroden, duke mos pasur zgjedhje tjetër. Të qepurat e mjekrës sime dukeshin vetëm nëse i shikoje me shumë vëmendje, sepse Viktoria as nuk i vuri re fare. Vetëm mua më dukej sikur më kishin vënë një etiketë të madhe, me adeziv, në të cilën shkruhej *produit perime (produkt i skaduar)*. Vetëm atëherë e kuptova sesi është të “memorizosh”: njësoj si kur vizatoja në një kasetë tashmë të regjistruar, por pastaj, kur e shikoje, dilnin ndonjëherë në pah fragmente nga filmi origjinal; vendos diçka mbi të vërtetën dhe atëherë ajo bëhet gënjeshtër, dhe çfarë vendos sipër saj bëhet “*realitate*” dhe, në këtë mënyrë, e vërteta fshihet

përgjithmonë, vetëm se ajo shfaqet herë pas here, për disa sekonda, dhe më shumë nga fundi i kasetës, pastaj ndezim dritën.

Që nga ajo ditë, nuk shkova më asgjëkund, përveçse nga L-003 tek salla e leximit dhe anasjelltas. Haja vetëm sepse Viktoria më bënte në mëngjes kafën, ziente një vezë dhe përziende një gjysmë gote me qumësht me oriz, kokrra të vogla e të zeza fasuleje dhe miell manioku. Ndonjëherë, bënte të pamundurën që të më nxirrte nga porta e Cite, i thosha që do të shkoja në sallën e leximit, praaaapë atje ti, vetëm atje shkon, derisa erdhi një ditë, kur fytyra prej statuje ju shtrembërua dhe zëri i saj nuk rrudhi më male, por balle, sepse balli i saj dukej sikur kishte shumë të tilla, breza të tërë ballesh, çfarë ke mo, pse kështu mësohet, si e çmendur, vu e vu, pa pushim?

Menjëherë fillova të qaja dhe Viktoria pushoi, balli iu rrudh, më kapi nga dora dhe më futi direkt e në dush, ashtu të veshur siç isha, dhe më tha se, nëse duhet të qash patjetër, qaj, por këtu, jo jashtë, ne në “Regat” nuk qajmë, pikërisht kështu më tha, dhe pastaj nuk foli më, hapi ujin e ftohtë dhe qëndroi me

mua derisa u qetësova. Rrobat më ishin bërë qull, por isha si peshku *koi* në ujë, ashtu, me rrobat e ngjitura pas vetes, prandaj Andria ishte i merakosur kur ika, e dinte që do të gjeja ndonjë peshkatar si ai dhe Petre.

E shtrenjta mami,

Kanë kaluar më shumë se gjashtë muaj që kur ndodhem këtu dhe për momentin jeta ime është bërë pak më e qetë. Meqenëse jam në “bllok” (mos u shqetëso, nuk jam shpërngulur në vend tjetër, jetoj po në të njëjtën godinë, në fakt, as nuk kanë “blloqe” të vërteta në këtë qytet; “bllok” nënkupton një periudhë dy-tri javore përgatitjeje për provimet që duhet të jap), kam vërtet shumë për të lexuar.

Kështu që ditët e mia kalojnë në mënyrë mjaft të qetë: zgjohem herët, ha mëngjes, (ti e di shumë mirë që nuk e kam zakon të ha, aq më tepër në mëngjes, por Viktoria gatuan diçka për të dyja ne, zakonisht oriz me fasule të zeza), bëj një dush, vishem shpejt dhe shkoj në auditor për të studiuar. Përpara se ta kuptoj unë, apo ta vërej unë, është bërë errësirë. Është e çuditshme sepse, megjithëse këtu është më ngrohtë sesa tek ne, në mbrëmje bëhet me të vërtetë ftohtë dhe, për shkak të

ndryshimit të temperaturës, është më e vështirë për ta duruar.

Nuk di se çfarë të të them tjetër, do të të shkruaj pas provimeve, kur të kem më shumë kohë.

Të përqafoj.

P.S.: Mos ke gjë përshtypjen sikur të më jetë prerë gjuha? Nëse është kështu, mos hezito të ma thuash, të lutem, vërtet.

Gjithsesi, dola nga Cite shtatë herë, derisa erdhi koha e provimit. Dhe pastaj u ktheva, sigurisht. Herën e shtatë, kur tërhoqa derën me gjemba pas vetes, përpara meje ndodhej Zhehadi, me skuter, dhe i thashë që e kisha me nxitim, duhej të shkoja në provim, dhe ai më tha “*je te dois de l'argent*”, më zgjati tre kartëmonedha dhjetëshe, nuk i mora, i la të binin poshtë dhe ato bënë ca zigzage sikur të ishin gjethe. I hodha sytë në fletën e bardhë dhe pashë vetëm këtë, kartëmonedhat duke rënë poshtë, nuk munda të shkruaja asgjë në provim. Dëgjova mësuesin duke më pëshpëritur “*mademoiselle*”, shkruani diçka, çfarëdo që të jetë, që të mund të të

vë një notë kaluese të paktën, do të ishte “*dommage*”, vërtet dua të të ndihmoj, por nuk kam sesi ndryshe, sepse pastaj të tjerët do thonë se jeni “*privilegiee*”. Po si mund të isha *privilegiee* kur *dommage* tashmë ishte bërë, i thashë *perimee, monsieur*, dhe ai tha “*pardon*”, dhe i thashë që fjalët e duhura janë *perimee, pas privilegiee*, dhe ai tha mirë, domethënë, mund të diskutojmë më shumë për këtë më vonë, shkojmë për një çaj, vetëm po të jesh e çmendur ke për të shkuar, por puna me *perimații* është se e di që, çfarëdo që mund të bëjnë, unë do mundem të mbijetoj.

Kështu që, atë mbrëmje, dola më në fund nga Cite, jo për provimin. Vesha përsëri fundin kadife dhe bluzën e hollë ngjyrë blu, por jo getat, *nuk bëhet edhe me thasë në karrocë, edhe me geta në frakturën e Dupuytren*. Ose, siç do të thuhej në frëngjisht, edhe me gjalpë, edhe me paratë e gjalpë. Po, pikërisht për atë skenën me gjalpë të atij filmit të famshëm duhet të mendojmë tani, fiks për atë, unë

atë po mendoja, isha e përgatitur. Hipa në një taksi, e cila më çoi, pa bërë asnjë rrotullim anës e anës, drejt e tek godina elegante e periferisë po aq elegante. U ngjita në katin e fundit, i rashë ziles së derës, dhe ma hapi Mateja.

Pasi e pamë njëri-tjetrin në sy për disa sekonda të mira, derisa më kapi syri tarracën e Regalit, Petren dhe gjithë të tjerët, audituesin, Mate ishte i pari ai që nxori ca fjalë nga goja që i kishte mbetur hapur. Më pyeti, pa ndryshuar tonin e zërit, çfarë kërkon këtu. I thashë se çfarë kërkoja, pa ndryshuar tonin e zërit as unë, me fjalët e mia, aq sa ishin edhe ato. Më dëgjoi pa kapsallitur sytë fare, pastaj më tha se mësuesi jetonte një kat më lart, në *“penthouse”*.

Vetëm atëherë bëri një reagim, ose pak a shumë diçka të tillë, si do të shkosh tek mësuesi, sidomos në këtë orë, pastaj, më ftoi, qejfliu i dreqit, tha Mateja, dhe shpërthyem të dy në të qeshura. Kur pushuam, vazhdoi me pyetjen e

mëparshme, por me intonacion, çfarë kërkon këtu, në Miroden, dhe unë doja ta pyesja për të njëjtën gjë, por m'u kujtua sërish tarraca, Petre, audituesi, të cilin, si vjen puna, nga të gjitha vendet e botës, tamam këtu e bënte Mateja, sa e vogël është bota, sa e çu...ditshme si nuk ishim takuar deri tani, ja kështu më tha. Ja që Zhehadi nuk i njihte të gjithë njerëzit, mendova unë, dhe dukej që nuk mund t'i zije besë, kështu që pyeta Matenë nëse e njihte, më tha O Zot me kë je lidhur... Pra, e njeh. Po, edhe atë, edhe *rrugëdheura* që nuk mungon asnjëherë. Nga i njeh ti ata? Kemi qenë figurantë në një film. Vërtet? Po, një film me spiunë, ka luajtur edhe Brad Pitt, e xhiruan këtu, sepse është lirë.

Më bëri një çaj, jasemini, jo menteje, dhe folëm në gjuhën tonë, që ishte një thesar derisa i shterua krejt fjalët, dhe atëherë Mateja improvizoi një dyshek në dhomën e ndenjes dhe ma la mua krevatin e tij. E pashë në ëndërr duke ardhur në tokën e kanibalëve, në fisin me fytyra të

zeza dhe me vese të egra, në fortesën Miroden, për të lëshuar ujë çaji jasmini dhe nga ai ujë, të gjithë kanibalët dolën me fytyra rrezatuese, duke fituar bardhësi dhe bukuri, jo trupore, por shpirtërore.

Notat e provimeve u afishuan, me përjashtim të njërit prej tyre ku ishte bërë shënimi “nuk u paraqit”, ndoshta në “*penthouse*”-in e mësuesit, sepse, edhe pse nuk e kisha shkruar, në provim kisha vajtur; mendova që, iku edhe kjo punë, nuk kam përse të rri më dhe u ktheva në Regali, një ditë më vonë sesa kisha biletën, sepse të dielën që duhej të udhëtoja me avion, ndërroi jetë një president dhe ishte alarm i përgjithshëm. Emri i tij “më ishte përsëritur aq shumë herë në tru, sa më ishte djegur qarku elektrik”, siç më ishte përsëritur në kokë dhjetëra herë kur kisha qenë fëmijë, bashkë me një tjetër, të përbërë po nga tre pjesë, me një “al” në mes; shërbim për shërbim, sepse verën e kaluar, kur kishte vdekur mbreti i mirodenëve, ai bashkë me presidentin iks-

al-ypsilon kishin shpallur zi kombëtare.

Mateja nuk do të kthehej në Regali gjatë pushimeve, sepse atë verë kishte licencën dhe një provim tjetër shteti për të dhënë, pra, duhet të qëndronte në Miroden. Erdhi me mua në aeroport, aty ishte gjendje alarmi në maksimum, kishte shumë policë, të cilët na ndalonin çdo pesë metra. Pikërisht atëherë Mateja më tha, ore djalë (me “ore” isha mësuar, edhe pse isha vajzë, por me “djalë”, vërtet e kishte ky?), kështu ke për të humbur avionin, dhe iku e më bleu shpejt në një dyqan në aeroport një djellaba⁴ ngjyrë blu elektrik, më tha vishe këtë, që të mos tërheqësh më vëmendjen dhe nuk më ndaloj më asnjë, por prapë arrita tek porta e imbarkimit në minutën e fundit. Isha me fat për shkak të Lotit (ekipit të futbollit të të rinjve), të cilëve iu desh shumë kohë për të hipur në avion.

⁴ Mantel ose fustan i jashtëm uniseks i gjatë dhe i lirshëm me mëngë të gjata, i cili vishet në rajonin e Magrebit të Afrikës së Veriut.

Vetëm kur e pashë veten në ajër, mbi detin e parë jo-të vdekur, e kuptova se do të kishte qenë më mirë po të kisha humbur avionin: nuk doja fare që të kthehesha në Regali. Fillova të dridhesha aq fort, sa një nga stjuardesat më mori me vete dhe më çoi në “*cockpit*”⁵, më tha se gjithmonë funksionon, do të më kalonte frika. Doja t’i thosha që nuk kisha frikë, po të ishte për mua, avioni le të përplasej aty në vend, në detin e të vdekurve të sëmës; pushova së dridhuri dhe stjuardesa më shoqëroi e kënaqur tek vendi im, aty pranë Lot-it, me të cilët bëra llogje gjithë pjesën tjetër të rrugës, edhe gjatë qëndrimit në tranzit.

Dola tek porta, menjëherë pas Lot-it dhe pashë Andrian me, në atë kohë, gruan e tij të ardhshme. Zgurdulluan sytë dhe atëherë u binda që jo vetëm ata, por edhe stjuardesa, edhe Lot-i, dhe gjithë aeroporti kishin parë etiketën e madhe me *perimee*, por fajin, në fakt, e kishte “*djellabaua*” ngjyrë blu elektrik që më kishte blerë

⁵ Kabina e pilotit

Mateja dhe të cilën e kisha harruar fare. Andria më tha në makinë se i kishin kaluar në mendje të gjitha skenarët e mundshëm: se isha martuar me shpresën e re nga Loti pas të cilit kisha ecur me përulësi teksa dilja nga porta; se isha konvertuar në fenë e tyre; madje isha bërë murgeshë. I thashë po, diçka e tillë më “ndodhi” dhe qesha në vend që të gëzohesha.

Petreja erdhi më vonë, m'u duk sikur, në thelb, nuk kishte ndryshuar asgjë e megjithatë, realiteti ishte që duhej të shikoja sezonin tre kur nuk kisha parë të dytin, sepse Andria me gruan e tij të ardhshme u larguan; qëndronin më shumë tek shtëpia e saj -, dhe unë mbeta vetëm në shtëpi me Petren, një premierë botërore absolute, dhe ai më vuri dorën lehtë në qafë, çfarë po bën? U çova dhe shkova në dhomën time, si njëherë e një kohë, por ai nuk thirri më *hejpsenukrrimene*, erdhi pas meje, e pyeta, çfarë po bën?, çfarë domethënë kjo, çfarë po bëj?, dhe e kuptova se ajo drejt etikete ishte shumë e

dukshme, gjithsesi.

Nuk zgjati shumë dhe nuk ndjeva asgjë, sepse u centrifugova shumë jashtë botës dhe jashtë vetes, u ngrita sipër dhomës sime, dhe pastaj u ngrita dhe shkova që të lahesha. E qartë, *perimee* ishte e shkruar me një shënues që nuk hiqej, mund ta fërkoja sa të doja gjithë trupin, praktikisht ishte bërë tatuazh; pastaj vendosa se nuk kisha më çfarë të bëja dhe e lava edhe Petren, gjithë trupin e tij: këmbët, duart dhe kokën.

Por, kësaj here nuk qëndrova më me të gjithë verën me barkun e kthyer nga dielli, bëja sport çdo ditë, nuk kisha bërë që kur kisha hequr dorë nga stërvitja pas incidentit me Anastasian. Nga jashtë, jeta ime dukej mirë, normale, e ndërtuar me gjëra të vogla, dëshmi e faktit që ende ekzistojta. Por së brendshmi, po më krijohesh një humnerë e thellë dhe jeta nuk ishte veçse një përpjekje e vazhdueshme për ta fshehur atë. Nuk doja më të jetoja me kohën përpara, por as të kthehesha pas

nuk doja, dy brigje, njëri më real se tjetri,
dhe mes tyre ajo humnerë në të cilën kisha
rënë dhe e cila po më përpinte, të paktën
nuk kisha më nevojë për anestezi; kur
diçka të gëlltit, nuk ndien dhimbje, nuk
ndien asgjë.

I dashur Mate,
Nuk arrita të të thosha se sa shumë u
preka nga mënyra sesi u kujdese për
mua. Dhe nuk arrita as të të
falënderoja...

I dashur Mate,
Ta dish, në fakt, ti e di se jam në
pritje që, pas çdo hapi që hedh, të më
dalin përpara pemë palme dhe njerëz
me ngjyrë. Vetëm ti mund të më
kuptosh.

I dashur Mate,
Ja çfarë po ndodh këtej nga ne:
1. Të dielën do të votojmë (besoj se
edhe ti do të shkosh në ambasadë?).
2. Sot u zhvillua ndjekja më e
madhe, me të gjitha forcat ajrore,

detare dhe tokësore në kërkim të tre
xhandarëve që u arratisën të
armatosur nga një njësi bregdetare.
Terror në det!

3. Në datën 27 do të mbyllen të
gjitha vendet publike, në shenjë
miqësie për fillimin e Ramazanit.
(Këtë e shtova nga vetja...).

I dashur Mate,
Është kohë me diell, por fryn një erë e
ftohtë dhe kjo më kujton Mirodenin, kur
ditën të djeg dielli, ndërsa në mbrëmje
ngrin së ftohti...

Vjeshta shpërtheu papritmas dhe qe
koha për të bërë diçka edhe unë,
çfarëdolloj gjëje, edhe pse më dukej e
pamundur, asnjëra nga anët e humnerës
brenda së cilës ndodhesha nuk dukej të
ishte afër, sidomos mali Muhamed⁶, e

⁶ Referencë për shprehjen "kur Muhamedi nuk shkon te
mali, vjen mali te Muhamedi", që do të thotë, në rastin
e heroinës, kishte më shumë mundësi që Mirodeni (e
cila, nga përshkrimi, ndodhet në një vend mysliman) të
vinte tek ajo sesa ajo të shkonte te Mirodeni.

gjithë të tjerat. Po të mos bëja asgjë, nënkuptonte se do të humbisja praktikisht tre vjet (universiteti), gjë që, në atë moment, ishte gjithë jeta ime, gjithë realiteti, i mirë, i keq, ishte i imi, nuk kisha sesi të kthehesha pas. U shfaq shpëtimtarja, Zana Bolonja, dhe zbulova se, atëherë kur nuk dëshiron më të jetosh as më përpara në kohë, as më pas, ekziston jeta me “kredite”: pa vite, vetëm me një numër kreditesh, kur mbledh mjaftueshëm të tilla, merr një letër, një diplomë; nuk ka rëndësi sa vite zgjat, kur jep provimet apo nga sa herë i jep ato.

Në listën e universiteteve

1. të përafruara me sistemin e Bolonjës,
2. në të cilat studimet kryhen në frëngjisht,
3. të cilat kishin partneritet me Regalin,
4. dhe me Mirodenin,

në mënyrë që gjithçka që kisha bërë tashmë të merrej parasysh, ishin dy. Vura gishtin tek i pari dhe zbarkova në Kartonac. E quajta kështu sepse një nga këngëtarët më të famshëm, do të thosha i të gjitha kohërave dhe mbarëbotëror, se po të ishte për mua, do të

shtrihesha aq sa nuk më mbante jorgani, që ka dalë nga ky qytet ka thënë në një intervistë se babai i tij e bëri me diplomë karriere.

Ishte nëntor, muaji më i tmerrshëm i vitit, kur vjeshta shndërrohej në dimër në Regali. Nuk e imagjinoja se diku, një ditë mund të ishte dhjetëra herë më keq. Më goditi ai mot thjesht i tmerrshëm që nga dita e parë, diçka që nuk duhej të ekzistonte në Tokë apo në vendbanimet njerëzore; ishte më keq sesa të mos e nxirrje qenin nga shtëpia, ishte që të mos e ndërtoje shtëpinë nga e para, fare, të vrapoje diku tjetër. Kisha zgjedhur, pa e ditur, mishërimin e ferrit.

3. Ndryshimi

Derisa një ditë mendova se pashë bregun e detit. Ditën e tretë.

Teksa po ecja mespërmes atij fenomeni uJOR në Kartonac, të përhershëm, gri dhe të mjegullt, në një moment, Pallati në fund të një bulevardi m'u duk si buzë detit. Domethënë qyteti vazhdonte të ekzistonte ende, vetëm se dukej se në atë copë toke pas Pallatit kishte qenë dikur deti. Kartonaci e kishte shtyrë gjithë kohën, gjithnjë e më tej, derisa i gjori kishte rënë nga divani, ishte rrokullisur jashtë dhomës, jashtë shtëpisë dhe kishte dalë në rrugë; nuk kishte arritur ta nxirrte të gjithin jashtë qytetit, dhe shfaqej herë pas here, në fenomenin uj... #oredjalë, u morëm vesh njëherë që vetëm realiteti ka rëndësi, HAJDE PRAPË! Pra, atë ditë e humba momentin kur duhej të merrja rrugën në të djathtë pas Morgut, pranë të cilit ndodhej Shtëpia Komunale e Asistencës Sociale,

ku, me siguri, kur njerëzit trokasën në derë u thonë: “Na vjen keq, nuk mund të bëjmë asgjë për ju, provoni tek...” BOLL TANI!

Pra, rruga ime në Kartonac, përveçse ishte e para djathtas pas Morgut, orientohesha si në Regali pas Policisë , ishte një rrugë e zakonshme, me të gjitha ndërtesat në të njëjtin nivel në të dyja anët, si të gjitha rrugët e qytetit prej kartoni. Atë ditë, për shkak të mjegullës, m'u duk sikur në fund të saj shikoja detin. Mendova që të shkoja deri atje dhe ta verifikoja, ndoshta, kush e di, vërtet të nxirrte në det, dhe unë isha e vetmja që nuk e dija. Jo se do të ishte ndonjë surprizë kushedi se çfarë. Por, nuk shkova, sepse gjatë rrugës më mbetën sytë tek një fasadë, në të cilën shkruhej me germa të mëdha dhe me ngjyra: “Macadam”⁷. Dukej si bar, kështu që hyra brenda, e lehtësuar që shpëtova nga fenomeni uxor jashtë dhe nga të gjitha dilemat e tij me mjegullën, me detin që, më në fund, nuk ekzistonte.

⁷ Emri i lokalit.

Brenda, lokali ishte po me aq shumë ngjyra sa edhe tabela e fasadës, sikur të kisha hyrë papritur në një botë paralele, e cila nuk kishte aspak të bënte me Kartonacët. Disa të rinj po aq shumëngjyrësh dhe paralelë po dëgjonin njërin prej tyre duke lexuar diçka me shumë fanatizëm, në një gjuhë e cila dukej sikur vinte drejtpërdrejt nga filmi *Malena*, por të cilën unë vërtet që nuk e kuptoja, edhe pse ngjante me frëngjishten.

Gjëja e katërt ku më ngelën sytë atë ditë, pas 1. Deti (apo jo?), 2. “Macadam”, 3. Malena, ishte, siç parashikohej, një djalë dhe ai paralelisht (por jo, kësaj here emri i tij nuk fillonte me Ma, që të ishte, ku e di unë se çfarë, 4. Mate, tipi). Qëndronte i mbështetur pas një shtylle, nga e cila filluan të rriteshin fillimisht degë e gjethe dhe pastaj fiq... e kam me të vërtetë tani, BOLL!, ose jo, gjithsesi, askujt nuk i bëhet vonë.

Djali kishte flokë kaçurrela dhe mjekër të gjatë, aq të gjatë sa e kishte lidhur bisht

me një unazë. Në pjesën e fytyrës ku nuk kishte mjekër, mund të dalloje anatominë, e kishte aq transparente lëkurën, sa dukej sikur e kishte hequr plotësisht, ashtu si edhe lëkurën e duarve me të cilat, kur mbaroi ligjërata, filloi të xhonglonte, duke përdorur një top të madh prej xhami kompakt dhe pangjyrë.

I afrohesha gjithnjë e më shumë, nuk e kuptoja se si lëvizte ai top, më dukej sikur pluskonte e vetme paksa mbi duart e tij, si një tren mbi një jastëk magnetik; por mbi të gjitha nuk e kuptoja se si mund të lëvizte dikush duart në atë mënyrë. Arrija t'i dalloja çdo nerv, tendinë, muskul, metakarpus, falangë, etj. E uli topin poshtë dhe, me një xhonglim tjetër, nxori unazën nga mjekra; kur e kuptova unë, ai ma kishte vënë tashmë në gisht.

U bë një bujë e madhe, njerëzit filluan të qeshnin dhe të bërtisnin diçka me *“natanello”*. Djali që kishte lexuar na u afrua. Ishte më i shkurtër dhe syzet e tij kishin ato korniza të trasha që e bënin të

dukej shumë serioz, mbase edhe kjo ishte arsyeja pse leximi i tij m'u duk fetar. Na mori duart në të tijat dhe i shtrëngoi aq fort sa mendova se metakarpi im, përfshirë unazën, do të mbetej aty, dhe tha “*cari cretini*” ose diçka të tillë. Vazhdoi për një gjysmë ore, po me aq fanatizëm sa kishte lexuar edhe më parë; vetëm mua më pyeti në frëngjisht, *să înțeleg și eu*, që ta kuptoja edhe unë, diçka me dëshirë dhe jo e detyruar nga dikush, askush nuk qeshte, të gjithë ishin tepër profesionistë për këtë skenë, sikur ta kishin bërë shumë herë më parë. Ishin shfaqur nga hiçi edhe dy dëshmitarë, një djalë tjetër që qëndronte në të djathtë të Natanello-s dhe një vajzë në të majtën time. Askush nuk qeshi, derisa djali me syze na nxori nga dyert e “Macadam”-it, me dëshmitarët që na ndiqnin një hap prapa dhe na hidhnin kokoshka, sepse nuk kishin oriz në lokal.

Kështu u martova me Natanello-n, i cili nuk jetonte në Kartonac, por kishte ardhur për vizitë tek shoku i tij me skelete të

trasha, të cilin, siç e mora vesh, e quanin Filipo. Muajin e mjalit, praktikisht, e kaluam në “Macadam”, ku mësuam gjithashtu se shoqëruesen e nuses e quanin Françeska, se leximet fetare ishin nga Marksia dhe diskutimet më të nxehta ishin për një luftë që nuk kishte të bënte me ta, por me të cilën, në parim, nuk ishin dakord. Unë, të them të drejtën, nuk kisha asnjë përshtypje, as për Marksia, as për luftën në përgjithësi, as për atë në veçanti, por nuk kisha as edhe ndonjë gjë më të mirë për të bërë.

Kur nuk isha në “Macadam”, rrija sa në një zonë me bar në tjetrën, se ndërkohë ishte bërë pak më pak ujore jashtë, thuajse një lloj pranvere, le të themi, megjithëse do të ishte një ekzagjerim, por mund të rrije jashtë, në parqe e pyje. Pas muajsh gri të pandërprerë, gjithçka papritmas dukej tepër e ndritshme, bota ishte përmbytur nga dëshira e mirë; ose ndoshta ishte thjesht sepse mund të qeshje pafundësisht më mirë në bar, në gjuhën e Natanello-s

dhe njerëzve të tij, dhe doja që jeta të mos ishte gjë tjetër veçse me të qeshura.

Ditën që iku, Natanello nuk më dha unazë, do të ishte e tepërt; por më zgjati dorën, duke mbajtur një guralec të vogël gri dhe tha: “*domani e dopodomani ci sono concertini e sabato forse una gitarella in montagna, poi lunedì andro a Bologna per un gran concerto, ma martedì ti scrivo*”, dhe kur pashë guralecin përsëri, duke qenë e hutuar nga ajo që më kishte thënë vetëm sepse kisha përfunduar në Kartonac pikërisht për shkak të Zanës së Bolonjës, ishte bërë ditë. Dhe me sa dukej, pikërisht këtë kishte bërë Natanello me jetën time.

Ai më tha se i urrente ndarjet, unë iu përgjigja në rregull s’ka gjë dhe se, gjithsesi, nuk besoja më në *ileana osânzeana*⁸, domethënë, me fjalë të tjera, i

⁸ Referencë për personazhin e përrallës Ileana Cosanzeana, është një lojë fjalësh sepse “osanza” do të thotë “dhjamë”, pra “osanzeana” në vend të “Cosanzeana”, që do të thotë një “princeshë e shëndoshë”.

thashë se nuk isha i sigurt nëse kishin edhe ata *përrallametërinjtëetëtjerasikëto*; ose, edhe sikur të kishin, prapëseprapë nuk e dija si thuhej në gjuhën e tyre; ose nëse, le të themi, ndërkohë do të kisha marrë vesh se vërtet kishim qenë në muajin e mjaltit, ndoshta do të kisha shpërthyer së qeshuri; dhe në atë moment nuk ishte për të qeshur.

E përcolla Natanello-n deri tek metroja, e cila do ta çonte tek treni, i cili do ta çonte tek avioni, i cili do ta çonte në shtëpinë e tij, nga e cila, të martën, ç'është e vërteta më shkroi.

“tesoro amore, diro di piu, moglie!
ma perche, perche interrogarsi su
treni o aerei che portano le persone
lontano, su mondi che s'incrociano
per un attimo e poi chi lo sa (qui
sai?).

1. si, me lo sono chiesto.

2. possibile risposta: on est bien peu
de chose.

3. mi consolerebbe sapere che te
lo chiedi anche tu, perche comunque

e un argomento che non abbiamo affrontato insieme.

4. mi stai enormemente invogliando a venire a recuperare il tempo perduto.

5. non ho molta fiducia nella distanza, ma in realta non ho nemmeno molta fiducia nella vicinanza.

6. e, sottolineo perche e importante, io non sono uno che parla di queste cose cosi, a chiunque.

7. naturalmente, a te, parlo!

8. fidati di quello che senti nel momento in cui lo senti, non preoccuparti (MAI!) di quello che e gia passato, perche ogni cosa che fai e quella giusta in quel momento.

9. se credi, passa ogni volta che vuoi partire.

10. tanto, siamo sposati, insomma, sappi che non ti sara cosi facile liberarti di me, perche (e ricordatelo) per me amare vuol dire godere di una persona quello che lei

vuole/puo/si sente di condividere con te. e noi due stiamo iniziando a condividere molte cose.

magari domani prendo un aereo, nel frattempo, ampie dosi di camomilla ed ampie sedute di erba terapeutica. i selvaggi che ti accomodano fanno uso di simili sostanze?

ti ricordi che una volta... no, io non mi ricordo bene, tutto confuso. ma so che ci siamo divertito molto... natanello.”

Dhe të martën vijuese më shkroi, dhe të martën pas asaj. Nëse është e martë, është. Emailët që vazhdoja t'i lexoja dhe t'i rilexoja, edhe pse nuk e dija se për çfarë shërbenin ose nëse i kuptoja mirë. Dua të them, unë kisha studiuar frëngjisht për vite me radhë kur përfundova tek ajo dhe prapë më shpëtonin gjëra, çfarë shansesh kisha me këtë, pas disa javësh... Por ja shiko që, duke jetuar me Natanello-n në “Macadam”, kishte dhe, me çdo email,

kuptoja gjithnjë e më shumë.

Ndërkohë erdhi vera dhe emailët filluan të ndryshojnë ngjyrë. (Po ashtu edhe deti. E kam fjalën për mjegullën në Kartonac.) Ose ndoshta ngjyra mbeti e njëjtë, e kuqe, por kishte nuanca të tjera.

“compagna comunistissima e
femministissima che addirittura
sublima la sua identità di donna e
moglie di mafioso per abbracciare
l'ideologia dell'uguaglianza! che
donna ho sposato...

*e l'estate e io lavoro in
autostrada, dell'impazzire.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

per il resto tutto bene anche se

sto impazzendo.

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

per il resto tutto bene anche se

sto impazzendo.

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

*per il resto tutto bene anche se
sto impazzendo.*

per il resto tutto bene anche se

sto impazzendo.

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

*devo convincermi che sto
impazzendo?*

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!

sono impazzito!
sono impazzito!
sono impazzito!
sono impazzito!
sono impazzito!
sono impazzito!
sono impazzito!
sono impazzito!

tuo marito.

p.s. stai bene con i capelli lunghi!

p.p.s. mi scriveresti come si dice
nella tua lingua «ciao» e «nove euro
e quaranta, per favore» (ma come si
pronuncia, più che come si scrive)”

“Tesoro,

Ho detto «buna siua, noua euro
patruzei, va rog» moltissime volte;
questo è il mezzo più difficile di
tutti i mezzi di vacanza; il 29 agosto
i turchi mi hanno strappato la pelle,
ma non posso nemmeno dire nove
euro quaranta in turco e mi dispiace
perché i turchi sono fortunati

«fumare come un turco»

«bestemmiare come un turco»

«scopare come un coniglio»

(che non c'entra niente ma non potranno mica divertirsi solo i turchi a 'sto mondo, no?)

N.

N.B. bestemmiare: unire al nome santo di un aggettivo, spesso poco gentile; si possono anche usare nomi di santi, oggetti religiosi, beati, diavoli, ecc. Io invece bestemmio comme San Culamo (ti piacerebbe il suo album Massacro a Betlemme) perche ho passato un'estate di lavoro massacrante in autostrada, ed ho ricevuto uno o due incarichi di mafia... tutto bene, non mi hanno ancora fatto fuori... ho scoperto di avere un mese in piu!

Ma cosa faro nel futuro? Un'indovina gitana mi ha predetto che il mio destino e conquistare il mondo, o morire nel tentativo... se lo sai tu, dimmelo... perche io, dopo la autostrada, vedo solo buio... forse e una premonizione per avvisarmi che

diventero cieco... così potro finalmente guardarti negli occhi senza complessi di inferiority, e quando ti diro: «Amore! ora finalmente sono povero», tu mi lascerai per un mafioso vero, propriamente cieco, ma solo per tre giorni, e la tua piu bella cicatrice sara fatta da lui. Ma non preoccuparti del tuo onore: avrai gia molte, otto-nove, oppure undici-dodici cicatrici, procurate negli scontri di questi mafiosi, il piano e quello e rimane quello; ma sai, non si sa mai... i piani vanno a rotoli, il cielo ci cade sulla testa, sette trombe squillarono, ed ecco, cifurono tuoni, lampi e scosse di terremoto.”

“Cara moglie,

Oggi ho giocato un po’, e una bellissima cosa da fare e mi rilassa molto. Se cambiassi occupazione e facessi il giocoliere invece del mafioso? Penso che si guadagni un po’ di meno, ma ci si diverte di piu.

Ti piacciono i paradossi insolubili?

Shu-zhan teneva lezione ai suoi allievi, tenendo in mano il suo bastone di legno. Sollevo il bastone e disse ai discepoli: «Lo chiamate bastone e fate un'affermazione, lo chiamate non-bastone e fate una negazione. Come fareste a chiamarlo senza affermare né negare?»

Uno degli allievi allora si alzò, andò di fronte al maestro, prese il suo bastone, lo spezzò e disse: «E questo, come lo chiami?»

E tu, come ti chiamo? Cosa sei? E siccome il mio accesso a te è difficoltoso, devo attraversare chilometri di campi minati e jungla e paludi come Rambo, per riuscire a leggerti, non è vero, non è così complicato, ma ci si avvicina.

N.”

“ciao mafiosa moglie!

io sto benissimo, lunedì inizierò a lavorare in un'associazione che si occupa di minorenni problematici, ho ancora due-tre giorni di libertà che

voglio sfruttare al massimo, domani mi uniro al flickr per scambiare foto con te, e dovro passare allo scanner tutte le foto del nostro viaggio di nozze... che bello, abbiamo festeggiato e festeggiato, rifesteggiato e poi, dopo aver ririfesteggiato, siamo andati a divertirci.

tuo marito mafioso giocoliere, natanello.

p.s. ricordati di guardare i filmi di Pier Paolo Pasolini.

p.p.s. splende il sole in Cartonati? o Regali? o dove diavolo sei?”

Por dielli nuk shkëlqente më në Kartonac, ishte rikthyer fenomeni uxor dhe gri; bota paralele dhe e ndritshme që kishte sjellë me vete Natanello u shpërbë papritmas kur e kuptova se nuk mund të qëndroja pafundësisht në të njëjtën rrugë me “Macadam”. Kisha të drejtë për konvikt vetëm vitin e parë, kështu ishin rregullat, duhej të kërkoja shtëpi. Nuk e kisha bërë këtë askund më parë, kurrë.

Apartamenti i parë që pashë ishte në qendër të Kartonacëve. Ishte një duplex shumë ndryshe nga të tjerët (domethënë me krevatin sipër, që të fitonte edhe ca hapësirë), me tarracë, por me kuzhinë dhe banjë në bodrum. Tjetri ishte në një godinë shumë të bukur, e cila ndodhej e pozicionuar në një vend të shkëlqyer, në “Place de l’”, por do të më duhej të kaloja çdo ditë në dyqanin me artikuj antikë në katin përdhes dhe të ndeshesha me një tip disi të dyshimtë, i cili ishte pronari i tij.

Më pas, pashë një studio në “Boulevard de la. Spațiul”, ishte e tmerrshme, një lloj dhome tetëkëndore me tualetin fiks në mes të dhomës, si një postobllok në një pikë kufitare të braktisur; funksional, nuk ishte patjetër keq, sepse tualeti ndante vetë dhomën nga kuzhina. Por, për t’u dukur, dukej shumë shëmtuar. Dhe drita binte shumë keq dhe këtë vërtet që nuk mund ta përballoja, kisha kaluar tashmë një dimër në Kartonac, e dija se çfarë më priste.

Nuk kisha qëndruar asnjëherë në

qendër dhe tani e kisha edhe më të qartë se nuk ishte për mua. E zhvendosa fokusin e kërkimit në *Quartier*⁹. Aty pashë studion më të këndshme të të gjithë *peripecisë*¹⁰, për të cilën më erdhi keq për shumë kohë që e humba. Ndërkohë që isha aty për ta parë, pronarja sapo kishte gjetur dikë tjetër për t'ja dhënë me qira.

Po në *Quartier*, shkova për të parë një apartament me shumë dritë dhe hapësirë. Pronarja e tij më tregoi brenda gjysmë ore gjithë jetën e saj, në vend që të më pyeste për të timen, siç kishin bërë gjithë të tjerat. U ndjeva aq e lehtësuar... Pjesa më e vështirë në kërkimin e shtëpisë ishte intervista, a thua se njerëzit do ta kuptonin në vend nëse mund të jetonin me mua apo jo.

Nga jeni? Oh, vërtet? Nuk kam qenë asnjëherë aty. Sa vjeç jeni? Me çfarë merresh, çfarë të pëlqen të bësh, të pëlqejnë festat, a pi duhan, ke të dashur?

⁹ Nëpër lagje.

¹⁰ E ka fjalën për “periferinë”

Burrë?! A do të qëndrojë edhe ai këtu? Sepse, nëse rri edhe ai, do ta kemi të vështirë ndarjen e shpenzimeve, në mëngjes do të duam të gjithë të bëjmë dush, etj. Si konsultë me gjinekologun, e ftohtë, me pyetje që askush nuk duhet t'i bëjë kurrë. Një tip madje më bëri një minipsikanalizë, e cila m'u duk mjaft e ngjashme me astrogramën që më bënë në kampin e skive, më dukej, në fakt, kishte ndodhur, dy jetë më parë. Atëherë më shkoi në mendje, se mbase gjithçka që më “kishte ndodhur”, gjithë jetën, ishte klisheja më e zakonshme, historia më e njohur. Kulmi ishte që kjo më bëri të ndihesha më mirë, në vend që të ndihesha edhe më keq. Mund të kisha duruar ndoshta të gjitha çuditë dhe mantrat e atij tipi, por kur ai filloi me “Unë jam vegetarian dhe nuk do të doja të shikoja në shtëpi ndonjë peshk”, e falënderova me mirësjellje dhe u largova. Me “peshkun” u mbush kupa.

Më në fund arrita të shikoja

apartamentin me tri dhoma, të cilit ja kisha vënë syrin prej ca kohësh mes njoftimeve të ndryshme. Në fotografi dukej mjaft i bollshëm dhe me shumë personalitet, në realitet sikur tundeshin të gjitha gjërat, gati për të rënë. Por kjo nuk më dekurajoi, ishte i mobiluar dhe unë nuk kisha mobilie të miat, si puna e këpucarit¹¹, më pëlqyen sidomos perdet e kuqe të dhomës së fundit, e cila mund të ishte e imja. Zona ishte perfekte dhe vajza që po ma tregonte shtëpinë, megjithëse m'u duk pak arrogante, ishte gjithsesi simpatike. E quanin Kristina.

Ndërkohë që po flisja me të pa pasur përshtypjen sikur isha në ndonjë intervistë dhe pa më thënë se nuk kishte qenë asnjëherë në vendin nga vija unë, u shfaqën edhe dy kandidatë të tjerë për të vizituar banesën. I pari u step ngaqë apartamenti mbante era duhan, sepse andej

¹¹ Sipas proverbit/thënies se këpucari i ka gjithmonë këpucët e grisura, që do të thotë se një specialist për diçka të caktuar nuk kujdeset shumë për atë gjë, kur bëhet fjalë për veten e tij.

nga ishte ai, nga një qytet në FUNd të botës, njerëzit pinin duhan vetëm në ballkon. Kristina i tha se Kartonaci nuk është FUNdi dhe klima e qytetit nuk të lejonte të pije shpesh duhan, apo çfarëdo aktiviteti tjetër, në ballkon. Kristina e theksoi se kishte qenë në FUNd, nga ku arrita në konkluzionin se edhe ajo kishte gjithsesi nevojë të thoshte se ku kishte qenë dhe ku jo. Më pyeti nëse kisha qenë edhe unë atje, i thashë “jo”, më tha se duhej të shkoja patjetër dhe ndoshta ai FUNdi ishte vërtet diçka e rëndësishme. As që do të më kishte shkuar në mendje atëherë.

Vizitori i dytë, një djalë me syze të rrumbullakëta, me lente cilindrike që ia bënin sytë t'i dukeshin të mëdhenj, nuk foli shumë. Në fund, Kristina na premtoi se do të na telefononte të shtunën, pavarësisht nëse do të na zgjidhte apo jo. U përpoqa të negocioja me të që të na telefononte më shpejt: nuk mund të rrija më në konvikt. Më tha se nuk mundej,

kishte planifikuar vizita gjatë gjithë javës. Mbeta pak e befasuar, pastaj mendova se ishte normale që ajo të donte të shikonte sa më shumë kandidatë.

Megjithatë, të nesërmen nga dreka, ajo më telefonoi. Më shpjegoi se ishte lodhur nga vizitat dhe i kishte anuluar të gjitha të tjerat. Mua do të më merrte patjetër, problemi ishte se duhej të zgjidhte mes dy djemve, njëri prej të cilëve dukej më i çuditshëm se tjetri. Unë heshta, nuk kishte rëndësi për mua, dhe më pas Kristina nxori një monedhë pesëdhjetë qindarkëshe nga kuleta dhe e hodhi në ajër. Njeriu me syze fitoi ndaj atij nga FUNdi.

U zhvendosëm të dy tek Kristina që atë natë dhe (1. Deti, 2. “Macadam”, 3. Malena, 4.) Macieji nxori një vodka, e cila kishte një bizon në etiketë, dhe na futi të dyjave nën tavolinë, pastaj nën krevat, sepse mëngjesin kur u zgjova, për herë të parë në shtëpinë e re, krevati ishte thyer mu në mes, dhe unë kisha marrë formën V të dyshekut. U përpoqa të mësoja diçka

nga Kristina, por as asaj nuk i kujtohej asgjë. Macieji nuk na shpjegoi asgjë, vazhdonte të thoshte po aq pak fjalë. Na la disa pilula në tavolinë dhe u nis për në vendin ku bënte praktikën, kaq kisha marrë vesh, që ishte në Kartonac për një stazh pune. E pyeta Kristinën se çfarë ishin ato pilula dhe ajo më tha se ishin vitamina dhe po t'i merrja do të ndihesha më mirë; Ç'është e vërteta, mbi to kishte shkronja të shkruara, por jo A, B1, B2, C, E, por W, më bënë sytë pamje të dyfishtë, të trefishtë, të shumëfishtë, përmes rreth njëzet dritareve që binin drejtpërdrejt në dhomën e ndenjes, si në një akvarium, kush është peshku *koi* në lëvizje kaotike? Gjithë ditën, derisa u errësua, dhe të nesërmen (e kështu me radhë), pashë të gjithë filmat nga secila prej njëzet dritareve. Ditë, javë, muaj me vitamina.

Ndoshta ngaqë stazhit të Maciejit tashmë po i vinte fundi, njësoj si edhe fenomenit ujqor, dhe pranvera thujse kishte ardhur sërish, atë ditë, ai që gati nuk

thoshte asgjë asnjëherë, filloi të mërmëriste bashkë me radion “*j’ai oublié de vivre*”, fiks ashtu më duket edhe mua, i thashë, buzëqeshi dhe më pyeti nëse po kaloja mirë. Mund t’i tregoja për filmat nga njëzet dritaret, por i thashë vetëm “po”, gjithçka mirë, dhe e pyeta edhe unë nëse edhe ai po kalonte mirë, megjithëse, sinqerisht, nuk është se më interesonte shumë, por ja që, kisha mësuar se kështu veprohej. Më tha se nuk kishte asgjë të veçantë, kishte kaluar një ditë të zakonshme. Brofa në vend, sepse më erdhi ndërmend një tjetër ditë e zakonshme dhe ato vijueset pas saj, të gjitha po aq të zakonshme. Por, Macieji nuk vuri re asgjë, vazhdoi, ishte i lehtësuar që kishte mbaruar stazhin, nuk i kishte pëlqyer shumë qëndrimi në Kartonac. Befas u ndal, sepse u ndal edhe “*j’ai oublié de vivre*”, me ca crr crr crr, biip biip biip, të cilat m’u dukën edhe më të frikshme sesa potenciali i një dite të zakonshme.

Një zë neutral, mashkullor, si shumica

e zërave të radios, na njoftoi se Papa kishte ndërruar jetë. Mbeta pa fjalë. Nuk më kishte shkuar më mendja tek ai që kur e kisha parë në Regali në automjetin papal dhe mbase për këtë arsye lajmi m'u duk si një shaka e keqe për 1 prill dhe nuk e di pse ia thashë këtë Maciejit, i cili u ngrysnë fytyrë dhe më tha se ishte një shaka e keqe; dhe unë, kushedi pse, insistova përsëri, kështu më duket edhe mua, një shaka e keqe, *“en avril ne te decouvre pas d'un fil”*, aëta, *“un poisson d'avril”*. Pashë sesi po prishej qielli, *ci cade sulla testa, sette trombe squillarono, ed ecco, ci furono tuoni, lampi e scosse di terremoto*, por në gjuhën e Maciejit, pastaj në atë franceze, madje edhe në atë tjetrën, të përtej detit, *“YOU ARE SUCH AN INCREDIBLE BITCH, FUCKING IGNORANT!”* Ti e di se çfarë ka bërë Papa për ty, për ne, për Planetin? I thashë që nuk mendoja se kishte bërë ndonjë gjë të madhe për mua, nuk ishte në këtë patriarkat patriarkia ime, domethënë, nuk

ishte se e ndjieja me të vërtetë se po, o zotëri, ai kishte bërë diçka për mua, ndoshta për atë po. Sërish bubullima dhe vetëtima, në të gjitha gjuhët nëpër të cilat ka shkelur dora e njeriut, por sidomos në atë tjetrën, të peshqve të mëdhenj, të cilën Macieji e zotëronte shumë mirë, dhe më pas mendova se mbase prandaj kishte qenë aq i heshtur, sa nuk e kishte me dëshirë frëngjishten dhe kushedi se për çfarë mendova për një gjysmë ore, ndërsa ai vazhdoi të bubullonte papushim.

Kur nuk durova dot më broçkullimat, këto, bubullimat, u rrokullisa, jo si deti, por me dëshirë dhe pa u detyruar nga askush, fillimisht nga divani, pastaj nga dhoma e ndenjes, nga apartamenti, nga pallati, kuturu në rrugë, sepse jashtë Kartonacit nuk kisha më se ku të shkoja, mendoj se atëherë e kuptova se deti shkumon e tërhiqet, por vjen përsëri dhe po ashtu nuk largohet asnjëherë plotësisht, asgjëkundi, sepse nuk ka ku të shkojë. Largohu që këtu, me gjithë stazhin tënd e

gjithë çfarë ke, gjithsesi nuk të pëlqen Cartonáti, dhe ja kështu, kisha nisur tashmë debatin e kthimit¹² pa Maciejin, e vetme në rrugë. Ndërkohë që po debatoja më mirë, madje kisha marrë guximin të bëja prerjen, majtas përreth, për t'u rrokullisur si baticë gjatë kthimit në shtëpi, u përplasa në një det... njerëzish, të cilët ishin shfaqur nga hiçi.

Pasi kërkoja falje, i pyeta se ku po shkonin. Më thanë se njerëzit po mblidheshin për vigjiljen e Papës në *Place*¹³. I ndoqa në heshtje dhe, kur mbërrita në vend, kishte akoma më shumë njerëz sesa në sheshin Regali, edhe pse Papa nuk ishte aty as për vizitë apo për diçka të tillë, sepse sapo kishte vdekur. M'u duk e pabesueshme sesi kishte arritur ky njeri të mblidhte edhe më shumë njerëz tani që ishte i vdekur sesa kur kishte qenë i gjallë, pa u shfaqur fare.

¹² Domethënë, gjysma e dytë e debatit, debat pas debati, si në ndeshjet e futbollit: ndeshja e parë dhe ajo e kthimit.

¹³ Shesh.

Në ndërtesat e Place ishin projektuar imazhe nga një tjetër *Piazza*, të cilën e njihja (jo, nuk kisha qenë) nga fotot e Natanello-s. I dërgova një mesazh në telefon. M'u përgjigj vetëm pas disa ditësh, me një email ku më tregonte se çfarë ndodh kur një papë ndërron jetë.

“Cara moglie,

Che cosa succede quando muore un papa? E' assai raro che si tratti di un evento improvviso, oppure che accada all'estero. In prevalenza i papi muoiono tra le mura del Vaticano, e cio che accade dopo la loro dipartita e previsto da un protocollo ben definito.

Le prime cose da fare sono l'ufficializzazione della morte del pontefice e la rimozione e la frantumazione dell'(Nat)Anello del Pescatore, una delle insegne del papa che riceve durante la messa solenne di inizio pontificato, che indossa all'anulare della mano destra. Questo compito e affidato al cardinale camerlengo in presenza del cancelliere

della Camera Apostolica. Dopo il rito in cui batte per tre volte con un martelletto la fronte del papa, chiamandolo con il nome di battesimo, il camerlengo comunica l'avvenuto decesso al cardinal vicario che, dopo aver eseguito l'estrema unzione, con una speciale notifica procede alla diffusione della notizia. Seguiranno i rintocchi a martello delle campane di San Pietro, mentre viene chiusa una meta del portone bronzeo della basilica. Il funerale papale viene detto Missa poenitentialis e viene celebrato in San Pietro alla presenza delle delegazioni di Stato da tutto il mondo.

Ti puoi immaginare la cazzeria
(cazzatta+ pizzeria) che sia
diventata la mia città.

Il tuo fedelissimo (Nat)Anello del
Pescatore.”

La cazzeria ishte përhapur shpejt edhe në Kartonac, edhe në vende të tjera, sikur i gjithë Planeti të ishte çmendur. Macieji fliste më shumë nga ç'ë kishim imagjinuar

ndonjëherë, dukej sikur ishte në ndonjë lloj ekstaze. Kristina po fshihej ku të mundej, më tha duke përshpëritur, po ta dija që ishte kaq fetar do të kisha zgjedhur atë nga FUNDi. Macieji delironte, se i kishte “ndodhur” diçka e jashtëzakonshme, se ai as nuk kishte qenë besimtar si shumë të tjerë nga vendi i tij, dhe as nuk i kishte interesuar Papa në ndonjë mënyrë të veçantë, edhe pse ishin bashkëkombës, a çfarë i thonë, bashkëqytetarë, në fakt, nuk e di me saktësi, ishte i shkatërruar sikur t’i kishte vdekur ndonjë anëtar i familjes.

Në një moment më kërkoi falje për mënyrën sesi më bërtiti, më tha se ishte menduar shumë për këtë dhe se më ishte mirënjohës, ndoshta po të mos e kisha provokuar me atë shakanë idiote... I thashë hajde të mos fillojmë nga e para përsëri, gjithsesi, ai qeshi dhe tha “po”, nuk ka kuptim, e rëndësishme është që ai e kuptoi, është një çështje të cilën ai as nuk e kupton, as nuk di si ta shpjegojë. Doja t’i

thosha që mbase është më mirë ta linte me aq, por dukej sikur, sapo niste të fliste, nuk do të ndalej më kurrë.

Deliri papnor vazhdoi deri në festën e Pashkëve. Kristina shkoi tek prindërit e saj. Macieji kishte përfunduar stazhin dhe po kthehej në shtëpi, kishte vetëm për të zgjidhur edhe disa çështje administrative. Gjatë atyre pushimeve, erdhën tek unë Andria me atë që ishte tashmë bashkëshortja e tij. Kishin ndaluar në llojlloj vendesh gjatë rrugës me makinë nga Regali në Kartonac. Ishin bllokuar në trafik pranë qytetit ku ndodhej Papa dhe kishin mbetur aty për orë të tëra dhe punonjësi i shërbimit në autostradë u kishte kërkuar nëntë euro e dyzet cent në gjuhën tonë që është thesar. Haha, qeshi Andria, fiks kështu më tha, nëntë euro dyzet, kuptohet, me theks të huaji, por isha gati të bija nga karrigia, domethënë, nuk kisha sesi, se isha ulur në sediljen e makinës, por e kupton ti. Nuk kuptoja më asgjë, isha gati të bija nga divani, por do të

isha rrokullisur jashtë nga, dhe nga, dhe nga... dhe ishte tashmë e tepërt.

U habita që Natanello nuk ma kishte thënë këtë gjë në email, në fund të fundit, unë e kisha mësuar të thoshte nëntë euro dyzet në gjuhën tonë që është thesar, por ai e kishte bërë kaq e kaq herë këtë, nuk do të rrinte tani të më shkruante sa herë që e bënte; por diçka tjetër më habiti, në fakt, që mua më kishte thënë që e kishte mbyllur me autostradën dhe punonte në një shoqatë, ose ndoshta kishte nisur përsëri sezonin, kishte kaluar një vit tashmë. I largova me shpejtësi këto mendime, ndërrova temën, e pyeta Andrian se si po shkonin gjërat në Regali, çfarë bënte Petre, megjithëse, sinqerisht, nuk më interesonte shumë, por ja, kisha mësuar se kështu duhej të sillesha. Më tha se Petre, i gjori, kishte ca probleme shëndetësore, nuk donte të hynte në detaje, por ishte “për të qeshur” që duhej të rrinte me kokë poshtë. E pyeta po si kështu dhe m’u përgjigj ja kështu siç e dëgjove, ka një

infeksion dhe i dhemb më pak nëse rri me kokën ulur dhe këmbët lart. Nuk këmbëngula më.

Në mbrëmje u thashë të dilnim për ndonjë gotë, kështu, meqë Macieji do të largohej. Gruaja e Andrias tha që nuk do të vinte, se gjithsesi nuk pinte. I thashë që as unë nuk pija dhe, sidoqoftë, nuk do të shkonim shumë larg, atëherë më tha që në fakt është shtatzënë. I urova, Macieji tha që tashmë kishim edhe më shumë arsye për të festuar dhe shkuam në një lokal disa blloqe më tutje. Pasi ktheu disa gota, filloi përsëri me Papën dhe sesi kishte marrë fotografi nga vendlindja, me qirinj, flamuj duke u valëvitur në erë, njerëz në sheshe. I hodha sytë nëpër mure për pak kohë dhe pastaj u thashë që do ikja në shtëpi, Macieji ja bëri *“don’t leave us here”*, unë ja ktheva kam pirë shumë, ai ja plasi të qeshurës dhe i tregoi Andrias për natën tonë të parë, pasi na kishte zgjedhur Kristina dhe ishim zhvendosur tek ajo, si na kishte bërë *“dru”* me atë vodkën me

etiketën me bizon në të.

Teksa po i vështroja të dy duke qeshur aty në tavolinë, m'u kujtua sesi isha zgjuar në formë V-je dhe për shkak të njërit, dhe të tjetrit, m'u duk shumë e çuditshme që i shikoja aty bashkë, duke u gajasur. Në vend që të qepja gojën dhe të ikja, i thashë Maciejit, nuk e di pse, ty nuk të zgjodhi asnjë, Kristina hodhi monedhën kokë a pil. Mora rrugën për të dalë, ngadalë, sepse bari ishte plot me njerëz, si të gjitha baret e atij qyteti uxor ku nuk mund të qëndroje jashtë dhe m'u desh një shekull për të dalë në rrugë.

Mbërrita shpejt në shtëpi, gruaja e Andrias ishte duke fjetur tashmë, kështu që u futa në shtrat dhe më zuri gjumi pothuajse në çast. Hapa sytë dhe gjeta dikë që më tundte, ishte Andria. Ishte ulur në krevat, pranë meje, dhe nuk e di nëse ishte për shkak të kontrastit me dritën e mëngjesit që dukej rozë teksa depërtonte përmes perdeve të kuqe, por fytyra e tij ishte ngjyrë jeshile, ashtu si shprehja që

kishte marrë. Brofa në të ndenjura menjëherë dhe e pyeta se çfarë kishte ndodhur, epo, shiko, ne u ngritëm të paguanim dhe të vinim pas teje, por erdhën ca persona duke thënë se do i qerasnin të gjithë sa ishin aty, i dhanë Maciej një “shot”, ai gati sa nuk nxori menjëherë duke e pështyrë, tha se kishte shije të tmerrshme, por prapë e gëlltiti.

Andria ndaloi sa të mbushej me frymë dhe vazhdoi në të njëjtën mënyrë, pa pushim: qerasën me shotsa gjithë lokalin, ishte kaos dhe krejt papritur Macieji filloi të më tregonte se si cicëronin ata papagajtë nëpër xhepa, por askush nuk i vinte re, filloi të bërtiste, kujdes, se këta janë hajdutë, ata u inatosën, ai iku me vrap dhe ata filluan ta ndiqnin dhe pastaj u zhduk, më kupton, u zhduk sikur ta kishte përpirë dheu.

Mori përsëri frymë thellë: pastaj erdhën tek unë ishin të tërbuar fare ku është shoku yt filluan të më ndiqnin edhe mua, njëri më kapi nga mënga ja dola që ta hiqja

xhaketën fare teksa po largohesha rrëmbimthi dhe ai mbeti me atë në dorë dhe filloi t'u bërtiste si i çmendur papagajve të tjerë ore ku u zhduk edhe ky por unë isha aty, fiks përballë tij, më kupton nuk më shikonte asnjë dola shpejt nga lokali dhe kur arrita tek cepi i rrugës pashë Maciejin nuk tha asgjë dhe vazhduam rrugën së bashku.

Andria pushoi së llomotituri. U çova nga krevati, shkuam në dhomën e ndenjes, Macieji vazhdonte të mos thoshte asgjë, sikur ishte rikthyer në modalitetin pa fjalë, siç ishte përpara incidentit të Papës. Shkuam për të fjetur. Kur u zgjuam nga dreka, kudo në lajme po jepej se rreth 319 njerëz në nuk e di sa lokale të qytetit ishin helmuar me alkool [m]etilik nga një bandë hajdutësh. Macieji prapë nuk po thoshte asgjë. As Andria. Unë jo e jo. Kunata ime na shikonte të treve sikur të ishim tre të çmendur.

E përçolla Maciejin tek stacioni i trenit në mbrëmje, nuk deshi që të shkoja me të

në aeroport, ishte diçka që kishte të bënte sërish me ndarjet. I thashë se më vinte keq për ndodhinë tek lokali, tha se e rëndësishme ishte që asnjëri nga ata të dy nuk kishte pësuar gjë, i thashë që e kisha fjalën për ato që i kisha thënë unë, ishte një keqdashje pa sens, më tha s'ka asgjë, "we're even". Kur po mbylleshin në mënyrë automatike dyert e trenit, më thërriti hej, shiko filmat e Pawel Pawlikowski-t.

Kur u larguan edhe Andria me të shoqen, u kthye Kristina, por vetëm për disa ditë, që të merrte gjërat e veta; u shpërngul tek prindërit. Mbeta vetëm në shtëpi, dhe fillova të isha përsëri një peshk *koi*, të cilin e vështrojnë njëzet dritare. Mendova se ndoshta nuk ishte ide e mirë ta merrja përsëri atë rrugë shpati dhe vendosa që të shkoja në shkollë, ku nuk kisha vajtur fare atë vit.

Që në hyrje të kampusit, dikush më përshëndeti, edhe pse mendova se nuk kisha dëgjuar mirë. Gjithsesi, u ktheva,

ishte një djalë me syze me skelet të trashë, të cilat e bënë të dukej shumë serioz. Më shtrëngoi dorën aq fort sa mendova se po më mbetej tek e tija, pastaj u ftillova që ishte Filipo. Më hutoi fakti që po fliste me mua në frëngjisht, më erdhi vërtetë keq, më pëlqente më shumë e tija dhe e elefantit të dhomës, Natanello, Filipo më pyeti si po kaloja, i thashë mirë, po ti?, megjithëse, sinqerisht, nuk para më interesonte etj.; por, ai, m'u përgjigj duke më treguar me të vërtetë se si po e kalonte, po shkonte tek fjalimi që do mbahej për Papën.

I mallkova të gjithë, edhe shenjtorët madje, në të vërtetë thashë vetëm *ma non ci posso credere* dhe Filipo ja plasi të qeshurës, ndërsa unë vazhdova të ma(II)koja, joooo, jo përsëri, ju lutem shumë, epo, ai nuk vdiq, ç'është ky fjalim? Këtu unë besoja sikur flisja me të gjithë

etj., por me sa duket Filipo më dëgjoi, sepse pushoi së qeshuri, u bë përsëri serioz, joooooooooooooooooo, priiiiiiiiiiiiiit, jo Papa-Papa, Kristina Papa, një

antropologe. Ka një prezantim për një lloj fasuleje të veçantë që rritet në tokën e saj, do të vish edhe ti?

Drang. Papritur mendova 1. vallë, çfarë bën një antropolog? dhe 2. fasulet e zeza kokërrvogla që më gatuante Viktoria, me oriz, vezë dhe miell manioku. Vendosa përsëri se nuk kisha asgjë më të mirë për të bërë në Kartonac sesa të shikoja Papën.ajo, ashtu siç nuk kisha pasur asgjë më të mirë për të bërë kur kisha shkuar në “Macadam”, ose kur isha ngjitur në një godinë në Regali për të parë Papën.ai. Kështu është jeta, kur nuk ke asgjë më të mirë për të bërë, shkon të shohësh Papë të ndryshëm.

Papa.ajo i kishte pushtuar të gjitha fjalët. Ishte bërë një boshllëk fjalësh rreth saj dhe mendova që, me siguri, duhej të ishte e paligjshme që dikush të pushtonte aq shumë fjalë, që kaq herët në mëngjes. Megjithëse fliste në frëngjisht dhe kuptoja çdo gjë që thoshte, praktikisht, nuk kuptoja asgjë, mund të thuhej se isha

analfabete funksionale. Kur mbaroi, psherëtiva e lehtësuar, por Filipo më mori me vete që të fliste me *.ajo*. Shikoja buzët e tyre dhe ajo që përfytyroja ishin ato femrat e moshës së mesme, me fytyra mashkullore, që kishin linçuar Malenën në film. Por nuk ja thashë menjëherë këtë Filipos, ja thashë ca më vonë, kur shkuam në mensë për të ngrënë. Ai kishte marrë gjellë me fasule në nder të fjalimit, ndërsa unë *apăzoaie*, po një lloj gjelle, ose si lloj supe, a diçka e tillë. Përpara se të filloja të haja, Filipo kishte marrë një lugë dhe kishte djegur gjuhën, më tha ki kujdes, se mos digjesh edhe ti! E falënderova, megjithëse praktikisht e kishte futur lugën tek pjata ime, nuk isha mësuar me kaq familjaritet, dhe ai më tha: “*j’ai cette deformation professionnelle qui mepousse a essayer de mettre mes interlocuteurs a l’aise, c’est ce qu’on appelle uneprocedure de mimetisation*”. E pyeta se çfarë ishte *furculition* dhe nëse kjo është ajo që bëjnë antropologët, dhe më tha që

më mirë të bëjmë një paralele me Malenën, meqë, gjithsesi, e kisha përmendur filmin në bisedën tonë, *“les putes, par exemple, font exactement la meme chose mais elles sont bien payees et risquent meme de bien s’amuser”*.

I besova të gjitha fjalët e tij, e vërteta ishte që nuk dija se çfarë bënin as antropologët, as kurvat.

4. Mi(ni)stria dhe rrëfenjat

Në këtë kapitull do të paraqesim arsyet që ishin përcaktuese. Së pari, do të eksplorojmë kontekstin që bëri të mundur, në këtë rast, tre elementët nxitës. Më pas do të diskutojmë kuadrin teorik, siç është paraqitur nga disa autorë, një listë shteruese është e vështirë të përfshihet këtu Konceptet më të dobishme për argumentin tonë u përgatitën dhe u prezantuan nga Simon (1996, 1997, 2011, 2013 etj). Do të shikojmë se si diskutimet mbi “*metropolitics*”, koncept që pikërisht Simon e shpiku (2013), mbështesin argumentin e propozuar.

Për ta kontekstualizuar, na duhen disa elementë.

E para, një telefonatë, pikërisht në një pasdite kur subjekti, domethënë ne, domethënë unë, ishim pranë një ndërtese

të famshme në Kartonac, e cila konsiderohet të jetë në formën e një kryqi (Charlemagne 2019) - megjithëse, kushdo që e shikon më nga afër vëren se duket si një kryqëzim asimptotash (shiko logon e revistës me të njëjtin emër); madje i ngjan një stabilopodi, prandaj, për ta thjeshtuar, do ta quajmë *Bâtiment S.*; kjo ndërtesë ka talentin për të gjeneruar disa rryma ajri shkatërruese për çdo njeri, por Kartonac nuk është një qytet njerëzor. Kështu që e gjithë telefonata ishte një zhurmë e vazhdueshme dhe subjekti nuk arriti të dëgjonte shumë:

... në vijim të analizave... crr crr crr...
vizitë urgjente... biip biip biip... hëpëvë...
Papa

!!
!!
!

, jo Papaaaaaaaaa, nuk mundesha më, mjaft probleme më kishte shkaktuar, akoma më përndiqte, nga dy metra nën tokë, apo kush e dinte ku ishte

dhe për çfarë dreqin fliste. Kishte filluar të më vinte keq që kisha shkuar me Andrian dhe Petren për ta parë në sheshin Regali në automjetin e tij të bardhë, si një makinë lodrash apo sikur të ishte në ndonjë park lojërash, duke u rrotulluar dhe përplasur me mua pa pushim.

“J’ai l’impression qu’il se passe quelque chose d’important autour de moi et ça me fait peur.” (Kieslowski, K. 1994:1.21)

Epo, Macieji më tha që të shikoja Pawlikowski-n, jo Kieslowski-n, por nejse, vazhdojmë. Shkova në spital, ku gjërat u bënë pa pika pika. Papa madje kishte edhe një emër, por as Gjon Pali, as Kristina, por Nikola. Me një fjalë, PapaNikolau. Testi. Kishte dalë keq. Zbulova se (hë)pëvë ishte HPV - *human papilloma virus*, domethënë një virus po aq human sa Kartonac. Pothuajse të gjithë njerëzit e kanë, përgjithësisht është i butë, qëndron për ca kohë, krijon lytha dhe largohet; vetëm ndonjëherë instalohet ndonjë ide në

mënyrë mjaft të rehatshme dhe mbetet si një mysafir i pa(ftuar)asnjëherë; fillon t'i pëlqejë që të jetë “i përhapur në muret e shtëpisë” (Pavel, C. 2015), madje edhe ta çajë këtë mur, të quajtur qafa e mitrës, me lezione të cilat, në një përfundim (P)apoteotik, nëse mund ta ndiqni këtë fill logjik të argumentit dhe nuk ju kam mërzitur, transformohen në kancer.

Çfarë virusi simpatik! Por, duhet të rri e qetë, tek unë nuk është veçse në stadin CIN katër (tre dy një), i fundit përpara (FILLIMIT!) të kancerit. Ende mund të bëhen lloj-lloj gjërash: trajtime, kauterizime, konizime, ekscizione, por duhet vepruar në mënyrë urgjente, sepse Hëpëvëja ime është më e rrallë, është shumë, si t'ju them, agresive.

Ekziston një moment, një i vetëm, domethënë ai në të cilin je vetëm, i njohur në letërsinë e specializuar si *një moment madhështor vetmie*. Pafajësia e jetëspavdekje, me të cilën subjekti kishte jetuar i lumtur, më kot ishte mburrur në

kapitujt e mëparshëm, tmerrësisht dhe tipike për moshën e tij, se nuk besonte më në të; pra, kjo pafajësi me të cilën kemi lindur dhe jetojmë për vite të tëra të mira apo të këqija, varet nga çdo njeri, shtrati etj., thjesht i vihet dinamiti dhe nuk kthehet më. Por, tema do të vërtitet tani e tutje në një botë që, në pjesën më të madhe të saj, e mban atë pafajësi të paprekur. Është njësoj sikur të jesh i vetmi person esëll në një festë ku të gjithë janë të dehur (ose të helmuar me alkool [m]etilik në një lokal në Kartonac; shiko kapitullin 3).

Vlen gjithashtu të theksohet se ky moment u shty për më vonë, gjithsesi, sepse vëmendja e subjektit u largua nga Papa; kështu që praktikisht mund të ngremë hipotezën se jeta iu shpëtua në njëfarë mënyre nga Papa, sepse nëse zbulon diçka të tillë në telefon, në rrugë, mund të hidhesh para një makine ose diçkaje që kalon aty pranë ndërtesës *Bâtiment S*. Megjithatë, duket se Papa, në fund të fundit, bëri diçka për mua; Maciej

kishte pasur të drejtë. Ose disa do të thoshin se ndërtesa *Bâtiment S*. bëri diçka për mua, së bashku me erërat e furishme rreth saj. Këtu, koncepti i erërave nuk është ai mjekësor, domethënë nuk e kemi fjalën për pordhat që mund të thotë njëri apo tjetri, pjesëtar i kësaj kaste të dytë të bardhë, përveç asaj të Papës; e dimë nga kapitujt e mëparshëm se subjekti nuk ka një marrëdhënie historikisht të lumtur me asnjë prej tyre (shih crr crr crr, biip biip biip).

Kjo kastë e dytë me (përparëse) të bardha preferon më shumë gjëra të neglizhuara profesionalisht, fokusohet në gjëra të tjera, me fjalë të tjera, më sipërfaqësore. Të tilla si: “madame”, nëse doni fëmijë, duhet të veproni shpejt, e keni ende këtë mundësi. Hahahaaaa, fëmijë, kur për rreth dy javë ëndërroja vetëm si do të vdisja me mundime të tmerrshme, me një mori detajesh (shih kapitullin 5), çdo natë njësoj, në frëngjisht, - *tashmë* edhe ëndërroja në këtë gjuhë.

Ndërkohë jeta me kredi “ndodhi”, aspak në mënyrë të pavetëdijshme, ajo u fut në mure nëpërmjet procedurave të ndryshme më shumë apo më pak të ndjeshme dhe ndërhyrëse, për të mos thënë invazive, sepse do të ofendonim disa pjesëtarë të kësaj kaste të bardhë, pra nëndegën e kardiologut; një autor, me sa duket i dhënë pas temave të ngjashme, e përmbledh atë shumë mirë:

“Bëhet fjalë për kutinë metalike që mjeku vendos në tavolinë dhe që pacienti e shikon me kujdes me bisht të syrit. Kjo kuti e mjekut, përveçse një shprehje autoriteti, një zgjatim ekzosomatik i specialistit, përfshin dy simbole kontradiktore. Nga njëra anë, është garancia se tani je në duar të mira dhe për këtë arsye mund të shpresosh, sepse një korpus i tërë njohurish është i mobilizuar për një zgjidhje. Nga ana tjetër, ajo është edhe kërcënimi më i madh, sepse është gjithëpërfshirëse dhe, si e tillë, përfshin brenda vetes të

gjitha kërcënimet, jo vetëm ato specifike që lidhen me një instrument të caktuar pasi nxirret prej saj.” (Pavel, C. 2019:820)

“Aty ka kauterë, bisturi, pinca, sonda, prerëse, gjilpëra dhe madje edhe një speculum vaginal [...]” (Pavel, C. 2019:821)

Për ta thjeshtuar argumentin, do të theksojmë se kërcënimi vjen, për subjektin, jo nga një instrument me shkëlqim në një tabaka me shkëlqim, i cili futet në gojë në fillimet e foshnjërisë, një lugë çaji, konkretisht. Por nga një instrument tjetër me shkëlqim, i cili zakonisht futet diku tjetër speculumi vaginal.

“Connaissez-vous le speculum? Il s’agit d’un outil celebre et indispensable en gynecologie. Il fut cree par James Marion Sims, un homme misogyne, raciste et violent, considere comme etant le pere de la gynecologie. Un jour qu’il traitait une

patiente s'étant deplace l'uterus lors d'une chute a cheval, une idee germa dans l'esprit de James Marion: il faudrait pouvoir inspecter l'interieur de l'intimite feminine.” (Nelly, B.W. 2019:28)

Mund t'i bëjmë vetes disa pyetje si për ata që e shpikën këtë instrument, ashtu edhe për ata që kanë lidhje me të, por këtë do ta bëjmë në një rast tjetër. Tani për tani, na intereson se si aplikohen nëpërmjet tij metodat e ndryshme në treg kundër çarjeve, - jo nga tabani, ky ishte në kokë. I, le të përqendrohemi, nga muret e qafës së mitrës. Për kërkimet e tyre shteruese në këtë fushë, mund të nominojmë për çmimet Bafta, Devla dhe Haramul (Bănică, M. 2019): Braaten, K.P., dhe Laufer, L.R. 2008; Braaten, K.P., Benson, C.B., Maurer R., Goldberg, A.B. 2011; Stern P.L., van den Burg, S.H., Hampson, I.N., Broker, T., Fiander, A., Lacey, C.J., Kitchener, H.C., madje edhe Ajnshtajnin, M.H 2014.

Në mënyrë krejtësisht të paparashikueshme, të nominuarit janë burra, për të cilët mund të kemi përshtypjen se e kanë parë përjetësinë femërore nëpërmjet spekulimit. Sa për hulumtime, edhe femrat kanë bërë hulumtime gjithashtu, për shembull Park, I.U., Introcaspo, C. dhe Dunne, E.F., të gjitha në vitin 2015; ose Ngo L.L., Eichen E., Fortin J. në vitin 2016 etj. Gjëja e çuditshme është se, si në stilin e referencës MLA, ashtu edhe APA ose Çikago, si A, ashtu edhe B, nuk kemi si ta kuptojmë këtë; citimi i mbiemrave dhe shkrimi me germa kapitale krijon ndjesinë krejtësisht të pafajshme se të gjithë janë burra; do të shohim se sa do të ndikojë ky detaj i vogël në argumentin tonë të bazuar në *metropolitics*.

Dhe së fundi, një tjetër element kontekstual për t'u marrë parasysh: fati. Ose, le të mos e quajmë kështu, sepse, siç do të shohim në kapitullin 6, mos beso në fat; le ta quajmë meritokraci, mbi parimin

e së cilës secili meriton instrumentin: disa lugën brenda, të tjerë kutinë e vogël tek të tjerët.

Ata sapo po fillonin disa prova klinike për trajtimin e lezioneve dhe profili i subjektit ishte i përsosur. Përveç faktit që do të përfitonte nga diçka revolucionare, ndoshta edhe duke e shpëtuar nga vdekja e tmerrshme që e ëndërronte gjithë kohën (shih kapitullin 5), merrte edhe para, si për një *shfaqje*. Subjekti nënshkroi se pranon të bëjë testimet, u mbështet sa munda dhe u relaksua, dhe të gjithë mjekët e përfshirë kaluan njëri pas tjetrit përpara mikroskopit të spekulumit për të vëzhguar lezionet e shenjta të lyera me substancën e mrekullueshme. Por ndryshe ishte rasti ambulator. Subjekti kishte vetëm një detyrë shtëpie: të mblidhte të gjithë urinën e vet në bidonë plastikë prej rreth dy litrash, nga të cilat zgjidhte me një pajisje speciale njëqind mililitra në një shishe të vogël, të cilën do ta merrte me vete kur të shkonte në spital. Një lloj përzierjeje me

urinën e javës, e dimë se “*është një DJ*” (Faithless 1988).

Tani që kemi sqaruar kontekstin dhe çfarë ka ndikuar në të, do të përpiqemi të prezantojmë një pjesë më përshkruese, si pak oksigjen, për jetën në spital, - një vinjetë. Në një tekst shkencor, kjo është diçka që nuk e lexon as djalli, sepse është fakultative për të kuptuar argumentin.

Xhini dukej aq e brishtë... Dhëmbët fallco dhe flokët biondë platini i nxirrnin në pah fytyrën tërheqëse. U habita që po hidhte sheqer në kos (unë timit i fryja, domethënë e haja me një frymë).

Përveç kosit, të dyja me Xhinin ishim aikmofobe, na kishte mbetur që nga koha kur na merrnin gjak, çdo katër orë, një herë në javë, për një muaj e gjysmë, sa zgjatën testimet klinike.

Epo, bashkë me ne, ishte kështu edhe asistentja që merrej me këtë punë. Fakti që nuk mbante asnjëherë përparëse të bardhë ose me ngjyrë tjetër

nuk e ndryshonte aspak situatën. Ajo përpiquej të na merrte me të mira, të na bënte të ndjeheshim sa më rehat, por nuk mund të harronim se shumë shpejt do të na sulmonte me ushtrinë e gjilpërave të saj.

Asistentja nuk e duronte dot Xhinin, kur ajo doli në një moment nga salloni, e kritikoi ashpër, duke e mbyllur me diçka që i dukej e pafalshme: Xhini dilte jashtë për të pirë duhan; si mund të pinte duhan gjatë periudhës së analizave, ia kishin thënë se i uleshin shanset, i gjithë spitali ja ngulte sytë...

Kur u kthye Xhini dhe mbetëm vetëm të dyja, i thashë se mund të pinte duhan tek xhami i sallonit, nuk më bezdiste aspak. Dhe asistentja nuk hynte asnjëherë pa i rënë derës. Xhini hezitoi, por më në fund pranoi me një buzëqeshje si të ngrirë.

Hapi xhamin, u ul mbi parvaz dhe filloi të projektonte kaskadën e zakonshme të fjalëve nëpërmjet rrathëve koncentrikë të tymit, me madhësi të ndryshme. U ndal, vetëm që

të më pyeste nëse doja edhe unë, sepse nuk ishte i fortë, prodhim vendi, nga kopshti.

Më shumë nga dëshira e saj mendova hajde ta pi edhe unë një, nuk bëhet kiameti. Pastaj, u shtrimë secila në krevatin e saj, në pozicionin fetal, ballë për ballë dhe ndenjëm ashtu derisa na zuri gjumi.

*“Je vous dirai, sans harangue inutile,
Que le matin nos deux charmants
reclus*

*Laffes tous deux de plaisirs defendus
S’abandonnaient, l’un vers l’autre
etendus,*

*Au doux repos d’une ivresse
tranquille”*

(Voltaire 1762; ose ndoshta, në fakt, 1730, kur filloi të shkruante, e dinte se do i duhej pak kohë, derisa të miratohej për botim.)

Për *Halloween*, subjekti mësoi se provat klinike kishin qenë të suksesshme dhe lezionet e vajosura ishin zhdukur si

nga ndonjë mrekulli. Urra, e mundëm. Megjithatë, Xhini (si cila Xhin? Vinjeta është e rëndësishme, përndryshe na mbetet vetëm argumenti), nuk mundi asgjë, ndërroi jetë pas nja gjashtë muajsh, lezionet e saj u transformuan në kancer, i cili lëshoi metastaza; në ditët e fundit, ajo bërtiste gjatë gjithë kohës “Më shuani zjarrin në kraharor”; “*Cili idiot e quajti atë një “provë klinike të rastësishme të kontrolluar me placebo” dhe jo “mashttrim apo trajtim”?*” (@Acflurane 2019)

Ata që kishin vërtetuar nëpërmjet spekulimeve për të parë mrekullinë, bënë një takim me subjektin, i cili dukej se i preokuponte me të vërtetë shumë: “ky fëmijë, jashtëzakonisht... e kuptoni, miza ka shkelur një tren. *cognition and body* (Erickson, K.I. 2009). për. [n.a. vdekja në modalitetin *repeat*] nuk flasim tani, e keqja nuk ka emër, është një rast i veçantë. t’ia nisim dosjen në klinikëncavel, nëpërmjet madam niki sufletescu, tek dr. simon. po vjen edhe muaji i dhuratave...”

Dhuratat, sidomos në Krishtlindje, nuk refuzohen, kështu që nënshkrova tek Cavel, e cila, siç do t'ua shpjegoj që ta kuptoni, ishte pas asaj zonës ku njerëzit kishin vazhduar të shtynin detin, siç thashë në atë pjesën në fillim të kapitullit 3; në fakt, ishte përtej detit, prandaj as nuk munda ta lexoja me vëmendje *small print*-in (shkrimin me germa të vogla), sepse nuk ishte në frëngjisht. Dhe po ta lexoja, çfarë mund të bëja? Gjithsesi, nuk mund të lëshohesh përtej vendit, veçse me një ushtri legjionesh ose, përndryshe, me lezione të huaja, të shpërndara në mure si gjembat në topuzin e dragoit.

Pasi nënshkrova, më kontaktoi në telefon Dr. Simon i Departamentit të Mjekësisë Eksperimentale. E fliste mirë frëngjishten, por, gjithsesi, detajet teknike m'i tha në tjetrën: se jam një rast “*interpellating, body, cognition, recognition, mind, spirit, meditation*”. Pastaj nxora nga C.V.-ja ime, siç më kërkuan, *single-at* mjekësorë dhe seksualë, vetëm ata kanë

shanse të hyjnë në *trending*, pjesa tjetër, sidoqoftë, nuk i intereson askujt.

Pasi kalon fazën e C.V.-së, zakonisht vijon intervista, domethënë folëm më gjatë sesa në telefon dhe me video. Megjithëse ishte vite dritë përpara epokës së Covid-it, dhe krejt e pazakontë, le të konsiderojmë se kjo ndodhi në Zoom, Cavell¹⁴ ishte përtej Kanalit Anglez, do të duhej të kaloja mbi ujë dhe çfarë kuptimi kishte, po flasim për faza paraprake. Me imazhe, diçka më tërhoqi vëmendjen tek Dr. Simon, diçka krejtësisht e ndryshme nga pjesa e kastës që kishte zgjedhur, nga të gjitha objektet në tabaka, fiks kutinë e argjendtë, e kishte futur shpejt në gojë.

Filloi me atë se çfarë antioksidantësh të haja për të forcuar imunitetin dhe bashkë me të, edhe shanset, ja bëra offfl!, prapë *body.cognition*; por kuptova se Dr. Simon nuk bënte pjesë në kategorinë “*people talking without speaking (njerëz që flasin pa folur)*”, kishte shkruar edhe një artikull

¹⁴ Edith Cavell ishte britanike.

për këtë temë, sigurisht me bashkautor (Simon dhe Garfunkel 1996) , kur renditi se çfarë duhet të haja: shegë, fiq, ullinj dhe vaj ulliri. Ajo që tha më pas ishte më tepër, një lloj golavarazhi, të rrija mbështetur sa më shumë, të haja sa më pak ose aspak mish; se mund ta zëvendësoja, për shembull, me fasule të zeza, pa dëgjo!, ose peshk, “*fish is king**, madje më tha që ta lija duhanin (duket se gjenerali pa uniformë i ushtrisë së gjilpërave, që kishte mundur Xhinin, më kishte akuzuar në dosje); alkoolin, tani, si të thuash, ndoshta ndonjë gotë me verë, por “*vera mund të përfundojë... me lot**, dhe atëherë e kuptova se Dr. Simon po përpiquej të ngatërronte përgjuesit e mundshëm të diskutimit që po zhvillohej në Zoom. Më pas, më tha të bëja ushtrime dhe më saktësoi se çfarë: ecje (nuk më tha në këmbë, i bën këmbët të bukura, faleminderit) në ujë, por nuk pata kohë të pyesja me zë të lartë, sepse thatë “të freskët” para ujit, pikërisht kështu tha

“*freshwater*”, pra, ndoshta i referohej notit, çfarë ke xhanëm edhe me këtë gjuhën tjetër.

“*So far you have resisted*”¹⁵ shtatë shtameve të hëpëvësë, çfarë është edhe ajo, ë, (h)ëpëvëja jonë, m’i tha të gjitha sipas radhës së numrave në bluzë; e rëndësishme është që të mbajmë 16 dhe 18, sepse janë ato më “*agresivet*”, deri edhe mënyra sesi tha agresiv në gjuhën tjetër tingëlloi më agresive sesa në gjuhën franka ose në çfarëdo gjuhe tjetër që kisha dëgjuar.

Rekrutet e tjera për provat klinike, megjithëse kishin ekiye më të vogla, nuk kishin rezistuar.

“Gjethe jeshile, thes me arra of, of,
Nesër largohen të gjithë
rekrutët
Shkojnë prindërit t’i
përcjellin.”

(Velicu, M. *feat* Banda e Marshimit

¹⁵ Deri tani u ke rezistuar

Shtatë Shtame 2002)

Para së gjithash, në atë moment kuptova se etiketa me ngjitëse ku shkruhej *produit perime* (produkt i skaduar) nuk kishte qenë thjesht një metaforë, një magji psikologjike, por fiks kjo isha, *body.cognition*, ne jemi pikërisht ajo që ndihemi. Dr. Simon sintetizoi në mënyrë të përsosur konfliktin tim të brendshëm, në djall këta njerëz të talentuar, me gjuhën e tyre precize, pa grepa apo thekse të mprehta, në fillim mendova se gjithçka lidhej me diçka argjendi që kisha futur në gojë, të tjerët, etj., por ishte “*the silver lining*”. Në kuptimin që, në gjithë këtë situatë jo shumë të lumtur, ekzistonte një përfitim dhe këtu donte të arrinte Dr. Simon: kishte një propozim për mua.

Askush nuk e dinte se si do të evoluonin gjërat, nëse dhe kur do të më godiste edhe mua, si rekrutet e tjera; por, statistikisht, në moshën time, nëse ktheheshim sërish tek lezionet dhe/ose,

larg qoftë, tek kanceri, ai do të ishte shumë agresiv dhe do të më mundte, ndoshta, brenda afërsisht gjashtë muajve, siç kishte bërë me Xhinin. Këtu, Dr.

Simon më përkufizoi konceptin *metropolitics*, të cilin e kam përmendur që në fillim të kapitullit:

“Putting 16 and 18 to good use, through what might seem like violent and aggressive tactics to overthrow occupying oppressors.”

Dr. Simon: Le të themi se taktikat nuk janë më, hm, ortodokse, “*pardon my gjuha* jonë është një thesar”, dhe Dr. Simon u mbush me zell dhe filloi të më listonte një listë të gjatë literature, për të cilën as që kisha dëgjuar, unë, që ndërkohë mendoja se dija gjithçka për (h)ëpëvënë.

Unë: Dr. Simon, nuk mendoj se e kuptoj...

Dr. Simon: “*Don’t you know that you’re toxic?*” (Spears, B. 2003) Kemi një situatë klasike në të cilën HIV është ai

virusi që mediatizohet dhe demonizohet, si cigaret, në mënyrë që alkooli të bëjë punën e tij në heshtje (sh.a. shih më sipër verë, lot dhe kështu me radhë). HPV-ja është heroi i panjohur. “*Nobody gives a fuck, wink wink*”, sepse kryesisht vret femrat, dhe me shumë mundësi pasi të ketë mbaruar punë në këtë botë, - fëmijët. “*But probability’s a bitch, wink wink*”, kështu që ndonjëherë gjërat janë pak më ndryshe, madje më me shumë avantazh sesa pritet. Për shembull, në rastin tënd. Kemi edhe prova.

Nuk kishte sesi të mos më tërhiqte vëmendjen fakti se Dr. Simon e kishte bërë sipas probabilitetit, ashtu siç ma kishte bërë Macieji kur bërtiti *bitch*. Dhe nëse unë isha *bitch*, dhe probabiliteti ishte po *bitch*, a do të thoshte kjo se unë isha një probabilitet? Por, nuk u mora shumë me këtë arsyetim logjik, sepse mora vesh që Macieji kishte pasur të drejtë për çështjen tjetër për të cilën më kishte bërtitur; *fucking ignorant*: Dr. Simon më tregoi se

Zhehadi ishte bërë “vëlla me djallin” derisa kishte kaluar rrugëndheurën më të gjatë, të cilën askush nuk e dinte se ku të çonte. Praktikisht kishte vdekur i mbytur, nga një formë shumë agresive e kancerit të fytit; më tha gjithashtu se shumë raste të kancerit të fytit që i atribuohen duhanpirjes janë në fakt nga HPV-ja; çfarë të them, dhëmb për dhëmb, njeri për njeri. Por, zbuluam edhe pse Petreja kishte qëndruar ulur me kokë poshtë, kishte diçka që po e shikonte kasta me kuti argjendi në dhëmbë, po me një spekulum; anal, jo vaginal.

Jesus fuck!, vonon, por nuk harron.

Unë: Dr. Simon, po e d...

Dr. Simon: Po, e dashur, di gjithçka, mendon se kam ndenjur pas *single-ave*¹⁶ të C.V.-së tënde?

¹⁶ Më lart në libër, Teo flet për CV-në e saj sikur të ishte një album muzikor, një lojë fjalësh CV-CD, kjo është ajo së cilës i referohet Dr. Simon, se ajo nuk u mbështet në tërë CV-në e Teos, nga e cila kishte nxjerrë vetëm disa informacione.

Unë: Atëherë dini edhe... nëse...

U mbusha me trishtim vetëm duke menduar për të, nuk kishim folur që nga episodi me Papën, .ai apo ajo, nuk kishte më rëndësi, sy që nuk shikohen. Por ideja se do t'i "ndodhte" atij diçka.

Dr. Simon: Natanello është *bene-grazie*, nuk u ndodh të gjithëve. Jam vënë në dijeni se nuk i kupton probabilitetet dhe kjo është e vërtetë. Mirë, mendo për veten tënde si për një...

Mendova se Dr. Simon më konfirmon arsyetimin tim logjik dhe thotë "probabilitet"¹¹, por tha "*Russian roulette*". Për të parën, më kishin akuzuar edhe më parë (po gjatë një interviste, kur kërkoja shtëpi se nuk kisha më vend në konvikt, nëse e mbani mend, sikur të kishte ndodhur në një jetë tjetër, apo jo? - ai fiksimi se aty ke qenë/nuk kam qenë); por ruletë, kurrë. Madje as nuk pyeta se çfarë ishte, gjithsesi nuk kuptoja asgjë, edhe ja thashë këtë, Dr. Simon, më vuri dorën në kokë, domethënë jo, nuk e kuptoj fare,

vërtet nuk e kuptoj, vdeksha po e kuptova,
ndoshta jam e goditur.

Epo, nuk ja thashë kaq troç. Moj vajzë
e vogël, nuk duhet të kuptosh, duhet të
bësh vetëm një gjë, të puthësh disa njerëz.
Epo, as Dr. Simon nuk mund të fliste
kështu, si një grua vulgare, të më kishte
thënë maksimumi diçka poetike, ndoshta
një haiku:

Mos ndot në vete
që bletët meshkuj të
ngordhin
nuk janë bletë femra

, tipi.

Ose të më këndonte:

“Dua të më thuash e bukura Zaraza,
Kush të ka dashur?
Sa kanë qarë të çmendur pas teje,
Dhe sa kanë vdekur?
Dua të më japësh buzën e ëmbël Zaraza,
Që të më dehë gjithmonë.
Nga e puthura jote Zaraza dua të vdes

edhe unë!”

(Petrescu, G. 1979)

Dhe ta mbyllte: “*Sealed with a Kiss*”
(Donovan, J. 1989).

Por Dr. Simon ma shpjegoi me terma shkencorë, jo poetikë. Dr. Simon: Ose një bombë...

Këtu qesha, u gëzova, sinqerisht, kush nuk dëshiron të jetë *une bombe*...

Dr. Simon: ... me efekt të vonuar!

Pffffffft.

Dr. Simon: Mjafton t’i *kiss* (puthësh), le t’i quajmë *targets* (objektiva), dhe pastaj të tërhiqesh, si ta themi më saktë, nga situata.

Tha se as nuk duhej të shkoja deri në fund, ai është një profesion krejt tjetër, nuk kam punë unë, “*precision, please*” (përpikëri, të lutem); përveçse në ndonjë rast të jashtëzakonshëm, nëse s’kam zgjidhje, tha “*you take one for the team* (sakrifiko ti për gjithë ekipin), se nuk do të vdesësh *wink wink*”.

Unë: Epo, fiks, sa për *team*, domethënë, nëse HPV-ja vret më shumë femra dhe këta burra/djem e dimë nga vetë eksperiencia jonë që e dhurojnë më tutje me bujari, dhe nga dhuratë pas dhurate bëhet zakon me Nuvaring-un, këtë, Kularing-un, si mundemi ne, për disa nga motrat tona, zakonisht vajza si gjithë të tjerat, për shembull, Anastasia, Natalia, Viktoria, Françeska, Kristina... Vetëm mendimi se nëpërmjet efektit domino vajzat/gratë e tjera mund të kalojnë atë që ne po kalojmë, për të mos përmendur Xhinin e gjorë, na bën të këndojmë së bashku në kor

“Yippee-ippee-ey-ey-ay-yey-yey
I had to crucify some sister todaaaay”
(Happy Mondays 1990).

Dr. Simon: “*Wait a minute*”, më ndërpreu me një ton sikur të më thoshte përse nxiton si një vajzë që mezi pret të martohet, megjithëse nuk isha unë ajo që dukej se e kishte humbur durimin ose

ndoshta thjesht po këndoja *false*. Çfarë mendon ti e dashur se bëjmë ne këtu, martirin seksomarksist?! Pikërisht kjo është çështja me *metropolitica*: ti nuk bën asgjë, arbitri është i lirë të veprojë. Dua të them, a ke bërë ti diçka që të të ndodhë kjo?

Në të vërtetë mendoja se kisha bërë, por në vend që t'ia thosha, thjesht dhe hapur, shtova një citim që të dukeshat e zgjuar:

“Ekziston një moment, një gjest i thjeshtë, i vogël, i parëndësishëm, një i vetëm që vendos gjithçka.” (Nagy, R. 2018:129)

Ose mbase kam shtuar edhe unë një haiku:

Jeta
me
kred
i
vetë

m
unë
e
kish
a
fajin
vesh
ur në
kops
ht.

Dr. Simon më shpjegoi se nuk ishte faji im. Por, ndoshta isha e preokupuar për atë se çfarë mund të më mbronte, apo të më shpëtonte dhe duke e eliminuar, ajo diçka/ai dikushi ishte një i vetëm, kam frikë edhe ta përmend, se po e mbush këtë vend sërish me pikëçuditëse, me të vdekur e të plagosur, e di. Konkretisht, Dr. Simon më tha se mund të më kishte mbrojtur vetëm miti i ileana osânzeana-s, në të cilin kisha besuar vërtet, pasi kisha pritur NJERIUN (e vogël) të anijes. Po, ai miti retrograd është garancia e vetme që nuk do të marrësh HPV-në, e cila praktikisht

merret shumë më lehtë sesa HIV-i, madje as një prezervativ nuk të ndihmon [*rhyme unintended* (rima e paqëllimshme)]. Dhe, si rrjedhim, me çdo partner shtohen provat... Në drejt probabiliteti, nuk shpëtuam prej tij!!! Ju paralajmërova se sjell të vdekur e të plagosur.

Me pak fjalë, rreziku është zero nëse ke vetëm një partner, për të cilin je gjithashtu e vetmja partnere. E kuptoni se çfarë po ju them dhe, indirekt, Dr. Simon, apo anasjelltas? Domethënë, që, përveç Papës apo kastës tjetër me të bardha, apo ngjyrë floriri, apo çfarëdo ngjyrash që janë në modë për virgjërinë deri në martesë, unë kam parë edhe të kuqe në disa vende, ASKUSH tjetër nuk kishte bërë asgjë për mua në këtë drejtim. (Do të përmendja se më shumë se Papa Nikolau, .ai kishte bërë .ajo, por kjo është e parëndësishme për argumentin.)

Dr. Simon më shpjegoi gjithashtu se vaksina HPV ishte një shaka e madhe për këdo që kishte lexuar literaturën e

specialitetit, kishin ende punë për të bërë në lidhje me të dhe paratë e investuara në kërkime mbi këtë temë ishin gjithashtu një shaka e madhe. Dhe pastaj, nuk mund të mos pyesja, këta shakaxhinjtë *don't give a fuck* (nuk duan t'ja dinë) apo e bëjnë qëllimisht, që ti si femër të mos ngatërrosh asnjëherë me arbitrin, edhe nëse ai është i lirë? Dr. Simon më dëgjoi pa më ndërprerë asnjë çast dhe tha “*that sounds like an interesting theory*” (kjo përkthehet lirshëm: “nuk i intereson askujt”), “*por është një konspiracion... Dua të them, përveç pikës*”. Gjëja e rëndësishme është të kuptosh se nuk është faji yt.

Epo mirë, nuk kam, nuk kam, por, megjithatë, nuk mund të thuhet se ajo që më “kishte ndodhur” nuk ishte pasojë e veprimeve të mia. Për më tepër, nuk më vinte aspak keq për ata që kishin vuajtur, apo po vuanin pasojat, përkundrazi. Këtu, Dr. Simon kërkoi falje për ndërprerjen, nga çka dola në përfundim se kishim

arritur në pikën kulminante dhe më tha saktësisht se për çfarë bëhej fjalë. Ti e di tani se çfarë fuqie ke dhe çfarë mund të bësh me të. Ndjeva sesi më ndriçuan sytë dhe e dija se intervista kishte shkuar pikërisht ashtu siç donte Dr. Simon.

“Foka: Ils m’ont propose de faire ce travail et, pour chaque pendu, ils m’enlèvent une année de prison. C’est une bonne affaire.

Kaliayev: Pour te pardonner tes crimes, ils t’en font commettre d’autres?

Foka: Oh, ce ne sont pas des crimes, puisque c’est commande.

Etpuis, ça leur est bien égal.” (apud Piaf, E. 1960) “Si tu veux mon avis, ils ne sont pas chrétiens.” (Camus, A. 1950:105)

Duke qenë se gjërat janë të vendosura, kishte mbetur vetëm një detaj për t’u zgjidhur: më duhej një punë për mbulim. Dhe Dr. Simon më tha: 1. gjithsesi u përfshive me atë Filipon, meqë ra fjala, nuk është ide e mirë, e di, mund ta

infektosh; 2. ajo punë është kamuflazhi perfekt, sepse askush nuk e kupton se çfarë bëjnë djemtë si ai. Më shkoi mendja tek fjalimi i pakuptueshëm i Papës, se si kishte zënë ajo të gjitha fjalët e disponueshme, e megjithatë, Dr. Simon, po sikur, si të them, po sikur të mos më pëlqejë? “Oh, *child*”, je edhe më naive sesa thotë CV-ja jote, por kjo është, tjetër nuk kemi; ideja është, siç thoshte me të drejtë njëri prej tyre, çfarë të shohësh, “në jetë e rëndësishme nuk është të bësh atë që të pëlqen, por të pëlqesh atë që bën” (Mihăilescu, V. 2018).

Kështu që, pas intervistës më të gjatë të jetëspavdekje, u regjistrova në master për antropologji.

Nuk e di nëse ka qenë rastësisht apo Dr. Simon ka disa tela metropolitane, por në Master takova Madalenën. Ajo ishte në vitin e dytë dhe thjesht gumëzhinte, kështu që nuk para e kuptoja se si, që kur isha fillestare, u ngjit pas meje, më shumë sikur donte të më mbronte, si një motër më e

madhe. Nisëm të kukurisnim që në fillim, siç kisha bërë dikur me Anastasian, ose Viktorian, ose Kristinën, ose Françeskën, apo Xhinin, më shkuan në mendje të gjitha, ashtu si madlena.

Pak kohë pas regjistrimit në Master, fillova punën e vërtetë.

“Oh,
The taste of your lips
I’m on a ride
You’re toxic, I’m slippin’ under”
(Spears, B. 2003)

Shumica e misioneve ishin të lidhura, sa më shumë që ishte e mundur, me konferenca antropologjike ose disiplina të ngjashme, çfarëdo që mund të më interesonte ose justifikonte. Fakti që pothuajse tek të gjitha shkonte edhe Madalena më ndihmoi shumë.

Misioni im i parë ishte lokal; kryetari i bashkisë Kartonac, i cili mbajti një fjalim në hapjen e konferencës ku po merrja pjesë. Kisha emocione, por gjithçka shkoi

mirë dhe çuditërisht pa probleme, si me objektivin, ashtu edhe me prezantimin tim në konferencë, në të cilën erdhi edhe Filipoja. Kur bëra *debriefmg-vH* me Dr. Simon, tha vetëm a, ai komunisti yt, shok me “*ciao bella ciao*”. Por Dr. Simon, prisni pak, në fund të fundit, megjithëse lëvizim në hapësira të ndryshme akademike, në thelb flasim për të njëjtat gjëra; për të është *mimetisation*, për ne është *immersion*, dhe... “*Whatever*”, më ndërpreu Dr. Simon në një mënyrë që nuk ishte aspak karakteristike për të, nga shitja e kastravecëve kopshtarit, por ai i djeguri as ISI nuk ka.

Nuk e dija ende se çfarë ishte ISI, kështu që pyeta dhe Dr. Simon më tha më mirë pyet Madalenën. U zmbarsa kur e përmendi, por nuk u çudita. M’u kujtua, megjithatë, diskutimi me Filipon, pas

fjalimit të Papës.ajo, mbi tasin me fasule, atë dhe lakërishten, mua. Më kishte thënë: “Kujdes, mos digj veten!” dhe ai rresht papritmas kishte një kuptim tjetër tani që e kisha dëgjuar nga Dr. Simon është i poshtër. Prapëseprapë, vazhdova të përpiquesha ta takoja në konferenca.

Megjithatë, Filipo nuk ia doli në të dytin. Ai më shpjegoi në një email:

“Je regrette encore plus de ne pas avoir pu y venir (faute d’argent!). C’est une ville bourree de personnages dignes d’un film de Pascalievic.

Bacci,
F.”

Nuk e di pse përdori transkriptimin Kunrei-shiki, pas atij të Hepburn-it, do të ishte Paskaljevic, por është e rëndësishme të kemi parasysh se bëhet fjalë për një regjisor tjetër me “P” dhe se, në të vërtetë, qyteti Imperiali ishte plot me personazhe filmi, megjithëse ai vetë m'u duk më i mërzitshmi nga gjithçka që kisha parë deri

atëherë, me gjithë ato godina të bardha dhe imperiale, na lini rehat me gjithë ato të bardha. Ç'është e vërteta nuk qëndrova shumë, ishte si një *city trip* dhe, sa mund ta gjykosh një qytet mbi këtë bazë?

Hoteli im ishte përballë Shtëpisë Përkujtimore. Gjëja e parë që më befaso i ishte se, ndoshta për shkak të emrit tim, mesazhi i mirëseardhjes në telefonin e dhomës ishte formuluar me z., diçka që do të përsëritej gjatë gjithë karrierës sime. Më argëtuam dhe befasuan gjithashtu lloj-lloj gjërash, të cilat do t'i rendis këtu, jo domosdoshmërisht sipas kësaj radhe:

- Veshje vetëm me nuanca të zeza, gri, kafe dhe blu, nga aeroporti deri në sheshin e Karlit;
- në tren jepeshin gjysmë bileta për qen [dhe piano¹⁷ - kisha parë ose do ta shikoja këtë diku]
- kur zbrita nga treni, dola direkt në

¹⁷ Referencë për një rregull të pronarëve kur nuk pranonin qiramarrës me qen ose piano, sepse dëmtonin dyshemenë.

kryqëzimin e Marksit me Invalidët;
• gjuha jonë është një thesar në rrugë;
më kapi veshi një bisedë:

“Jam i mbaruar, i dhashë X-it një Euro mbrapsht, ma kishte dhënë dje borxh, kështu që do shkoj të ha tek Caritas.” (m., rreth 40 vjeç)

“Ej, mos u mërzit, kjo është, janë me shtëpi dhe makina në shtëpi dhe shkojnë e hanë tek Caritas...” (m., rreth 45 vjeç)

“Do paguash një herë në jetë për të gjitha. Dhe e di se si është puna? Që nuk paguan vetëm një herë!” (po m., rreth 40 vjeç)

Në objektivin tim, sinjalushqim m., 32 vjeç, e gjeta kaq thjesht. Ishte ulur te kompjuteri ngjitur me ashensorin e hotelit ku po rrija, pikërisht teksa po nisesha për të vizituar Shtëpinë Përkujtimore. Filluam të bisedonim, arritëm ta vizitonim së bashku. E lehtë pendë, kollaj fare, thashë me vete.

U ula me të në livadhin ngjitur me urën

e ndërtuar rreth një mijëvjeçar më parë mbi râu (“fluviu”¹⁸, do të më kishte korrigjuar mësuesja e gjeografisë) dhe biseduam sikur të njiheshim prej kohësh. Gjatë rrugës për t’u kthyer në hotel, ndaluam në një varrezë dhe admiruam varret e ruajtura mirë. Secili kishte një kuti të vogël metalike që përmbante lloj-lloj instrumentesh të ndryshme, edhe furçë dhëmbësh madje, me qëllim që të të pastronte, me siguri. Shumica e varreve kishin vezë të lyera të varura tek lulet që i zbukuronin, ndoshta nga Pashkët, të cilat sapo kishin kaluar. Gjithçka ishte plot ngjyra në varreza, ndryshe nga qyteti i bardhë perandorak dhe veshjeve me ngjyra monotone të banorëve të qytetit.

Pashë fytyrën e bukur të objektivit dhe e pashë atje, tek varri, me kutinë e vogël dhe me furçën personale të dhëmbëve, me vezët e tij të ngjyrosura si në “Festën e

¹⁸ Dallimi midis një “fluviu” dhe një “râu” qëndron si në madhësi ashtu edhe në faktin se “râurile” zakonisht derdhen në një përrua, një lumë tjetër ose një liqen.

Shëlbimit”. Mora një lule nga një varr dhe ia vura në vesh,

“ashtu siç quhet kjo traditë edhe tragjike, edhe komike. Tragjike, sepse ai që bën sevap që kur është gjallë shikon përreth tij të gjitha gjërat të rregulluara si në një sevap të vërtetë. Komike, sepse pas shërbesës së priftit, fyelltarët fillojnë t’u bien instrumenteve dhe atmosfera bëhet e ngjashme me atë të një dasme. Kjo lëmoshë tregon se si vdekja mposhtet për momentin dhe jeta vazhdon, në fund të fundit, njeriu ende jeton.” [*munjon referenca*]

U endëm me orë të tëra rrugëve me ambasada të vendeve të ndryshme, “rri e rri dhe bie shi sërish mbi manjolat në oborret e ambasadave” (Bittel, A. 1989:83), po vrenjtej pak nga pak dhe që në pikën e parë na u afrua, për të mos thënë na kapi një çift i përzier, f., rreth 25 vjeç, m., rreth 40 vjeç; nuk dukeshin si vendas, më shumë si “*Konichiwa bitches*

from Beijing to Saigon” (Robyn 2005). Folëm goxha mirë në gjuhën tjetër, ashtu si mes turistëve, veçse në fund vajzës “i shpëtoi” mjeti nga kutia e vogël mbi varrin ku kishte nisur të më pastronte, në mënyrë altruiste, lulet, mu mbi kyçin e dorës së majtë, ups.

Ti dhe shenjtorët që nga hiçi bëtë kasaphanë, pastaj më nxorën nga situata drejt e në urgjenca. Jo, nuk kisha parë kurrë spitale në jetën time, më duhej të shikoja një të tillë edhe në qytetin perandorak (deri në kockë më këputi ajo).

Dhe ja kështu zura mend unë se asgjë nuk është e lehtë pendë, të mos gjykoja më njerëzit sipas qytetit të tyre, t’i mendoj mirë gjërat dhe të mos përfshihem në aktivitete jashtëshkollore, me ose pa objektiva, sepse m’u desh që të jepja shpjegime të hollësishme në takimin me Dr. Simon, në lidhje me disa, si t’i quaj, korpuse. Teorike. Dhe e dimë që unë dhe teoria nuk shkojmë shumë mirë bashkë.

Filipo më shkroi të mos shqetësohesha,

ka

“une autre conference a l’Universite du Molise... Mais on parle de choses qui se vont concretiser dans un mois ou meme plus et a cette epoque jepourrais etre mort (et toi aussi, d’ailleurs, non?).”

As nuk e dinte se sa të drejtë ka ...

“Carina, donc on n’est pas morts, ni toi, ni moi, peut-etre seulement ton telefonino est passe a une meilleure vie... Dommage pour ton sac, il etait magnifique...”

Për ta thjeshtuar argumentin, do të presupozojmë se herën e tretë nuk kisha sesi ta gjeja Filipon në fushën e poshtme, sepse më vodhi çantën një fëmijë dhe kisha numrin e Filipos vetëm tek telefoni që ishte brenda në të. Ajo që “ndodhi” në realitet është shumë më tepër, si mund t’jua them? e ndërlikuar, kam dëshmitar Zotin.

Ndoshta nuk kishim Dialog, as Connex, of, teknologji, sa shumë e urreja. Edhe ajo mua. Të dyja e dinim se, midis nesh të dyja, ajo po e shtrembëronte të vërtetën. Më shqetësonte tmerrësisht.

Gjëja e rëndësishme këtu është të kujtojmë se më mungonin shumë takimet me Filipon në konferenca. Ndoshta e kisha unë kokën (mes reve), por nuk isha (më) naive. Dyshoja se Dr. Simon kishte aktivizuar disa qendra metropolitane ndikimi (në gjuhën e tij *Layman*, ishte përzjerë në gjëra që s'i takonin), kështu që më në fund nuk e vrava mendjen as unë, s'e lodha më kokën për këto takime; As nuk iu përgjigja emaileve të Filipos, çfarë mund t'i kisha thënë?

“Carina, comment ça se fait que tu m'ignores depuis pas mal de temps, alors que j'avais l'impression qu'on avait construit une sorte d'entente, etrange mais solide (musclee, comme toi). D'ou et pourquoi (pas) reprendre? Je viens d'envoyer une intention de

communication pour un colloque international, devine ou? Et je me suis dit que toi aussi, peut-etre, par une harmonieuse coincidence, pourrais venir.

Mais cela sera seulement en janvier, ce qui fera presque quatre ans depuis notre premiere rencontre a Macadam.”

Mesazhi i tij ishte i mjaftueshëm për të më katapultuar përsëri te Makadami, i cili dukej tashmë si dy jetë më parë, madje dy shekuj, për të qenë e saktë, kur inxhinieri skocez John Loudon McAdam e kishte shpikur, bashkë me idenë gjeniale për të grumbulluar dhe mbivendosur ndaj njëra-tjetrës shtresa gurësh këndorë me të njëjtën madhësi. G(u)rë, kjo modë është thirrja e fundit.

“Carina, ton mystere me paraît d’une douceur inouïe, presque’une contre-declaration d’amour (le gros mot a jamais prononcer, surtout pas y croire) et j’en suis tout emu! Ta discretion

devient proverbiale, et nos rencontres
qui ne se materialisent, pourtant j'ai
l'impression d'avoir passe avec toi un
bon moment de ma vie!"

Prej kaq kohësh jam me ty dhe nuk më
ke njohur, Filipe.

“Oui, je comprends qu’a ton âge
millenaire l’arteriosclerose peut etre
deja bien avancee... Tu oses pas non
plus me dire dans quel hotel on va se
croiser, meme si tu le sais?”

Numri 38 Clifton, aty u kryqëzuam më
në FUND. Filipo nuk kishte ndryshuar, por
mua më tha se dukeshë ndryshe. E vërteta
është se të gjithë trajnimet për punën ma
kishin ndryshuar plotësisht trupin. Pas
konferencës, shkuam në një klub. Një djalë
erdhi me një shishe dhe tha: Do ta lë këtë
këtu dhe kërcyem deri në mëngjes me
Filipon dhe këtë djalë tjetër, një
etnomuzikolog, stoik, pjesëmarrës në
konferencë gjithashtu. Kur dolëm nga

klubi, të dy ndezën një diskutim për atë çfarë na kishte “ndodhur”.

“Talking about music is like dancing about architecture.” (Mull, M. 1979)

Të gjithë donin të diskutonin për filmat (shih kapitujt 1, 2, etj.), pse nuk mjaftonte kurrë vetëm të shikonim (Pa)Pasolinin, (Pa)Pawlikowskin, (Pa)Pascalievicin, dhe kështu me radhë; Filipo e dëgjoji protestën time dhe më tha se gjithsesi se filmi më i mirë i Pasolinit ishte ai që nuk ishte xhiruar, por ekzistonte skenari i detajuar, madje i botuar, duhej ta kërkoja. Por, për mua, pikërisht atëherë fillonte “konferenca” e vërtetë, dhe nuk kisha as kohë, as durim për filmat e xhiruar të Filipos dhe të një etnomuzikologu, gjithsesi e dija që këto *do të ndërpriteshin*. U thashë se më vinte keq, por duhej të largohesha dhe pastaj Filipo më mbështolli për një çast në krahët e tij,

“(Përfytyroja këtë:) Pranova se kisha frikë dhe se nuk është mirë kur zemra jote rreh shumë shpejt dhe le të shihemi më shpesh, i them po, sigurisht, kështu themi gjithmonë, ai pohon dhe pastaj, kur shkëputemi nga përqafimi, arrij t’ia shoh vërtet frikën në fytyrë, madje edhe dëshpërimin, dhe mund të betohem se ja shoh edhe lotët që ndiej duke më mbushur sytë” (Decu, M. 2018:45),

të cilët i mbyll dhe përpiqem të kujtoj të gjitha fytyrat e objektivave, janë aq shumë, sa kam zhvilluar aftësinë për të mos i parë më, për të mos i mbajtur mend më, i shkrij të gjitha në ato të Filipos, si peshqit *koi* në një barsaletë (idiote). Karriera ime, si në filma, në fakt, si në një dokumentar, *The act of kissing* (Oppenheimer, J. 2012), shtrihej që nga Filipo e këtej, nuk ishte faji i askujt, thjesht kështu më kishin shkuar gjërat.

“Once I accepted the order to kiss someone, I never spared any effort in

the process of my work, whether that person was only a small boss with a dozen followers or a big figure in power such as a cabinet minister. The careful, long-term planning and scheming, the beauty of a kiss well done [...] it was just like an artist engaged in designing. Without the snobbery of Frank Lloyd Wright or the bluff of Le Corbusier, I could produce a complicated vision in which, while extinction was coupled with existence, the concept of emptiness was caught in the very midst of action. I might have been one of the very, very few who could actually accomplish this.”

“[...] A professional kisser, in this sense, does not display interest in anything other than method. More precisely, all that counts for her is the act of kissing, because she must discount all other considerations.”
(Isozaki, A. 1962:52)

Ose, ndoshta, karriera ime kishte filluar
ditën kur më kishte kontaktuar Dr. Simon.

Ashtu siç më ishte futur në kokë Dr. Simon mbi Filipon, ashtu siç shkruan një kod të ri mbi të vjetrin, dhe gjuhën tjetër, pak a shumë të saktë me të cilën flisja me Dr. Simon, ai po e gëlltiste *frëngjishten*. Jetonim në të, punonim në të, ishte në të gjitha rrugët, fillimisht ndoteshe me një shprehje, pastaj futje një fjalë nga pesë çdo pesë fjali, paragrafë të tërë; dhe, në fund, të kolonizonte ëndrrat nga brendësia e ëndrrave të tua, gjë që *frëngjishtja* nuk ma kishte bërë asnjëherë. Dhe sikur të kishte qenë vetëm një ëndërr që diku, dikur, në Kartonac ishte folur frëngjishtja; në të vërtetë, flitej kjo tjetra, por realiteti është ashtu siç e kujtojnë të gjithë (Marquez, G. G., domethënë Gigi, 1967).

Duke u kthyer te karriera ime, kur u thosha njerëzve që më pyesnin se çfarë bëja meqenëse isha antropologe, zakonisht merrja dy reagime:

- Dega e vdekjes (në të s'ëmës):
“Punoni me kufoma? Domethënë... me

të vdekur?” (m, afërsisht 55 vjeç) dhe, para se të arrija të thosha ndonjë gjë, burri përgjigjej vetë, - pak a shumë kështu e kisha vënë re se bënte grupmosha e tij: “ Ju kam zili, punoni me njerëz që nuk flasin.”

- Dega e jetës: nëse duhet të përshkruaj se çfarë bëj përpara se burri përballë meje të më ngjisë një etiketë tjetër direkt mbi etiketën e madhe dhe me vetëngjitje *damaged good* (*mall i dëmtuar*), si një poster shfaqjeje i ngjitur mbi një poster tjetër, atëherë, bëj intervista, punë kërkimore, zakonisht jashtë vendit, shkoj në lloj-lloj konferencash. Më thoshin a, pra, jeni spiune dhe qeshnin në vend që të gëzoheshin.

Qeshja edhe unë, sepse, megjithëse nuk thosha se çfarë bëja, vetëm se kush isha, në njëfarë mënyre, njerëzit e kuptonin; për më tepër, unë punoja me të dyja degët, domethënë, të gjallët me të cilët punoja unë, ishin praktikisht të vdekur. Po të ndryshoja bisedën, pak veta

këmbëngulnin, dhe kur kjo ndodhte, duhej të përdorja të gjitha llojet e teknikave për t'i larguar ngadalë-ngadalë nga skenarët sensacionalë, për të mbrojtur veten. Një argument që e kam përdorur shumë është se nuk ka kuptim të flasësh për punën, cilado që të jetë ajo, është e mërzitshme, në fund të fundit, ndonjëherë edhe për vetë ata që janë në ekipin tënd. Vetëm se ekipi im nuk ngopej së foluri për antropologji. Deri edhe Madeleine dukej e preokupuar pikërisht për këtë, më dukej aq e çuditshme që nuk mërzitej kurrë. Dhe mua sikur më realizohej parandjenja ime, Dr. Simon, dhe nëse nuk më pëlqen...

Kjo po fillonte të bëhej e dukshme. Për sa kohë që punoja për doktoraturën time (ndërkohë), gjërat ishin ashtu siç ishin. Por, shumica e kolegëve të mi po specializoheshin në një lëndë, siç kishte bërë edhe Madalena, e cila shënonte ISI pas ISI-je, e respektoja për atë që nuk mundja të bëja, duhej të vazhdoja të isha e shkathët. Kjo ishte disi një gjë e mirë,

sepse shkathtësia nuk më ndihmonte aspak që të aplikoja për një punë të qëndrueshme. *“Anyway, tenure is not for women... I men... I mean, it’s not for you”, më thoshte Dr. Simon. “It would make your real job impossible.” E dija që kishte të drejtë, gjithmonë kishte pasur.*

Kështu që po endesha nëpër botën akademike nën etiketën e përjetshme të postdoktoraturës, duke zgjeruar fushën time tematike në mënyrë që të shkoja në sa më shumë “konferenca” të ndryshme, me shpagime që do ta kishin bërë Nadian ziliqare, fëmijë, unë nuk bëja, si koleget e mia të *Bâtiment S*. V(r)ima e asaj Portës së Vogël ishte mbyllur prej kohësh, më saktë që nga dita kur kisha mësuar, po nga literatura e specializuar, sesi HVP-ja transmetohet si horizontalisht, ashtu edhe vertikalisht, - domethënë, nga nëna te feta; dhe nuk isha mjaftueshëm e përgatitur t’ia lija askujt trashëgiminë time me shtatë rrënjë, ashtu siç ishin përpjekur ata me përparëse dhe pa speku-lume, ky

këtu, me skru-puj, të më bindë, shpejt që më përpara, “*madame*”.

Në përgjithësi, nuk kisha asnjë justifikim të vlefshëm, edhe pse kisha shumë justifikime, për të mos qenë feministe e krahut të djathtë (ndryshe nga ato të krahut të majtë) dhe për të mos u ngjitur në shkallët e konkursit akademik të *pissing* (apo si e kishte quajtur Marks, nuk e mbaj mend mirë). Po filloja të dukesh dyshuese në këtë fushë, në atë akademike, jo në fushën time. Në fillim, i isha mirënjohëse neoliberalizmit, ai solli tek të rinjtë kaosin nga universitetet, me paratë për punë kërkimore, e gjetët, një shaka, dhe kontratat (vetëm) afatshkurtra, të paguara mjerueshëm, papritmas funksiononte rregulli, jo përjashtimi. Edhe unë po i bashkohesha radhëve të kësaj pasigurie akademike, vetëm se njerëzit përreth meje, të pasigurt në fakt, ishin dyshues. Dhe gjëja e fundit për të cilën kisha kohë ose energji ishte të dukesh e varfër ose e dëshpëruar.

Përveç punës sime si antropologe dhe asaj të vërtetë, mora përsipër lloj-lloj punësh shitesë nëpërmjet OJQ-ve dhe punë të tjera të profilit të lartë dhe të dukshme. Nuk ishte keq, më justifikonin financat, më rrisnin gamën e destinacioneve, shpjegonin mungesën e përkushtimit të plotë në karrierën universitare. Por ishte kaq e lodhshme. Ndonjëherë, e gjeja veten duke e dëshiruar sinqerisht këtë karrierë triumfuese dhe punën e përhershme që do të vinte bashkë me të, thjesht që të kisha një punë të vetme.

Por kjo ishte e pamundur, *metropolitics* nuk mund të bëhej pa mbulesë dhe nuk ishte e lehtë të dilje nga ai lloj esnafi; ose, duke parafrazuar një tjetër regjisor të famshëm me “P” - u çmenda edhe unë pas këtyre, një kompromis nuk merr fund asnjëherë kur e dëshiron ti. (Puiu, C. 2019)

“My job is not the type of job one resigns or retires from to then become a consultant, [...] people like myself keep this world cleaner and make it a better

place. A bit like collecting garbage. Someone's got to do it. And not everyone can." (Isozaki, A. 1962:53)

"One has to keep living until they die, so there was nothing to do but continue working diligently for your reward." (Yu, M. 2019:80)

Pata mundësinë të merrja shpërblimin tim, kulmi, pikërisht në Mirodeni. U ktheva atje, pas aq shumë vitesh, sigurisht, për një konferencë; isha aq kurioze sa që pothuajse e ndjeva përsëri emocionin e (premtimeve) të para. Dr. Simon më pyeti disa herë nëse isha e sigurt, nëse Mirodeni nuk ishte shumë i ngarkuar me, si ta themi?, histori.

Nostalgjia më goditi siç e di mirë ajo, isha shumë e emocionuar, megjithëse Mirodeni pothuajse nuk njihej më. Por, ja dola si nëpër qytet, ashtu edhe me gjuhën, veçanërisht me atë të objektivit tim, i cili kishte shije pastis¹⁹, vallë, pse do të pinte

¹⁹ Liker anasoni.

ndokush pastis jashtë vendit të tij të
originës? (Kjo është e vërtetë për të gjitha
alkoolet.) Gjuha e tij e ftohtë, prej
zvarraniku, më shtyu mendjen drejt
diçkaje me hakmarrje që shërbehet e ftohtë
dhe pikërisht atëherë e gjeta veten me
faqen të ngjitur pas çarjeve të një muri, në
rrugicën anësore të medinës²⁰ ku
ndodheshim. Objektivi, si gjarpër, në
gjuhë, midis dhëmbëve,
, qëkur nuk e kisha dëgjuar më në vesh:

“Kurvë budallaqe, çfarë dreqin kërkon këtu?”
(m., rreth 30 vjeç)

Ai është një profesion krejt tjetër, më
vërtitej në mendje çfarë më kishte thënë
Dr. Simon, po kështu “*precision, please*”,
dhe unë nuk dija më asgjë, as kush isha, as
çfarë isha, as ku isha, as sesi, por sidomos
pse e kisha nxjerrë veten nga situata; do të
kishte qenë ciklike, dalja perfekte, “*the
exit is something that you find by chance*,

²⁰ lagjes

practically always” (dalja është diçka që e gjen rastësisht, praktikisht gjithmonë) (Badiou, A. 2020). Në thelb, unë kisha vdekur në Mirodeni, vetëm efekti ishte i vonuar. Madje shkova edhe tek një *hypnotist*²¹ që të ma fshinte nga kujtesa atë njeri me gjuhën e tij të ftohtë nga pastisi, di një të mirë, më ndihmoi që të harroja daljet nga situata që në mënyrë të pashmangshme më lënë me shumë gjakftohtësi, ndonjëherë edhe “gaboje, në përgjithësi nuk luaj shah kur mbreti është i çmendur” (Antonia 2016). “Isha më e irrituar se vdekja në ditën e tretë të mrekullisë” (Decu, M. 2018:92) kur më telefonoi Dr. Simon, mrekulli, kjo më mungonte, një *debriefing*²² në të cilin Dr. Simon të më thoshte “I told you so”²³, sikur nuk isha mjaft f./m.e inatosur. Gati për të vdekur. Ose, kush e di, ndoshta mund të më nxirrte jashtë, e largova

²¹ hipnotizues

²² takim

²³ “Të thashë.”

menjëherë këtë mendim nga mendja, e dija që një gjë e tillë ishte e pamundur.

Por, Dr. Simon më pyeti vetëm se si ndihesha, dhe pastaj e kuptova se diçka nuk shkonte. Në spital, pas masakrës në Mirodeni, kishin parë nga analizat se situata nuk ishte rozë, ishte përkeqësuar sërish. Këtë herë, nëpërmjet mikut tim të vjetër, spekulimit, ai prezantoi dhuratën e tij Mariza, po, një grua, që të më bënte të bija nga karrigia gjinekologjike. Nuk kishte domosdoshmërisht dorë më të lehtë, do të thoja të kundërtën, një tjetër mit u hodh poshtë. Doja t'i thosha se mjetet e mjeshtrit nuk do ta shkatërronin kurrë shtëpinë e tij, por më dhembte, plus që, ai më konfirmoi se lezionet ishin rikthyer, me tërbim, në të gjitha muret.

Ti dhe shenjtorët, pse nuk e kisha mbyllur në Mirodeni. 2, pse pse pseeeeeeeeee, ishte perfekt, 27 vjeç, si yll rroku. Pra, edhe nëse do të zgjaste, le të themi, gjashtë muaj, si në rastin e Xhinit, prapë do të kapja 28, këtë numër të

përsosur, siç e quajnë matematikanët, sepse është shuma e pjesëtuesve të tij dhe, në të njëjtën kohë, shuma e të gjithë numrave nga 1 në 7; deri më tani, janë zbuluar vetëm 30 numra të përsosur. Pse këmbëngul? Sepse është vërtet i përsosur: 28 erdhi jo me një, por me dy dhurata.

E para, me emrin NIVOLUMAB (ose OPDIVO - ups, divo!) i cili, në kombinim me YERVOY (IPILIMUMAB), mund të bënte mrekulli, siç kishin bërë provat e para klinike. Por mund të ishte edhe “a *poisoned chalice*²⁴”, më tha Dr. Simon, çfarë drejtin ishte edhe ajo, m’u desh të kërkoja në Google.

OPDIVO is a medicine that works with your immune system. It can cause your immune system to attack normal organs and tissues in any area of your body and can affect the way they work. Some of these problems may happen more often when OPDIVO is used in combination with YERVOY(IPILIMUMAB).

²⁴ Një kupë me helm

*Side effects of OPDIVO and
OPDIVO + YERVOY*

*Lung problems (pneumonitis) -
Things to look out for may include:*

- *chest pain*
- *new or worsening cough*
- *shortness of breath*

*Intestinal problems (colitis) that can
lead to tears or holes in your intestine -
Things to look out for may include:*

- *diarrhea (loose stools) or more
bowel movements than usual*
- *blood in your stools or dark,
tarry, sticky stools*
- *severe stomach area (abdomen)
pain or tenderness*

*Liver problems (hepatitis) - Things
to look out for may include:*

- *yellowing of your skin or the
whites of your eyes*
- *severe nausea or vomiting*
- *pain on the right side of your
stomach area (abdomen)*
- *drowsiness*
- *dark urine (tea colored)*
- *bleeding or bruising more easily*

than normal

- *feeling less hungry than usual*
- *decreased energy*

Hormone gland problems (especially the thyroid, pituitary, adrenal glands, and pancreas) - Things to look out for may include:

- *headaches that will not go away or unusual headaches*
- *extreme tiredness*
- *weight gain or weight loss*
- *dizziness or fainting*
- *changes in mood or behavior, such as decreased sex drive, irritability, or forgetfulness*
- *hair loss*
- *feeling cold*
- *constipation*
- *voice gets deeper*
- *excessive thirst or lots of urine*

Kidney problems, including nephritis and kidney failure - Things to look out for may include:

- *decrease in the amount of urine*
- *blood in your urine*

- *swelling in your ankles*
- *loss of appetite*

Skin problems - Things to look out for may include:

- *Rash*
- *Itching*
- *skin blistering*

ulcers in the mouth or other mucous membranes

Inflammation of the brain (encephalitis) - Things to look out for may include:

- *Headache*
- *Fever*
- *tiredness or weakness*
- *confusion*
- *memory problems sleepiness*
- *seeing or hearing things that are not really there (hallucinations)*
- *stiff neck*

Problems in other organs - Things to look out for may include:
changes in eyesight

- *severe or persistent muscle or joint pains*

- *severe muscle weakness*
- *chest pain*

Additional serious side effects observed during a separate study of YERVOY alone include:

Nerve problems that can lead to paralysis - Things to look out for may include:

- *unusual weakness of legs, arms, or face*
- *numbness or tingling in hands or feet*

Eye problems - Things to look out for may include:

- *blurry vision, double vision, or other vision problems*
- *eye pain or redness*

Severe infusion reactions - Things to look out for may include:

- *itching or rash*
- *chills or shaking*
- *flushing*
- *difficulty breathing*
- *dizziness*
- *fever*

- *feeling like passing out*

Nuk e di nëse ishte për shkak të listës së gjatë të efekteve anësore (kjo nënkuptonte një “kupë të helmuar”), mjafton të numërojmë vetëm *bullet points*²⁵ në listë), Dr. Simon vendosi që këtë herë t’i bënte testimet vetëm, pa bërë mbledhje për konsultim, në Cavel. Në të gjitha vitet që kishin kaluar që nga intervista, Dr. Simon ishte interesuar vetëm që unë ta bëja punën time mirë. Megjithatë, atëherë ndjeva një lloj përzemërsie, aq sa mund të ekzistonte në kulturën nga e cila vinte Dr. Simon, saqë u preka edhe unë; sikur, oh, divi të kishte thyer guaskën e profesionalizmit proverbial, rigorozitetit etj., dhe të kishim mbetur vetëm ne, duke bërë muhabet si vajza.

“Crash through the surface
We’re far from the shallow now”

²⁵ pikat

(Gaga, L. 2018)

Kështu që mora kurajë dhe i thashë se gjithsesi nuk kishte rëndësi, nuk isha më e sigurt nëse më pëlqente gjë nga ato që bëja. Dr. Simon më tha se kisha gjithë të drejtën të isha e sinqertë, madje kisha të drejtë të replikoja, domethënë të kritikoja, madje mund të kapesha edhe me vetë konceptin e *metropolitics*²⁶, mund të bëja çdo gjë. Nuk isha më e vogël, nuk po bëj shaka. Atëherë, pse vazhdoja të ndihesha ende si një luan rishtar? Dr. Simon tha diçka për sindromën e mashtrulesit dhe mendoj se pa shprehjen e lodhur në fytyrën time vetëm duke menduar se duhej të kërkoja përsëri në Google, kështu që tha lëre, tani për tani duhet vetëm të bëhesh mirë, do të flasim për gjithçka pasi të dalësh që këtu.

“Ka net kur ëndërroj sikur
më është hapur

²⁶ metropolitikës

një korridor
drejt karros kundërshtare, dhe kur arrij
atje, e anashkaloj
portierin
dhe gjuaj me saktësi dhe me etje
drejt shtyllës së portës, mur 18 m²
ka ditë kur topi bëhet një masë
pothuajse pa formë, xhelatinoze
një masë me shkëlqim” (Ghergut, S.
2021:275)

Dola e këputur nga Kaveli, por mbijetova hop, o div. Pastaj, situata u përmirësua në mënyrë eksponenciale dhe shkova sërish në shtëpi, pa legjione të huaja, e vetme-e vetme fare. Si qyqe madje, mund të thosha, sepse Madeleine, e vetmja me të cilën flisja herë pas here, kishte kapur një vend pune në fund të botës dhe as nuk kishte më nevojë të shkonte në konferenca. U gëzova për të, jo për veten time.

Në shtëpi sapo kisha marrë dhuratën time të dytë, me emrin CERVARIX. (Premtoj se nuk do të vijojë asnjë listë, as

në këtë kapitull dhe as në pjesën tjetër.)
Më dukej e dyshimtë që Dr. Simon më tha kur dola nga Kaveli që të “*take my time*²⁷”. Gjithsesi, ja nxora një të pathënë: se, çfarëdo që të ndodhte, hop, divi kishte qenë testi i fundit. Klinik. Dr. Simon tha se, në këto kushte, kishte qenë i fundit gjithsesi.

Përtej deteve dhe shteteve, me shumë bujë dhe trumbeta, si zakonisht, ishte lançuar kjo vaksina, me emrin CERVARIX, e cila u binte në kokë fiks pikave të mia kryesore, 16 dhe 18. Në fazën e parë, nuk ishte deklaruar dhimbja e kokës, por ishte vetëm çështja e kohës: kisha ende pesë lloje kërcejsh, më pak *agresive*, ç’është e vërteta, por prapë efikase. Vetëm se suksesi i këtij CERVARIX kishte kontribuar tek një tjetër, GARDASIL, i cili do të dilte pas rreth një viti dhe ishte më kompleks, turbullonte 16, 18 dhe dy të tjera. Imuniteti ndaj katër nga shtatë llojet kryesore të

²⁷ mos nxitohesha

kërcejve ishte tashmë i madh, loja mbetej vetëm me tre rezerva, të cilat mund të vendosnin shkopinj serioz në rrotat e probabiliteteve, e kuptoni që po kafshoja gjuhën që të mos ja plasja të qeshurës kur dëgjova se ekzistonte një problem me ato buçet e probabilitetit.

Dukej se ekzistonte, krejt në mënyrë të papritur, mundësia që edhe unë të isha *discontinued*²⁸, si etnomuzikologët, madje edhe mundësia (e përcaktova që në fillim të kapitullit se për fat nuk bëhej fjalë fare, harroje) që Dr. Simon të më nxirrte jashtë. Ky mendim thjesht më mori mendjen. Gjithçka që të duhet është shpresa. As nuk e di se si kaluan pesë vjet, di vetëm se nuk kishte më Osânzeana-dhe-Përparëse-të-Bardha, boll me gjithë atë kohë në spital, hajde të dalim për qejf²⁹!

²⁸ që rruga ime të pritej në mes

²⁹ Ekziston shprehja “ose në festë, ose në spital”, që do të thotë “puno shumë, festo shumë”, të bësh gjithçka në maksimum; këtu po, ideja këtu është që Teo ishte në spital, kështu që të shkonte edhe në festë tani;

“I just bumped from my hotel to work and to parties and from parties to my hotel and back to work like a numb trolley-bus. I guess I should have been excited the way most of the other girls were, but I couldn’t get myself to react. I felt very still and very empty, the way the eye of a tornado mustfeel.” (Plath, S. 1963:12)

Deri në konferencën e FUNdit.

5. Hyrja

Para konferencës në FUnd, Dr. Simon më njoftoi se ky do të ishte misioni më i rëndësishëm i karrierës sime të deriatëhershme. Rrugës për në FUnd, duhej të ndaloja në dy vende: në Kanaga, për një punë të vogël, dhe në LAKshi, ku ndodhej objektivi kryesor. Do të mbërrija, pastaj, në atë qytetin e vogël në fund të botës ku, në kohën kur isha shpërngulur tek Kristina, pihej duhan vetëm në ballkon. Ndërkohë, ndodhi që duhani të pihej vetëm në ballkon në gjithë botën, Dr. Simon kishte pasur gojë floriri me industrinë e duhanit.

Meqenëse në Kanaga puna ishte e thjeshtë, e pranoj se nuk u përqendrova shumë, isha në autopilot, si gjithë këto vitet e fundit. Për më tepër, objektivi ishte një shkrimtar dhe shkrimtarët nuk janë armiqësorë, ndoshta dikush donte ta shpëtonte planetin nga disa përbërës. Në këtë rast, në fakt, nga disa ngjarje komike,

të cilat autori i rrëgjuar po i shkarraviste në një fletore, ndërkohë që më tregonte për udhëtimin e tij më të fundit.

Më qerasi me tekila, të cilën e kishte sjellë me vete që andej nga kishte qenë, ç'është kjo punë, pinë të gjithë këta njerëz pastis dhe tekila me përjashtim të vendit të origjinës së alkoolit?, por në vend që të thosha ndonjë fjalë dhe të më fikej llamba, e lashë veten të më rrëmbente etiketa e zverdhur e shishes, ku shkruhej *Tres mujeres*.

Dhe, pikërisht kur po mendoja se ai as nuk më kishte prekur pas gjysmë shisheje tekila, i thashë vetes shiko, është një nga ato raste kur duhet të *take one for the team*³⁰ dhe të shkoja me të në një *Love hotel* ose diçka të tillë, burri papritmas nxori një *(dille)tantō* (që je, përderisa të ndodh akoma një gjë të tillë), e shmanga, por më bëri një të çarë të mirë në pëllëmbë, po në një qytet të fuqishëm, por të paktën ishte në dorën tjetër. U tërhoqa

³⁰ marrim një për ekipin

shpejt edhe nga kjo situatë, si zakonisht. Ja mora vrapit dhe përfundova në një rrugë të vogël me shumë lokale; më tërhoqi vëmendjen njëri prej tyre me emër në frëngjisht, *Soirée* dhe hyra brenda, gjithsesi kisha disa orë në dispozicion, derisa të shkoja në aeroport.

Ishte një tym që e ndërprisje vetëm me *tanto*-në, me sa dukej, kishte mbetur ende një vend në Planet ku pirja e duhanit nuk lejohej vetëm në ballkon dhe ai vend ishte Kanaga. Të gjithë po djersinin, përfshirë edhe banakieren, ishte dyzet gradë në atë lokal. Nuk mund t'i hiqja sytë nga varësja e saj me një luan të madh prej bakri, m'u duk sikur isha kthyer njëzet vjet prapa. Pa shih, në fund të fundit, diçka më kishte “ndodhur”.

Vajza më dha nga poshtë banakut një gotë me ujë dhe një peshqir të vogël të bardhë, të mbështjellë në mënyrë perfekte, të lagur dhe të nxehtë; e hapa dhe lidha “të çarën e turkut³¹”. Më pyeti se çfarë më

³¹ Kodër e gërmuar në qytetin e Kluzhit, e cila njihet si

kishte “ndodhur”, gjë që më hutoi pak, por e mblodha veten dhe i thashë se isha çarë pa dashje me një fletë. Ajo tha “ups”, këto janë të dhimbshme dhe filloi të fshinte me ngadalë disa gota.

Tri karrige më tutje, një djalë me flokë të zinj kaçurrela dhe sy shumë të gjelbër po e ndiqte të gjithë skenën. U prezantua vetë, Tomi, u kthye nga personi që ishte ulur pranë tij, ky është Timi, vëllai im binjak. Edhe nëse ishin vërtet binjakë, nuk ishin monozigotë, në fakt, nuk ngjanin fare: Timi ishte flokëkuq, për shembull. Tomi më tha se isha ndryshe nga klientët e zakonshëm të lokalit, pothuajse “ekzotike”, unë e dëgjova “toksike” dhe po e vështroja ngultas, ndoshta kjo ishte arsyeja pse i puliti disa herë sytë, filloi të më recitonte diçka, por nuk po e kuptoja mirë se çfarë po thoshte, nuk mund të përqendrohesha: “Këtu bëjmë një jetë të çuditshme fare, e cila nuk ka asnjë lidhje

“E çara e Turkut”

me atë të të tjerëve. Tërhiqemi nga njëri-tjetri, por jo si planetë, por nga një forcë e kundërt me ligjet e fizikës”. Fizika përsëri,

, vazhdoja t’i mbaja ende sytë ngulur tek ai, ndaj Tomi më shpjegoi se citati ishte nga Teffi. Mendova se do të ishte një tjetër keqkuptim i tipit *Russian roulette*³², por ai e ndryshoi shpejt temën dhe më pyeti se çfarë kisha pësuar në dorë dhe nuk e di pse iu përgjigja me atë klisenë idiote *you should see the other guy*³³. Timi jo-monozigotik tha “haha, *you’re funny*³⁴” dhe unë i thashë *jo, nuk është e vërtetë* dhe Tomi më tha “*let me see*³⁵”; ma ktheu dorën me pëllëmbën lart dhe shtypi gishtin e madh fort mbi peshqirin e vogël të bardhë, derisa filloi të skuqej, më dhembti aq shumë, sa mendova

³² ruletë ruse

³³ Shprehje për të treguar se ke pasur një zënkë me dikë, por ti ke dalë i fituar dhe tjetri është lënduar më shumë se ty.

³⁴ ti të bën për të qeshur

³⁵ prit ta shikoj pak

se do t'ia ngjeshja fytyrën në banak, por, meqenëse nuk kisha kryer asnjë akt dhune të panevojshëm që nga koha e mësueses së gjeografisë me vizoren, si mund të bëja tani?

Shumë shpejt u pendova që e përmbajta veten, Tomi ishte nga ata njerëz që flasin pa e pyetur kush nëpër lokale, kështu që më tregoi gjithë historinë e jetës së tyre së bashku, larg njëri-tjetrit, pastaj se si mbërriti në Kanaga nga malli për binjakun e tij, Timin, i cili kishte shumë vite aty; sinqerisht, kështu edhe dukej gjithashtu, në atë karrige lokali, për vite me radhë. Tomi ishte arkitekt, por prapë nuk arrinte të gjente punë, përvoja e tij e mëparshme nuk merrej parasysh në Kanaga, ku ndërtohej sipas parimesh të tjera. Kështu që bënte dizeno bluzash dhe i shiste në internet. Më tregoi një fotografi të një bluze jeshile në telefonin e tij, në të cilën shkruhej me ngjyrë të bardhë *Pickle me Pete*. Ishte e bukur dhe i thashë se doja ta merrja edhe unë një të tillë për një mik, ai më tha se

mund ta porosisja në faqen e internetit, ata dërgojnë kudo, por doja të të thosha diçka tjetër, as ti nuk punon në profesionin tënd, apo jo? E pyeta pse mendonte kështu dhe ai tha se ma kishte lexuar në dorë, haha, *that was funny*³⁶ i thashë binjakut Tim, jo se merrija vesh nga shakatë, kur e vërteta bëhet gënjeshtër, nuk mbetet gjë tjetër për ta mbuluar përveçse një shakaje. E pagova vajzën me luanin në qafë, hipa në një taksì dhe shkova në aeroport.

Balli më digjte dhe e çara e turkut më pulsonte. I vura gjithçka që dija, çfarë gjeta në farmacitë e aeroportit, krem me antibiotik, *tiger balm*³⁷, seu de tufë³⁸, por asgjë nuk më bëri punë. Më zunë të dridhurat. Sapo hipa në avion, i kërkova stjuardesës një çaj jeshil, i cili se ç'kishte një shije peshku, kështu që e lashë mbi tabaka dhe më zuri gjumi top.

Gjatë gjithë fluturimit transoqeanik,

³⁶ kjo ishte për të qeshur

³⁷ balsam tigri

³⁸ pomada popullore

pashë në ëndërr Tomin, se si më mori me delikatesë dorën, të cilën më parë e kishte shtrënguar si i paskrupullt dhe më udhëhoqi në këmbë, ngadalë, nëpër të gjitha qytetet, perandorake apo jo, ku kisha qenë në “konferenca”. Më tregoi se çfarë kishte ndodhur, në secilin rast, në ç’mënyrë nuk e kisha bërë punën time. U ndodh papritur pranë meje në avion dhe po shikonim së bashku nga dritarja të gjitha ato qytete që kishin mbetur të vogla për mua, vetëm një shkëlqim, stacione me nga një llambushkë të vogël në një hartë metroje. Disa ishin të ndezura, të tjera pulsonin; qyteti perandorak.² nuk po ndriçonte fare.

Tomi më shpjegoi se sa herë që një llambë nuk ndizet, i gjithë rrjeti bllokohet, sepse ato janë të lidhura në seri, *#băinene*, nuk mund t’i shpëtoj fizikës tuaj idiote në këtë jetë... Problemi me lidhjen në seri, vazhdoi Tomi, është se nëse një llambë nuk punon, asnjëra prej tyre nuk punon, si tek pema e Krishtlindjes. Dhe nëse nuk

doja që Kanaga të më shkatërronte gjithë rrjetin, duhej të mbaja mend atë që më kishte thënë Dr. Simon: se kam gjithë të drejtën të jem e singertë. Pastaj Tomi tha me një frymë:

“Soon you’ll meet someone and everything he says will sound so true that it will make you speechless. He’ll open a whole new universe for you and give you this unfightable need to do something for yourself and indirectly for him. Something that no one’s asked you before and, even though it sounds shocking, you’re willing to do it anyway.”

Epo, Tomkë, o xhan, nga do ta di unë që është ai?, e pyeta, pak e hutuar në ëndërr. Më tha se ishte e thjeshtë, “*he’s got a silver tongue*³⁹”; maje fort me dhëmbë dhe gjithçka do të shkojë mirë. Pastaj Tomi u zhduk dhe unë mbeta vetëm duke menduar se çfarë dreqin donte të

³⁹ ai ka një gjuhë të argjendtë

thoshte me gjuhën e argjendtë: domethënë gjuha në vetvete ishte e argjendtë, si ishte ajo e atij në Mirodeni, e ftohtë nga pastisi, apo gjuhë e argjendtë në kuptimin e gjuhëssonëqëështëthesar apo, nëse jo, çfarë? U zgjova si e hutuar, e mbuluar me djersë të ftohta, me rrobat dhe batanijen e ngjitur pas meje. Për një sekondë mendova se ndoshta ishte më mirë, gjithsesi, që të hipja direkt në një avion tjetër dhe të kthehesha në shtëpi, nuk isha aspak në formën që më duhej për misionin më të rëndësishëm të karrierës sime. Më mirë të bëja prapakthehu, kësaj here, *abort mission*.

Në aeroportin e LAKshit, *lalaland*, e shikoja gjithçka si në mjegull, kokrrat e djersës nga balli im që digjej kishin filluar të më hynin në sy dhe të më digjnin, kështu që e ngrita dorën e fashuar për t'i fshirë me të pasmen e saj dhe pikërisht atëherë një burrë u përplas me mua. Më tha menjëherë "*pardon*", ngriva dhe mendova për atë që më kishte thënë Tomi

në ëndërr, dhe mbeta ashtu, me dorën në ballë, duke e vështruar, vallë frëngjishtja ishte gjuha e argjendtë, sepse ajo tjetra ndërkohë ia kishte marrë medaljen e artë, *you don't win silver, you lose gold*⁴⁰. Burri vështroi pëllëmbën time të mbështjellë, zgurdulloi sytë, më buzëqeshi si tek zbritjet e çmimeve, dy buzëqeshje në një, kishte ballë të lartë dhe sy të gjelbër, flokë të valëzuar dhe pak si të kuqërremtë, të lidhur bisht kali, dhëmbë shumë të bukur dhe një gropëz. Vajzë, eja në vete, je në një aeroport ndërkombëtar, mijëra njerëz kalojnë këtu çdo orë, plus, je delirante gjithsesi, ajo ishte një ëndërr, në rregull, por burri më kërkoi falje në gjuhën... SHKO NË SHTËPI, TANI!

Megjithatë, në atë gjendje deliri, shkova në vendin e takimit me misionin e karrierës sime të deriatëhershme. Prita, duke u përpjekur me të gjitha forcat të mblidhja veten: gjysmë ore, një orë, një orë e gjysmë; objektivi nuk u shfaq. Nuk

⁴⁰ nuk fiton argjend, humbet flori

më kishte ndodhur kurrë më parë, misioni kishte dështuar vetë, kështu që mora frymë lirisht dhe bëra atë që nuk e kisha bërë kurrë më parë: u ktheva në aeroport dhe ndërrova biletën. Hipa në avionin e parë për në FUnd. Më shkoi mendja tek Kristina. Nuk kisha marrë vesh asgjë prej saj që kur ishte zhvendosur të jetonte me familjen. U përpoqa ta respektoja dëshirën e saj dhe të gëzohesha që më në fund kisha mbërritur në atë qytet me vila të bukura dhe rrugë që ngjiteshin lart e zbrisnin poshtë. Por, gjithçka që shikoja ishte një llum i trashë, i përhapur kudo, deri në oqeanin e madh, të cilin po e ndjeja sesi po më përpinte të gjithën. Duke qenë një fiasko në të gjitha drejtimet, doja vetëm të mbyllja konferencën të nesërmen dhe të kthehesha në shtëpi.

Hyra në hotel dhe ndalova te lokali për të marrë diçka që të mund të flija në rast se nuk kishin gjë në minibarin e dhomës, që të mos më duhej të zbrisja përsëri. Një djalë që ishte ulur disa karrige më tutje më

përrshëndeti, u prezantua me emrin Xhon, u kthye nga djali që ishte ulur pranë tij, ai ishte Xhejmsi, çfarë drejtin, është Dita e Brejtësve⁴¹, të gjithë bredhin çift nëpër lokale, e shikon që je në delir, nëse më thotë se janë binjakë, do të vdes këtu në vend, por nuk kishte sesi të ishin, Xhejmsi ishte shumë më i madh në moshë, vetëm atëherë pashë bluzën e tij jeshile me mbishkrimin e bardhë *Pickle me Pete*. U mbështeta në banak dhe qesha nën hundë, që të mos shpërtheja në lot, e pyeta Xhejmsin se ku e kishte marrë bluzën, më tha se e kishte porositur në internet. Më shpëtoi me zë të lartë në gjuhën tonë që është thesar, ik ore në të s'ëmës, ose diçka e tillë, dhe atëherë Xhoni filloi të qeshte dhe më tha, në gjuhën tonë më të pastër që është thesar, epo, edhe me theks, ç'është e drejta. “Jo, po çfarë kërkon ti këtu në FUnD, moj vajzë?”

Heshta, më vinte që të kërkoja me sy

⁴¹ 2 shkurt, kur thuhet se brejtësi del nga vrima e tij në fund të letargjisë dimërore.

nëse kishte dhoma të fshehura pas banakut, kush kishte hyrë në ëndrrën e ëndrrës sime? Iu përgjigja se kisha ardhur për një konferencë antropologjie, ai tha, oh, edhe ti, e pyeta nëse edhe ai/ata gjithashtu, tha jo, ç'ne, por i gjithë qyteti ishte plot me antropologë; ata ishin takuar me një klient për të cilin po projektonin një pishinë. Arkitekt?, e pyeta me tmerr në sy. Haha, jooo, ne jemi ata që bëjmë punimet. E pyeta se nga e dinte gjuhën time, filloi të më tregonte se dikur kishte qenë i punësuar në një kompani që po ndërtonte rrugën nga Regali në det; Xhejmsi tashmë po rrinte me gojë hapur nga aq shumë kohë sa na kishte parë sikur ishim duke luajtur ping-pong pa kuptuar asnjë fjalë, tha se do të na linte vetëm dhe më përshëndeti me mirësjellje, Xhonit vetëm sa i vuri një dorë mbi shpatull.

I tregova Xhonit se si kisha ecur në atë rrugë në vjeshtë kur kishin vënë në punë vetëm seksionin e parë, se si kisha qëndruar në bregdet gjithë verën. Tha se

edhe ai, edhe ajo, edhe dy, tre vitet e ardhshme gjithsej, i thashë se, gjithsesi, theksi i tij ishte nga një zonë krejt tjetër dhe më shpjegoi se e kishte mësuar nga ekipi i punëtorëve që ai koordinonte dhe ishte nga veriu; kishte ngrënë dhe kishte pirë të gjitha llojet e gjërave të dyshimta, por edhe shumë të mira me ta. Ishte nostalgjik, kishte qenë puna e tij e parë.

Më pyeti se si po shkonin gjërat në Regali, i thashë se nuk e dija tamam, ndoshta shumë gjëra kishin ndryshuar. E pyeta se si i ishte dukur vendi im dhe qeshi, më tha se askush nuk e pyet më për këtë ose kushdo që e pyet, e pyet për të dëgjuar diçka specifike, jo për të zbuluar gjë dhe mendova se pikërisht këtë kisha bërë edhe unë; nuk e di se çfarë shpresoja, se ndoshta diçka që do të më tregonte do të mund të më konfirmonte diçka tjetër, nga ëndrra me Tomin, moj vajzë, po de-li-ron. Më tha se ushqimi ynë kishte qenë më ekzotiku për të, për fat të mirë, nuk e kuptova “më toksiku” dhe buzëqesha me

mendimin se ushqimi më natyral për mua ishte më ekzotik për të. E pyeta, që të mund ta kuptoja, se cila ishte gjëja më e çuditshme që kishte ngrënë ndonjëherë dhe më tha karkaleca të skuqur me salcë mjalti, por ishin të mirë.

Dhe ja kështu qëndrova me Xhonin në barin e hotelit deri në orën pesë të mëngjesit, edhe pse sytë më digjinin dhe vetëm pas pak orësh kisha atë panelin e mallkuar, por thjesht nuk munda të shkëputesha që aty. Më në fund, ai u ngrit, fillonte punë pas një ore. E pyeta se cila ishte më e vështirë për t'u bërë, një pishinë apo një rrugë, më tha se do të qeshësh, një pishinë, është më e vështirë të nxjerrësh sesa të fusësh, më e vështirë të gërmosh sesa të mbushësh. Më ftoi për drekë, por tashmë e kisha planifikuar me ata të panelit të konferencës; e pyeta nëse e kishte mbarë të takoheshim kur të mbaroja, rreth orës dy ose tre, më tha se gjatë asaj kohe do të ishte në punë tek pishina, por do të përpiqej.

Salla ku po mbahej paneli ishte diku në katin e tretë të hotelit, kështu që nuk u vonova, edhe pse u zgjova vetëm dhjetë minuta para se të fillonte. Por, kur arrita atje, të gjithë të tjerët kishin mbërritur tashmë. Xhejmsin e pashë të parin, jo Xhejmsin me bluzën *Pickle me Pete* i cili ishte me Xhonin tek bari, ky Xhejmsi këtu dukej qartë që ishte më i riu nga ne të gjithë, të paktën dhjetë vjet dhe mjaft i merakosur, sepse merrej me sistemimin e letrave tërë kohën dhe përpiquej të rregullonte imazhin në projektor. Më erdhi në mendje konferenca ime e parë dhe gati sa nuk më dolën lot, sidomos ngaqë Xhejmsi e shqiptoi emrin tim me një theks shumë të bukur, tingëlloi shumë mirë mënyra se si e tha. Më tha gjithashtu se, në jetën e tij, nuk kishte parë asnjëherë kaq shumë postdoktoratura në një CV dhe unë qesha me të madhe.

Pikërisht atëherë hyri në sallë objektivi, i cili nuk ishte paraqitur në takimin e LAKshit. Dhe nga gjendja që po digjesha

me 39, kalova menjëherë në ngrirje. U ul në mes të sallës, pranë dritares, dhe drita po i binte në flokë si flakë rreth kokës. Salla ishte e mbushur sa nuk mbante më, sepse ishte mjaft e vogël, paneli na shkoi vaj, njerëzit bënë pyetje. Burri te dritarja më bëri dy pyetje, në të cilat nuk munda të përqendrohesha fare, thjesht nuk i dëgjova për shkak të flakëve rreth kokës së tij, jo times; ose të dyjave. Vazhdoja t'i thosha vetes vazhdimisht delirondelirondelirondeliron.

Në fund, priti në një radhë me katër persona, të cilët donin të flisnin me mua privatisht dhe e ndërpreu vajzën përpara tij, e cila vazhdonte të zgjatej dhe nuk po gjente një term, i tha asaj “besoj se do të thuash *“trophy wife”*⁴²”, nuk e dija se çfarë ishte kjo dhe as nuk kisha mundësi ta kërkoja në Google para tyre, por ai më nguli sytë me një vështrim që më shkatërroi plotësisht, sepse atëherë pashë përsëri atë tavolinën e gjatë në shtëpinë e

⁴² grua trofe

arkitektit në Mirodeni, por me ne të dy në mes të saj. E kapa me dorë tavolinën në sallën e panelit, pulita sytë nga tre herë dhe u përpoqa sa munda që të përqendrohesha në ato që po më thoshte. U prezantua, tha shiko, kemi të njëjtat iniciale, mund ta thërrasim njëri-tjetrin TëDë. Kishte një theks shumë të sofistikuar, sikur i dilte i projektuar direkt nga sytë e tij paksa të zgurdulluar, si yje. Nuk mbaj mend për çfarë folëm, mbeta vetëm në sallë shumë kohë pasi Tedeu dhe gjithë të tjerët ishin larguar, me dorën ende të ngrirë mbi tavolinë, tërë kohën duke e kthyer filmin pas, tek tavolina në Mirodeni me ne të dy në mes, domethënë, me Tedenë në vend të Zhehadit; tek mungesa e tij në takimin e LAKshit; dhe, mbi të gjitha, kush drejtin do të donte të hiqte qafe një antropolog, këta janë edhe më të padëmshëm sesa shkrimtarët, sepse askush nuk lexon se çfarë shkruajnë ata.

Kur më në fund dola nga salla dhe u ktheva djathtas në korridor drejt

ashensorit, e pashë duke ardhur nga ana tjetër, më buzëqeshi dhe pasi kaluam pranë njëri-tjetrit, u ndjeva aq E MBARUAR sa kur u mbyllën dyert e ashensorit, u ula në gjunjë menjëherë. Vura dorën në ballë dhe qafë, po digjesha, mendova që më mirë të shkoja drejt e në shtrat, por prapë duhej të shkoja në drekë me panelistët, gjëja e fundit që duhej të bëja, drita në fund të tunelit.

Arrita në holl, pranë barit ku kisha qenë ulur gjithë natën me Xhonin, nga i cili më dukej sikur sapo isha larguar. Të gjithë panelistët e tjerë qëndronin në një rreth, *dancing about architecture*⁴³. Xhejmsi i vogël ishte më entuziasti, mezi i mbaja lotët, jo nga melankolia apo nostalgjia, ishte thjesht dërmuese të shikoje një njeri kaq të apasionuar dhe ndjeva se diku nga ana e majtë, në një kënd prej dyzet gradësh, dikush po m'i shikonte lotët, megjithëse nuk më kishin dalë ende. U ktheva dhe pashë yjet, Tëdëja po më

⁴³ duke vallëzuar për arkitekturën

buzëqeshte.

Më duhej të bëja diçka që të mos e humbisja edhe këtë herë, si në LAkshi, kështu që iu afrova, e falënderova për pyetjet, i thashë se do të shkoja për drekë me panelistët, por ndoshta mund të takoheshim më vonë për një kafe dhe ai m'u përgjigj thjesht, epo, mirë, po vij edhe unë për *lunch*⁴⁴, fola me Xhejmsin. Ndjeva sikur m'u prenë gjunjët, se dikush ishte gjithmonë një hap përpara meje dhe unë nuk kisha çfarë të bëja, dhe nuk e di se si përfundova në restorantin që ishte plot me njerëz. Rezervimi ynë nuk figuronte në sistem, gruaja në hyrje kërkoi në çdo mënyrë dhe formë të mundshme, por nuk kishte asgjë dhe na kërkoi të prisnim në hyrje, sepse edhe bari ishte plot, po me antropologë, kështu që pritëm në këmbë, mendoja se si ta mbaja veten që të mos rrëzohesha në xhade.

Pastaj Tedeu m'u afrua dhe u mbështet paksa mbi mua, u përkul dhe më tha në

⁴⁴ drekë

gjuhën time “si do t’ia bësh që të dalësh bluf vetëm ndaj meje”, tha këto dhe unë nuk munda të nxirrja zë, ai thjesht më la pa fjalë, kështu që ai foli përsëri, më tregoi se shumë vite më parë kishte qenë me klasën e tij në një kamp skish në vendin tim, dhe kishte njohur një vajzë, prandaj e kishte mësuar gjuhën. Unë vazhdoja të isha ende e heshtur në të gjitha gjuhët, zhurma shurdhuese në restorant po largohej nga ne dhe dukej sikur lëshohej nga një publik që po shikonte skenën ku ishim, me prozhektorët në sy, të ulur pranë njëritjetrit në një tavolinë të gjatë me ne të dy në mes.

Nuk e di sa qëndruam ashtu, derisa dikush tha se ndoshta duhet të largoheshim dhe Tëdëja iu përgjigj se dinte një restorant shumë afër, disa rrugë më tutje, mund të shkonim ta provonim, hmmm, pa rezervim në këtë qytet është e vështirë, tha dikush tjetër dhe megjithatë ne prapë filluam të vërtiteshim nëpër rrugë, duke ndjekur Tedeun, si një grup turistësh që

ndjekin një udhërrëfyes me çadrën lart, dhe dëgjova një bashkë-panelist tjetër të pyeste Xhejmsin “*who’s this guy again?*”⁴⁵, por jo edhe çfarë iu përgjigj, megjithëse do të kisha dashur.

Mbërritëm dhe, ç’të shikoje, kishin një tavolinë të tërë për ne, sepse një grup tjetër sapo kishte anuluar rezervimin. Tëdëja u ul në të majtën time dhe atëherë u qetësova, kjo ishte ajo që kisha parë, ne të dy në një tavolinë të gjatë, e vërteta ishte se më pyeti pse nuk po haja, i thashë se nuk kisha shumë uri, më tha të haja gjithsesi, se isha shumë e zbehtë, se pjata ime dukej e shijshme, por nuk mund ta prekja ushqimin, ia ofrova atij dhe më tha nuk do të të refuzoj sepse unë, nga ana tjetër, kam uri gjatë gjithë kohës; vetëm atëherë vura re se si hante, disi fshehurazi, si një i arratisur, shikonte majtas dhe djathtas, përkulej dhe merrte shpejt një kafshatë. Tashmë kishte mbaruar pjatën e tij dhe timen në të njëjtën kohë me të

⁴⁵ kush është ky djali përsëri?

tjerët. Prita që të porosiste ndonjë pije të ndonjë vendi tjetër, një pastis, një tekila, diçka, por nuk e bëri. Shpresoja për një shenjë, çfarëdo që të ishte.

Nuk mbaj mend asgjë tjetër nga *lunch*⁴⁶, përveçse që, kur kamerieri më pyeti nga isha, mendoi se ishte ndonjë shtet nga vendi i tyre.

Kur dolëm nga restoranti, po binte shi i rrëmbyeshëm dhe ja mbathëm mespërmes rrugicës që na nxirrte në një shesh, ku dhjetëra njerëz po përpiqeshin të merrnin taksì, sikur të kishin dalë papritmas në rrugë të gjithë njerëzit nga të gjitha restorantet e qytetit. Tëdëja ngriti i qetë dorën dhe ndaloi një makinë pikërisht para nesh. Më ndihmoi të hipja në sediljen e pasme, e futi edhe Xhejmsin po në sediljen e pasme, ndërsa ai vetë u drejtua për te vendi i pasagjerit pranë atij të shoferit, hapi derën, por në vend që të hipte brenda, i tha shoferit të taksisë se në cilin hotel të na çonte dhe e mbylli përsëri; makina u

⁴⁶ dreka

largua me shpejtësi dhe ai u zhduk në shi.

Të gjitha këto ndodhën brenda pak sekondash, hodha sytë nga dritarja, djabatas, majtas, prapa, ai nuk ishte askund. E pyeta Xhejmsin, me sa më qetësi që munda, pse Tëdëja nuk kishte ardhur me ne dhe ai më tha se po qëndronte në një hotel tjetër, dhe përveç kësaj, duhet të kapte një fluturim për në LAkshi atë pasdite. Vetëm mendimi për të hipur përsëri në një avion për në LAkshi më lodhte. Të pyesja Xhejmsin se në cilin hotel po qëndronte Tëdëja ose në çfarë ore e kishte fluturimin do të dukej jashtëzakonisht e dyshimtë. Prandaj, thjesht i fola më shumë për panelin. M'u duk se më kishte vajtur temperatura 40 gradë, po më ziente truri.

Arrita në dhomë dhe u ula në shtrat. Nxora telefonin, kisha shumë thirrje të humbura nga Xhoni, thjesht kisha harruar se ekzistonte, po rrija dhe po pyesja veten si t'ia bëja që ta gjeja këtë Tëdënë dhe ndieja një këputje të papërshtueshme. E

ndërrova sërish biletën për të nesërmen me fluturimin e parë FUnd - LAKshi, ku e kërkoja kudo, gjithë pasditen, mbrëmjen, gjithë natën, të nesërmen, në çdo cep rruge duke shpresuar se do të më dilte përpara syve. Në fund, u dorëzova dhe hipa në fluturimin e rezervuar tashmë LAKshi - Kartonac. Nuk kisha arritur absolutisht asgjë, sa më tha Dr. Simon se ishte diçka shumë e rëndësishme dhe unë bëra një lëmsh të madh. Si do t'ia shpjegoja në *debriefing*⁴⁷ se *this guy had basically crucified me*⁴⁸?

Për fluturimin për në Kartonac më duhej të kaloja përsëri nëpër doganë, përpara meje kishte një det me njerëz. U përpoqa të gjeja diçka për të pirë, një kioskë, një shatërvan, por nuk kishte asgjë, vetëm një tabelë të madhe në të cilën shkruhej *Welcome*⁴⁹ dhe mendova se, nëse do të bija nën tabelë, a do të isha

⁴⁷ takim

⁴⁸ ky djalë praktikisht më kishte kryqëzuar

⁴⁹ Mirë se vini

prapë e mirëpritur? Hoqa pallton, këpucët dhe u zvarrita pa humbur kontaktin e këmbëve me tokën, si një geishë, përmes skanerit porno, siç e quajnë ata të industrisë së sigurisë atë makinerinë që sheh gjithçka të trupit tonë pa pasur nevojë të zhvishemi, por ajo nuk pa asgjë, më lanë në mëshirë të .

Nuk munda të flija fare në avion, Tëdëja po më rrotullohej në kokë si helikë. Dhe sikur të mos mjaftonte kjo, në dalje të terminalit të Kartonacit, ndesha Xhejmsin e vogël; e përshëndeta, kuptuam se kishim qenë në të njëjtin avion. Kishte një qese transparente me disa rroba në dorë dhe njoha pulovrën e Tëdësë. Më pa që ja kisha ngulur sytë dhe më shpjegoi se i kishte harruar në hotel në FUND, nga nxitimi për të kapur avionin për në LAKshi, dhe i kishte kërkuar Xhejmsit t'ia merrte. Doja t'i prekja, sikur kjo të më ndihmonte disi, por do të kishte qenë kot fare, kështu që e pyeta vetëm se si do të arrinin te pronari. Epo, do t'ia jap kur të

kthehet në shtëpi.

Sigurisht që të dy qëndronin në Kartonac, për më tepër, kishin një vit që qëndronin bashkë, që kur të dy kishin filluar punë, çfarë të shikoje, në *Bâtiment S*. Dhe., meqenëse u mblodhëm të gjithë si zogj pranë *Bâtiment S*., atëherë pse duhej ta ndiqja Tëdënë nëpër lala LAKshi? Nuk kuptoja më asgjë nga të gjitha këto.

Mbërrita në shtëpi, u futa në shtrat ashtu e veshur dhe rashë në gjumë menjëherë. Pashë në ëndërr sikur, për shkak se nuk e kisha përmbushur me sukses misionin tim, duhej të bëja një operacion plastik, për të ndryshuar fytyrën time; nuk ishte e shëmtuar në vetvete, ajo e reja, vetëm pak më e errët; por, pas disa ditësh, filloi të më rritej mjekra; dhe u lutesha kirurgëve të më bënë ashtu siç kisha qenë, më thoshin të mos shqetësohesha, se mjekra më shkonte shumë me flokët e gjatë, ndërsa unë kërkoja fytyrën time të vjetër në dysHEME

dhe recitoja fragmente nga *Rosikrucian-i*⁵⁰ i Yeats-it, *I'm looking for the face I had Before the world was made*⁵¹.

U zgjova e mbushur me djersë të ftohta, mund të kisha rënë përsëri në gjumë ashtu. Hapa email-in tim dhe kisha nja dhjetë mesazhe me pikëçuditëse nga Dr. Simon, ishin me lajme shumë të këqija, e mbylla dhe u ktheva nga ana tjetër. Kur u zgjova përsëri, pranë meje flinte një transvestit, grimi i të cilit i pikonte në fytyrë si veza në mur, për shkak të vapës së padurueshme, më shtrëngonte në krahët e tij, ndjeja sikur po mbytesha, përpiqesha të çlirohesha, ia dola vetëm kur ra telefoni dhe më në fund u zgjova. Ishte përsëri Dr. Simon.

Nuk u përgjigja, kishte një dritë verbuese jashtë, u ula në buzë të shtratit, isha qull. Hajde, hajde, mundesh, shko bëj

⁵⁰ Ishte një lëvizje kulturore që u shfaq në Evropë në fillim të shekullit të 17-të, pas botimit të disa teksteve që njoftnin ekzistencën e një rendi ezoterik të panjohur për botën deri atëherë dhe e bënë kërkimin për njohuritë e tij një tërheqje për shumë njerëz.

⁵¹ Po kërkoj fytyrën që kisha Para se të krijohet bota.

një dush, do të shkojë mirë, do të të ndihmojë, uji është gjithmonë i mirë. U zvarrita disi, e hapa rubinetin, por thjesht nuk e duroja dot mbi vete, e bëra sa më të ftohtë që munda dhe përsëri më digjte. E mbylla dhe u ula mbi pllakat e ftohta dyngjyrëshe, pashë shumë gjak dhe në mes një cilindër pothuajse të përsosur, afërsisht sa madhësia e pëllëmbës sime. E preka dhe ishte si një muskul i butë.

Hodha vështrimin nga dritarja gjysmë e hapur e banjës sime, nuk kishte sesi ta kishte hedhur dikush nga jashtë. Isha lodhur duke bërë një jetë me kredi, nuk doja më asnjë shpjegim, nuk doja më asgjë, përveçse ndoshta të mos më kishin shpëtuar ata të ekipit të shpëtimit në mal, kur isha bërë si një top dëbore nga Andria, më mirë të kishin shpëtuar ekipin e skive në terren të hapur, ndjeva të ftohtin, atë të ftohtë dërrmues që të futet në kocka, pastaj një lehtësim, ngjyra qiellore, hapa sytë dhe nuk isha shtrirë në barelën e kuqe, as në pllakat dyngjyrëshe të banjës sime, por

isha ende në diçka të ftohtë, të paktën nuk isha më e lagur, as në formë V-je, dhe një zotëri me jeshile i tha një vajze të më bënte një injeksion me... paracetamol para se ta fusim në magnet.

Në atë sekondë, filluan shpërthimet në gjoksin tim, si fishekzjarre, më shkoi mendja tek Xhina, nuk ishte as dhimbje, as trishtim, ishin miliona e miliona fishekzjarre, më shuani zjarrin në mushkëri, fillova të përpëlitesha dhe zëri i zotërisë me jeshile më jehoi në magnet që të qëndroja pa lëvizur sa më shumë që të mundesha, sa më e qetë, aq më shpejt do të mbaronte. Por shpejt është një përjetësi kur çdo alveolë e mushkërive të tua shndërrohet në pluhur e hi.

Më zhvendosën në diçka tjetër të fortë dhe shumë të ftohtë, dhe një zotëri me jeshile më tha se duhej të më bënte edhe një injeksion tjetër me paracetamol, isha më shumë e vdekur sesa e gjallë, fillova të qaja dhe t'i lutesha të mos më jepte më dhe ai më tha se duhej patjetër që të ulej

disi temperatura. Ndjeva lëngun ngjitës nëpër vena, si shigjeta, të cilat mbërritën që të gjitha, pa përjashtim, në mushkëri, secila shigjetë ndizte një fitil, dhe traf-paf-paf-paf, në seri, si në natën e Vitit të Ri. Po përpëlitesha aq fort, saqë iu desh të më mbanin, një burrë m'u afrua, më mori në krahë dhe më shtrëngoi fort, nuk e pashë, por nuk më lëshoi derisa ndalova.

Herën tjetër që hapa sytë, një zotëri tjetër me jeshile qëndronte mbi mua dhe më pyeste nëse e kuptoja çfarë po thoshte, si quhesha dhe nëse kisha pasur kontakt me dele ose dhi kohët e fundit, pasi dukej se kisha brucelozë. “Ka praktikisht të gjitha parametrat e një bariu”, tha ai dhe filloi të qeshte me njërën nga vajzat që ishin mbledhur rreth tij dhe unë mendova se kush ishte bariu dhe i tha një vajze tjetër të grupit “ti, se ta harrova emrin, bëja absolutisht të gjitha analizat”. U përkul përsëri mbi mua, doja ta puthja *pro bono*, por nuk munda të lëvizja.

Pastaj një gjilpërë shumë e trashë, si

shtizë, më depërtoi në anën e majtë të barkut, midis vitheve dhe brinjëve, si cepi i valixhes së një rrogëtari në trenin e mbipopulluar të Kanagës. Nuk kisha dhimbje ose nuk ishte dhimbja e padurueshme, por ajo ndjesia që të çmend, nga e cila nuk kisha mundur të shpëtoja prej kaq shumë vitesh, që një trup i huaj hyn në trupin e trupit tim, dhe gjithçka që doja ishte ta nxirrja jashtë. Pamundësia për ta dëbuar ishte e padurueshme dhe zëri i vajzës pa emër më përsëriste vazhdimisht që të mos lëvizja, sepse duhej të merrte biopsinë. I kishte duart shumë të ftohta, vazhdonte të kërkonte falje për këtë, ndërsa unë isha në një gjendje histerie maksimale, si mund të mësohet njeriu me çfarëdolloj gjëje, aq më pak me gjilpërat, pse shpimi po bëhej gjithnjë e më i ndërlikuar?

Hapa sytë dhe diçka më digjte nga kërthiza deri në majë të kockës pubike. Një vajzë tjetër pa emër po bëhej gati të më ngulte një gjilpërë në krah dhe unë

fillova të qaja dhe t'i lutesha të mos e bënte, ndjeva venat sesi filluan të fshiheshin, të largoheshin dhe të lëviznin, më shpoi nuk e di sa herë, derisa tha, e dorëzuar, e ke kalciumin shumë të lartë, duhet të bëjmë diçka, përndryshe do të të kalcifikohen venat, dhe më shpoi në këmbë, ngrita kokën për të parë dhe atëherë vura re tre shtretër përballë meje. Pashë atë në mes, perdet blu ishin vetëm gjysmë të hapura, dhe brenda diçka lëvizte, një fëmijë i kthyer me fytyrë nga televizori sipër, ia ndriçonte në një mënyrë të tillë sa dukej që kishte sindromën Daun. Nuk arrita ta kuptoja nëse fëmija i dytë, i cili qëndronte përballë me të parin, ishte i vërtetë apo thjesht në imagjinatën time, domethënë, në imagjinatën e imagjinatës sime. Pranë shtratit, një burrë po përdorte me shkathtësi një kamerë. Infermjerja që më kishte shpuar në këmbë kishte veshur një fustan ngjyrë jeshile të zbehtë dhe ecte lart e poshtë duke kërcitur takat, klik-klak, klik-klak, herë duke tërhequr perden, herë

duke kontrolluar diçka në monitor.

Në shtretërit majtas dhe djathtas, po ndodhnin skena të ngjashme, ndërthurje të zymta të frikës më të madhe dhe klisheve më të këqija pornografike. Infermierja me fustanin jeshil më afrohej për të futur diçka në serumin intravenoz, tmerri tashmë më kishte kapluar plotësisht, i kapa dorën dhe fillova të bërtisja, ajo më buzëqeshi, duke u përpjekur të më qetësonte; nga fustani jeshil, i dukej shpina që ngjante si ajo e një balerine, nuk ja kishte dalë në atë lloj karriere dhe ishte riprofilizuar, por trupi e tradhtonte me çdo qelizë: *plie, developpe, degage, jete, pas de bourree en pointe*. Përsërita bashkë me të: *plie, degage, pas de bourree*, u zmbraps, u përpoq të tërhiqte dorën, të cilën po ia shtrëngoja gjithnjë e më fort, nuk e lëshova, i bërtita:

Unë: Duhet t'i shpëtosh fëmijët!

Balerina: Cilët fëmijë?

Unë: Ata që janë në shtretërit përballë!

Balerina: Nuk ka fëmijë në këtë spital...

Më lësho, të lutem, duhet të rregulloj serumin. Qetësohu. Kur të mbarojë, do të të ndihmoj të bësh një dush.

Ideja e dushit më bëri si shkëmb. Kur isha e vogël, nuk bëja kurrë dush, thjesht bëja banjë, domethënë, lija ujin të mbushte vaskën, futesha brenda, as nuk më shkonte ndërmend se mund të bëhej ndryshe. Dhe meqenëse njerëzit flisnin për dushin dhe bërijen banjë si dy gjëra të ndryshme, mendoja se dush do të thoshte të bëje banjë pa larë kokën. Uji më rrodhi mbi shpinë, i nxehtë, pa më prekur flokët, ndërsa personi që bënte kokën e dushit u ngjit pas meje dhe më shtrëngonte në krahë sa më dukej sikur po mbytesha dhe më thoshte se na duhej patjetër një kostum *kitchy* për *Halloween*, si fustani i shkurtër i infermieres; atëherë e kuptova se ishte transvestiti me të cilin kisha ndarë shtratin, më lëshoi dhe u ktheva me fytyrë nga ai, flokët i ishin ngjitur pas koke, të mbledhura me një rrjetë mbi të cilën vuri një paruke me gjatësi deri mbi supe, dhe

më tha, a nuk të dukem super shik, si më rri?, dhe vetëm atëherë pashë se ishte Tëdëja, nuk munda të nxirrja asnjë tingull dhe ai më pyeti me trishtim: asgjë? Vërtet?? Asgjë fare???

Balerina: Të kanë ardhur lule. Ke dëshirë që të ta lexoj mesazhin?

Nuk i hapa sytë, ia njoha zërin, nuk dëgjova asgjë deri tek “nënshkrimi T.D.”, isha e sigurt se gruaja do të mendonte se ja kisha dërguar vetes ato lule, më kapi e qeshura; dhe atëherë pashë për herë të parë, ato siluetat e zeza e të holla, si disa Giacometti, “çdo gjë e zgjatur është e mirëpritur si diçka në stilin e tij”. Mate ishte në mes tyre, ishte shtrirë edhe ai dhe ishte i zi, qante, më kërkonte falje. I thashë të hapte rubinetin dhe të më bënte pak çaj jasemini, por asgjë nuk rridhte nga rubineti, as edhe një pikë uji, siluetat e zeza pastaj u shtrinë deri në tavan, gjithnjë e më lart, dhe mua më zuri frika, një frikë që shtrihej përtej tavanit.

Siluetat vazhduan të vinin edhe në ditët

në vijim, duke u shtrirë si çarje në mur lart, kur bota të dukej më e shtrenjtë, poshtë, drejt bodrumit. Njëra filloi të më afrohej, nuk mund të lëvizja dot fare, do të isha mbledhur kruspull nga tmerri, e pashë të hynte në qesen e serumit intravenoz dhe e shkula, infermierja balerinë bërtiti: “*Jesus Christ, not again*”⁵², erdhën edhe dy të tjera dhe u tha, mendoj unë, se ka nevojë për kujdes të specializuar, u përku! mbi mua dhe më pëshpëriti të mos dorëzohesha, se isha e re dhe duhej të luftoja, se kisha ende shanse. I thashë se do të bëja çfarë të donte, nëse do të shkonte të shpëtonte fëmijët. E hutuar, uli sytë poshtë, tundi kokën sa majtas – djathtas dhe u largua Pasi më pastruan nga gjaku dhe më vunë serumin intravenoz, dy infermieret e tjera qëndruan me mua derisa më zuri gjumi.

Kur u zgjova, mendimi im i parë ishte të shkoja të shpëtoja fëmijët, nëse balerina nuk donte, por u rrëzova dhe tërhoqa pas

⁵² O Krisht, mos përsëri!

vetes mbështetësen e serumit intravenoz, ndaj e pashë veten përsëri të lagur në formë V-je. Pas pak sekondash, balerina ishte pranë meje, me dy të tjerat pas saj, më pyeti se çfarë kishte ndodhur. I tregova, ajo më dëgjoi, u afrua pranë fytyrës sime dhe më pëshpëriti ngadalë, haptazi, se duhej të kuptoja që nuk mund të shkoja askund, hiç fare, kisha dy muaj në shtrat, të gjithë muskujt më ishin atrofizuar. U përpoqa sërish të ngrihesha dhe i thirra, të lutem, më ngre, më ngre ti. Ndjeva një gjilpërë në dorë dhe drita u fik.

Kur hapa përsëri sytë, një grua me flokë të shkurtër e të çrregullt dhe një nishan në mjekër më kishte ngulur sytë, i thashë Natali, ti je, ajo filloi të bërtiste, po ty pse të lejohet të rrish me mamin? Po mamaja ime ku është? I hodha sytë në të djathtë dhe nëna ime ishte vërtet aty, pranë shtratit tim, në një stol. Doja ta gëzoja dhe vendosa pëllëmbën e djathtë mbi shtrat, pranë ijëve të saj, u ktheva në njërën anë dhe e zgjata krahun derisa arrita të

ngrihesha e të rrija ndenjur, me fytyrë nga ajo, me vështrimin ngulur në sytë e saj. Fytyra e mamasë ishte zbardhur.

Diçka më digjte tmerrësisht shumë midis këmbëve, e ngrita rrobën e spitalit me dorën e majtë dhe pashë kateterin. Pak a shumë aty ku mbaronte, fillonte një prerje vertikale, pothuajse deri te kërthiza. E preka, më dukej si beton, dhe jo vetëm prerja, më dukej sikur i gjithë barku ishte prej betoni. Dora e djathtë më ishte mpirë nga përpjekja për t'u mbajtur me të pasmet. U përpoqa të bëja lëvizjen e kundërt për t'u shtrirë, por nuk munda ta përkulja krahun dhe u shemba me shpinë. E vetmja gjë që shikoja ishte koka e nënës sime mbi mua.

Kur u zgjova, u përpoqa të ngrihesha përsëri, kisha një gjilpërë në dorën e djathtë. U përpoqa të bëja të njëjtën gjë me të majtën, por nuk munda; dikush më kapi nga supet, më ngriti në të ndenjura dhe më mbështeti mbi jastëkë. Mamaja dhe balerina më buzëqeshën në të njëjtën kohë.

Balerina edhe foli, më në fund të ra edhe temperatura, edhe kalciumi. Do që të bësh një dush? U ngrysa. Apo ndoshta do që të hash diçka? Ideja e të ngrënit më shkaktoi konvulsione aq të forta saqë u ngjesha pas në shpinë sa munda, ndjeva këmishën të më ngjitej pas vetes, brenda një sekonde isha krejt e lagur përsëri nga koka te këmbët. Balerina më tha se mund të më ndërronte, të më ndërronte edhe çarçafët, por duhej të më ulte në karrigen pranë shtratit vetëm për disa minuta.

Ndihesha si një fëmijë, të cilin e kishin gënjyer me një kallam sheqeri, m'u duk sikur kisha një jetë duke qëndruar ulur në atë karrige, u pendova që kisha pranuar të çohesha nga shtrati, doja vetëm të shtrihesha, sikur qëndrimi horizontalisht të ishte i vetmi pozicion i mundshëm. Pasi u futa në shtratin e freskët, brenda pak sekondash isha e këputur fare, me këmishën ngjitur pas meje. Mamaja nuk kishte lëvizur nga karrigia dhe e vetmja gjë që mendoja ishte sa të vështirë duhet ta

kishte, të rrinte ulur kaq kohë, një përjetësi praktikisht, dhe i thashë se nëse donte, mund të shtrihej pranë meje. Më buzëqeshi dhe unë mbylla sytë.

E pashë në shtëpi, në tavolinën ku më ushqente kur isha e vogël, vetëm se në vendin tim ishte ulur Dr. Simon, mamaja po qante dhe e pyeti nëse kjo më kishte ndodhur për shkak të luksacionit kongjenital të legenit që kur kisha qenë e vogël. Filloi edhe Dr. Simon të qante dhe ta qetësonte, se ishte shumë e padrejtë që më kishin ndodhur të gjitha këto, por nuk kishin të bënin fare me luksacionin. Dhe që i kishin ndodhur edhe asaj, pikërisht kur ishte shtatzënë, dhe atëherë mendova vërtet për herë të parë për *metropolitics*, kjo kishte qenë e qartë që në fillim, njësoj si fakti që Dr. Simon ishte femër. Hynë brenda edhe Andria dhe Petre dhe, kur panë se edhe mamaja dhe Dr. Simon po qanin, edhe pse nuk ishin femra, filluan të qanin edhe ata.

Hapa sytë dhe, para se të vija në vete,

balerina po më jepte lëng portokalli për të pirë nga një gotë plastike, ishte jashtëzakonisht i ëmbël, doja ta pështyja. E pyeta se çfarë kishte për mëngjes kësaj here, më tha paracetamol dhe glukozë, por, duke lënë mënjane shakanë, duhet të fillosh të hash, sepse, nëse nuk ha, nuk mund të fillosh asnjë trajtim.

Kështu filloi agonia e gjatë e gëlltitjes; çfarëdo që më jepnin për të ngrënë, më mposhtte pas një gllënjke, e vetmja gjë që ishte disi e durueshme ishin disa kumbulla të tharta që m'i sillte ime më, nuk e di nga i merrte. Balerina më thoshte se më duheshin patjetër (kisha shumë nevojë për) proteina dhe provoi disa koktejlë që kishin shije të tmerrshme, për më tepër, ishin edhe shumë të ëmbla, dhe trupi im papritmas dukej se i merrte ëmbëlsirat menjëherë si armike. Balerina ma preu shkurt se nuk kisha kohë për tangërlliqe “të shëndetshme”, gjëja e rëndësishme për momentin ishte të merrja disa kalori shtesë, të ngrihesha përsëri në këmbë.

Provoi një koktejl të kripur, domethënë jo se ishte i kripur, por nuk ishte i ëmbël, dhe as kështu nuk munda ta pija.

Atëherë hyri në dhomë Dr. Simon, as nuk e dija nëse ishte e vërtetë apo vetëm në ëndërr, apo sa kohë kishte kaluar që kur nuk ishim parë. Dukej thjesht përsosur dhe doja të bëhesha e vogël, e vogël nën shtresën time të përhershme të djersëve të ftohta, e dija që dukesha si vdekja me pushime në një nivel që nuk më kishte parë kurrë, dhe pikërisht atëherë m'u duk sikur kisha dështuar, me të vërtetë, në një mision shumë të rëndësishëm. Por ajo u ul pranë meje dhe më buzëqeshi, më tha se duhej të haja, doja t'i thosha Dr. Simon, ju lutem shumë, pa *body. cognition* apo *shegë*, por rrethanat ishin pak më ndryshe nga ato në fillim të marrëdhënies sonë bazuar në seks (në kuptimin gjinor).

Ajo vazhdoi, në rregull, atëherë duhet të të bëjmë një transfuzion që të mund të marrësh trajtimin. Ula shikimin poshtë, i

thashë që ti *promised*⁵³ dhe m'u përgjigj, me qetësi, të lutem, të paktën për aq sa të vështirë e pata që të gjeja këtë trajtim. Më shpjegoi se si fillimisht menduan se kanceri kishte lëshuar metastaza në mushkëri, si te Xhini, por në PET-skan nuk kishte absolutisht asgjë në mushkëri, por panë diçka si një mandarinë në arterien iliake, aty ku as dreqi nuk do të kishte kërkuar; biopsia tregoi se ishte karcinomë me gjurmë të P16 dhe P18 dhe shumë, shumë miliona qeliza të tjera, të gjitha të ndryshme nga njëra-tjetra. Bënë krahasimin e karcinomës me cilindrin që kishin gjetur në pllakat e banjës sime dyngjyrëshe, të transportuar nga punonjësit e ambulancës në një qese plastike, duke menduar se kisha bërë një abort spontan. Dhe pastaj Dr. Simon uli sytë poshtë dhe pashë se si ia shpëlaui edhe asaj shpinën me dushin e nxehtë, duke e fërkuar butësisht, asaj po i rridhte gjak, pashë se si doli me zor nga shtëpia dhe

⁵³ më premtove

shëtiti nëpër parqe për orë të tëra, duke u kapur pas barkut më të sheshtë në botë dhe trishtimit, atij trishtimi të madh kur shihte gra shtatzëna, sikur të gjitha gratë e Tokës të ishin shtatzëna.

Ngriti kokën dhe vazhdoi, biopsia nuk dukej aspak si cilindër, i cili, meqë ra fjala, nuk e dimë se çfarë është.

Dhe më kishte operuar kirurgu më i mirë, Papadopoulos.

Hahahaaaaaaa, *you cannot invent this shit*⁵⁴ doja t'i thosha, por u përmbajta.

Papadopolusi kishte hequr sa kishte mundur nga karcinoma në formë mandarine, rreth dy të tretat, nuk kishte mundur më shumë, megjithëse e dinte se nuk ishte mirë të lije në pjatë, por nuk kishte sesi t'i afrohej më shumë një arterieje iliake dhe as uretrës, të cilën karcinoma e kishte bllokuar gjithsesi, meqë ra fjala, shiko se ke një *memokath* në veshka, një çfarë?, haha, ndoshta do të më ndihmojë të mbaj mend, por as këtë nuk e

⁵⁴ Nuk mund të shpikni budallallëqe të tilla

thashë me zë të lartë, është një lloj stenti, më shpjegoi Dr. Simon.

Ata e dërguan copën e shkëputur nga Papadopulosi në disa klinika të specializuara dhe askush nuk e dinte se çfarë ishte, kështu që, në fund, prenë feta shumë të holla, milimetrike, dhe aplikuan në to gjithçka që u kaloi në mendje, derisa njëra nga fetat u tkurr.

Fillova të qeshja me të madhe, me të vërtetë, ju, me këto kutitë e vogla, megjithëse nuk e thashë me zë të lartë, Dr. Simon rrinte e heshtur dhe kur arrita, më në fund, të flisja dhe në të vërtetë, i përsërita vetëm *you promised*⁵⁵, dhe pastaj gjithë shoqëria femërore u zhduk, më shikoi me aq ngulm, ftohtësi, ashpërsi, siç nuk e kishte bërë kurrë më parë, dhe më tha, ti e di shumë mirë që kjo është diçka krejt tjetër, mund të ngushëllosh veten sa të duash, të gjithë të duan vetëm të mirën, por unë nuk kam sesi të të detyroj. Nëse nuk e pranon trajtimin, është

⁵⁵ ju më premtuat

çështje ditësh, maksimumi javësh. Pyeta se sa kohë do të zgjaste, nëse do ta pranoja. Atë moment u ngrit dhe doli nga dhoma.

Kështu që shtrëngova dhëmbët dhe mora një qese gjaku të dikujt tjetër, pas së cilës u ndjeva si *only lover left alive*⁵⁶, më dhanë raundin e parë të trajtimit, domethënë balerina solli një verë krejt tjetër për darkë, as të bardhë as të kuqe, as paracetamol me glukozë, as gjakun e dikujt tjetër, një qese intravenoze që nuk dukej si të tjerat, nuk ishte transparente, por me fletë metalike. “*Shall I warm you*⁵⁷?” më pyeti balerina dhe mendova sa mirë do të kishte qenë nëse të gjithë mbajtësit e spekulumëve do të më kishin pyetur kështu, përfshirë edhe Marizën, por balerina ime dukej më e mira në ngrohjen e çdo gjëje, vetëm se ajo më futi dorën në një kovë plastike ngjyrë të verdhë me ujë të nxehtë, sa mendova se do të më binte lëkura dhe papritmas të gjitha venat u bënë

⁵⁶ e vetmja e dashuruar që kishte mbetur gjallë

⁵⁷ Të të ngroh pak?

të dukshme. Më tha se e kishte mësuar këtë truk nga një kolege e urgjencës, më nguli agën e trashë në njërën nga vijat e mia vjollcë dhe të fryra; pastaj e pashë si gjeneralen e ushtrisë së gjilpërave, e cila, megjithëse fshihej nën fustanin e balerinës, kishte shkuar në luftë, gjaku doli me presion si për gjynah dhe filloi të rridhte në kovën e verdhë, derisa u bë portokalli dhe balerinës-gjenerale i iku i gjithë gjaku nga fytyra e saj e bukur; iu rikthye vetëm kur arriti të më lidhte me grykën e qeses metalike; një lëng i ftohtë si akull më përshkoi me shpejtësi trupin si një zjarrfikës që po spërkaste kush e di se çfarë zjarri në mushkëritë e mia me ujë vërshues.

U zgjova në errësirë nga një dhimbje absurde në këmbë, duke filluar nga kockat te gjunjët dhe deri në mes të shputës, aq shumë sa dhimbjet e fëmijërisë më dukeshin si gudulisje. Pashë një infermiere që po kalonte pranë shtratit tim dhe e thirra, por ajo vazhdoi. E pashë përsëri pas

rreth gjysmë ore dhe i bërtita fort, prapë asgjë, kështu që fillova të tundja duart lart dhe vetëm atëherë ajo u afrua, më tha të mos i flisja me cepat e buzëve, se ishte e shurdhër dhe se ishte errësirë në pavijon, i shpjegova se kisha dhimbje të tmerrshme dhe më tha të rrija sa më e qetë që mundesha, se do të më ndihmonte.

U kthye dhe më injektoi diçka në serumin intravenoz, u ul pranë meje në buzë të shtratit dhe më shpjegoi se, për shkak të përmbytjeve, shumica e stafit nuk kishin mundur të shkonin në spital, prandaj e kishin thirrur, zakonisht ishte zëvendësuese. Për shkak të ndërprerjes së energjisë elektrike, kishin kaluar te gjeneratori, prandaj ishte errësirë, energjia elektrike ishte vetëm për nevojat thelbësore. Pasi mbaroi injeksioni intravenoz i përforcuar, për të mos thënë *spiked*⁵⁸, më hoqi agën dhe, për herë të parë që kur nuk e mbaja mend, ndjeva jo vetëm që nuk kisha më asnjë trup të huaj

⁵⁸ me shtesë droge

në trup, por as dhimbje, as shqetësim, as shpërthime, dhe ngadalë u ngrita mbi shtrat. Po pluskoja në atë ujin nga vijnë ëndrrat kur arrijmë homeostazën “dhe më në fund shkopinjtë u artikuluan dhe ti fillove të ecje mbi to nëpër botë, nëpër uri dhe frikë”, eca qindra mijëra kilometra, eca nëpër të gjithë botën, nëpër të gjitha pikat pa rrugëdalje të rrjetit të metrosë, derisa përmbytja kaloi dhe drita në dhomën e ndenjes u ndez dhe balerina më solli një pjatë me dy vezë të ziera dhe një domate të pjekur që ishte përhapur mbi to.

Tha të lutem shumë që të hash dhe unë u gëzova aq shumë që po e shikoja përsëri, saqë hëngra absolutisht gjithçka, e lëpiva pjatën, ajo buzëqeshi aq shumë sa mbuloi plotësisht dritat e neonit në dhomën e ndenjes dhe vetëm atëherë ndjeva dashurinë, gjithë atë dashuri, aq shumë, sa nuk dija ku ta vendosja, si mësueset me lulet në ditën e parë të shkollës, tufa, tufa, valë-valë, si një cunam. Jo vetëm balerina, por edhe mamaja ime, edhe Dr. Simon,

çdo NJERI donte që unë të bëhesha mirë. Pasi mbarova së ngrëni, m'u duk sikur kisha dhënë koncertin më të madh, vetëm se nuk duartrokiti kush, e gjithë ushtria e njerëzve me jeshile që kujdeseshin për mua thjesht shkëlqente. Edhe vajza me flokë të shkurtër që më kishte bërë titur, sepse nuk e linin nënën e saj të hynte brenda tani, ishte shumë miqësore, më tha se kishte një mbesë afërsisht në moshën time, sapo kishte mbaruar fakultetin dhe do t'i vinte për vizitë. Atëherë, i thashë, ajo është shumë më e vogël se unë, dhe më pyeti sa vjeç isha, bëri një pauzë të gjatë përpara se të shtonte se nuk e tregoja moshën. Pastaj i kërkova balerinës të më ndihmonte të bëja një dush; bëri një piruetë gëzimi, më hoqi kateterin dhe më solli një nga ato mbështetëset që përdorin të moshuarit të cilët nuk mund të ecin më pa ndihmë.

Kur u përpoqa të qëndroja në këmbët e mia, më dukeshin si shtylla, m'u desh gjysmë jete për t'i tërhequr deri në banjë.

Balerina qëndronte një hap pas meje dhe më mbante paksa. I kërkoja të më linte vetëm aty brenda dhe pranoi, por me derën paksa të hapur, pasi i premtova se nuk do të shkëputesha plotësisht nga mbështetësja në asnjë moment.

Qëndrova para lavamanit dhe iu afrova ngadalë pasqyrës. Isha po unë, por njëzet vjet më parë. Pashë klavikulat që më dilnin nga këmisha e spitalit, nuk kishte mbetur asgjë prej meje. Nga mënga e shkurtër dilte një krah aq i hollë sa as nuk e mbaja mend ta kisha pasur ndonjëherë ashtu, ndoshta kur isha fëmijë. U përpoqa ta ngrija dorën tjetër nga mbështetësja që ta ndjeja dhe u rrokullisa në dysheme. Balerina hyri si rrufe, më ndihmoi të ngrihesha, të lahesha, ndërkohe erdhi edhe një infermiere tjetër me një karrocë me rrota, më çuan në shtrat dhe më mbështollën. Bënë gjithçka si një ndeshje dyshe, një ekip perfekt, që bashkëpunonte deri në detajin më të vogël.

Filloi ngjitja në mal, një copë shkëmbi

shkërmoqej me çdo hap që hidhej dhe të gjithë njerëzit e ushtrisë jeshile, të cilët krijonin këtë mal, bëheshin më të dobët, më të dëmtuar. Tani jetoja me kredi nga ata, kisha jetuar me kredi nga kaq shumë njerëz, për kaq shumë vite, sa nuk e dija më si ishte të mos jetoja me kredi.

Raundi i dytë i lëngut nga qesja metalike depërtoi lehtësisht, sepse një pije magjike po më depërtonte njëkohësisht në dorën tjetër, gjë që bënte që të mos më dhembnin më kockat. Kur lëngjet mbaruan, u ngrita përsëri mbi shtrat dhe u ndjeva sikur po rrija pezull, e ndjeva kokën si pa peshë dhe më zuri gjumi.

Që nga ajo kohë, gjërat shkuan si një lojë dyshe, pikë për pikë. Arritjet ishin të tilla, hëngra edhe një drekë tjetër, ngjita edhe një shkallë tjetër. Bëja ushtrime ecjeje çdo ditë me një fizioterapist, i cili më kishte premtuar se do të kthehesha në shtëpi kur të arrija të ngjitesha dy kate vetëm, pa asnjë lloj ndihme dhe pa u mbajtur pas kangjellave. Asnjë stërvitje

nuk më ishte dukur kurrë kaq e vështirë.

Meqenëse po bëhesha gjithnjë e më e kthjellët, fillova të shikoja telefonatat dhe mesazhet në telefonin tim, qindra, mijëra email-e, tashmë kisha më shumë se tre muaj që ndodhesha në spital. Midis tyre, një mesazh nga një numër i panjohur më tërhoqi vëmendjen: “Asgjë? Vërtet?? Vërtet asgjë???” I rashë numrit dhe, pasi thashë “Alo”, Tëdëja tha dy herë “Ç’kemi?” me një pauzë midis tyre. Më pyeti si ndihesha, i thashë më mirë, tha se donte të më shihte dhe i thashë se do të dilja nga spitali së shpejti, duhej vetëm që të isha në gjendje të ngjitesha dy kate.

M’u desh edhe ca kohë derisa arrita t’i ngjisja, mendova se po çmendesha. Mamaja kishte ikur dhe Dr. Simon më paralajmëroi se ajo çka do të vijonte ishte një provë durimi dhe se do të më duhej të “llogarisja” të paktën një vit nga jeta ime, ndoshta dy; humbja e dy viteve nga jeta ime nuk dukej më si katastrofë, por jo duke ngjitur dhe duke zbritur shkallë në

pafundësi; nuk mund të imagjinoja gjë tjetër. Për dikë që ndihet shumë më mirë, spitali është një burg. Kur më në fund dola, i mbaja sytë ngulur gjithë kohën në pasqyrën e pasme, e bindur se do të ndiqnin makinën, do ta ndalonin dhe do të më kthenin nga rruga për të ngjitur e zbritur disa shkallë të tjera.

Personi i parë që më pa sapo dola nga spitali ishte Madalena. Gjatë gjithë kësaj kohe kur nuk dija asgjë për veten time, për të tjerët jo e jo, ajo ishte kthyer nga fundi i dynjasë. Më solli edhe një dhuratë, e hapi ajo gjithë lezet, sepse unë nuk isha në gjendje, dhe më tha “peshqiri është një peshtemal⁵⁹ ndërsa ajo coha është *kese*, e bën me sapun dhe fërkoresh pasi ta kesh zbutur lëkurën”; një set i plotë do të kishte të përfshirë edhe një legen të vogël bakri, por atë nuk mund ta sillte me avion. Ua ngula sytë të gjitha atyre objekteve, por sidomos Madalenës, dhe më dukej e

⁵⁹ pëlhurë në formë drejtkëndore, e cila zakonisht përdoret në sauna dhe zëvendëson pëlhurën sintetike.

pabesueshme që ishte kthyer në Kartonac fiks në këtë kohë.

Erdhi për vizitë në shtëpi edhe Dr. Simon, dhe as një filxhan çaj nuk munda t'i bëja, ju desh ta bënte vetë.

Tëdëja erdhi pas disa ditësh dhe me të dola nga shtëpia për herë të parë. Shkuam në kafenenë e qoshes, unë duke zvarritur me zor këmbët si një vogëlushe, me gjunjë ende të palidhura që vazhdonin të përplaseshin me njëri-tjetrin, sa u mavijosa; midis kofshëve më frynte era, dhe kur u ulëm ndjeva kockat e të pasmeve të mia të futeshin në karrigen e fortë, ndërsa shtylla kurrizore, vertebër pas vertebre, më dhembte në shpirt kur përpiqesha të mbështetesha në shpinë. Tëdëja më sugjeroi të shkonim në një tavolinë tjetër, me kolltukë.

M'u duk sikur e mora gotën me ujë nga kërthiza e Tokës, jo nga tavolina e ulët pranë kolltukut, dhe në gjysmë të rrugës më shpëtoi nga dora, u bë copa-copa, duke u shpërndarë ciflat në të gjithë tavolinën.

Tëdëja po më shikonte i hutuar, thjesht më kishte ngulur sytë, më vinte të futesha në tokë, ndjehesha si fantazmë. Kamarieri e pastroi me qetësi dhe më solli një gotë tjetër duke buzëqeshur. Tëdëja vazhdonte të më shikonte ngultas. Çfarë çmendurie që mendoja se mund të dilja thjesht për një kafe, as nuk e dija madje se kush ishte burri pranë meje, dhe atëherë më tha ta falja që nuk më kishte kërkuar. Ia ktheva se nuk ka problem, nuk kishte arsye të kërkonte falje, nuk prisja që të më kërkonte, dhe, përveç kësaj, kisha qenë më shumë si zombi në spital; e falënderova për lulet dhe tha me kënaqësi, por jo në atë kuptim, por ashtu, në përgjithësi, nuk dija se ku në botë të të kërkoja gjatë gjithë këtyre viteve. Tani e di që je ti, dukesh po njësoj.

Pastaj e vendosa flamurin në majë të malit Fuji, ndjeva si në një film vizatimor se si ai trup i çuditshëm, prej paraadoleshenteje, me krahë që nuk mund të ngrenë dot as edhe një gotë me ujë, u fry

siç kishte ndodhur edhe njëzet vjet më parë, bëhet i imi dhe jo i një fantazme. E vazhdova trajtimin në gjashtë muajt e ardhshëm, e pata fare të lehtë, nuk u ndjeva keq, nuk më dhembti, nuk ndjeva asgjë përveç gjilpërave që më lidhnin, një herë në tre javë, njëra me qesen metalike, tjetra me pijet magjike dhe kockat shëruese. Nuk pata asnjë efekt anësor, nuk villja, nuk isha e lodhur. Vetëm flokët më ranë, pothuajse të gjitha menjëherë, pas raundit të tretë, i cili ishte edhe i pari ambulator.

Nuk isha më zombi, isha nga *Matrix*, nuk kisha qime as në hundë madje, - nga e cila më rridhte një lëng transparent dhe isha mësuar ta kontrolloja me kujdes duke vendosur gishtin paralel me buzën e sipërme. Edhe pse fillimisht e kisha refuzuar, zgjodha të mbaja një paruke me gjatësi deri mbi supe, Tëdëja më tha se dukej super shik; më kursente nga shikimet e tepërta kur dilja nga shtëpia, megjithëse kjo ndodhte rrallë. Çdo gjë

shtesë kishte rëndësi, madje edhe grimi kishte rëndësi, me të cilin nuk kisha qenë kurrë e qëndrueshme, përveçse në punë, unë *only wear makeup when they make me*⁶⁰. E kisha vështruar si e ngrirë zonjën që po më shpjegonte se çfarë dhe si të bëja edhe para se të më binin të gjitha flokët dhe më dukej për të qeshur. Nuk i dola nga fjala, e pabesueshme se sa shumë më ndihmoi çdo detaj, çdo vetull e vizatuar që të arrish të shikosh veten në pasqyrë ose aq sa të ka mbetur nga vetja.

Pas raundit të fundit të kimioterapisë, Tëdëja më tha se donte të bënte diçka për ta festuar këtë. Më mori nga shtëpia një pasdite, më çoi në park, në një film, pastaj u ulëm në një tavernë buzë lumit. Në mbrëmje, më telefonoi Madalena, nuk e kisha parë që kur më kishte ardhur për vizitë, erdhi edhe ajo. Në një moment, u shfaq edhe Xhejmsi, nuk e kisha parë as atë që atëherë, në aeroport, hoqi kapelën, tha se e mbante vetëm që të mos i dilyn

⁶⁰ vendos grim vetëm kur më detyrojnë

trutë jashtë. Qesha dhe doja të bëja një gjest solidariteti dhe ta hiqja edhe unë paruken, por isha në publik dhe nuk e dija sa detaje dinin Xhejmsi dhe Madalena për gjithçka që më kishte ndodhur.

Dhe kur po kukurisnim akoma më shumë, pashë Dr. Simon duke iu afruar tavernës. Ngriva sikur të më kishte kapur me cigare në gojë gjeneralja e ushtrisë së gjilpërave. E kisha larguar mendjen nga fakti se Tëdëja kishte qenë shënjestra, në fund të fundit, isha në periudhë qetësie, dhe situata ishte e pashembullt nga disa këndvështrime, absolutisht të gjitha botët ishin përzier, megjithëse botët janë të vogla dhe na mbledhin bashkë, dhe ajo e antropologjisë edhe më shumë.

Dhe nuk e di nëse Dr. Simon e dalloi tmerrin në sytë e mi, e sigurt është se na përshëndeti me një buzëqeshje. I prezantova Tëdënë, Xhejmsin, Madalenën, megjithëse e dija që e njihte, foli goxha me të gjithë, duke pasur parasysh efikasitetin e saj proverbial, përfshirë edhe me fjalë.

Tëdëja dhe Madalena madje u miqësuan, gjë që më gëzoi shumë.

Kur u ndamë para derës sime, Tëdëja më tha se duhej të shkonte në terren për një dy muaj, por më premtoi se kur të kthehej do të më çonte në ndonjë vend të bukur, jashtë Kartonac, ndoshta në det. Më mori në krahë dhe më shtrëngoi aq fort sa gjithçka brenda meje u shemb, kuptova se ishte e mundur të shndërroheshe nga zombi në njeri përsëri, me ndjenja, dhe kjo brenda një kohe aq të shkurtër. Qava për rreth një orë vetëm duke menduar se nuk do ta shihja për dy muaj të tërë, por u gëzova për të, në fund të fundit, terreni është pjesa më e bukur e antropologjisë. Ndërsa unë, nga ana tjetër, po hyja në një territor të panjohur. Fillova të shkoja në radiooooo, dua të shkoj në radiooooo, pesë javë rresht në *trending*, çdo ditë, përveç fundjavave. Zona e radioterapisë quhej LA⁶¹, dhe më shkoi mendja tek LAKshi, sa

⁶¹ LA është zonë spitalore; në mjekësi përdoren shumë shenja diakritike, të cilat nuk kanë asnjë kuptim për

shumë e kisha kërkuar Tëdënë, si i çmendur.

Pasi hyra në LA me arrogancën më të madhe në botë, unë-kur-dua-të-duke fishkëllyer në radioooooo, siç kisha bërë edhe gjatë kimioterapisë, u ndërrova dhe vesha një këmishë spitali, nuk më kishte marrë malli për to. Infermierja më tha se do të duhej të më bënte tatuazh dy pika simetrike, njërën në secilën vithe, në mënyrë që ta drejtonte më mirë rrezën. Për shkak të fobisë sime nga gjilpërat, e vetmja mënyrë që mund të bëja ndonjëherë tatuazh ishte me forcë, dhe më argëtoi kjo gjë; edhe pse ishin vetëm dy pika të vogla, si dy nishane kaltëroshe, ato ishin tatuazhet e mia. Më futën në një tub të ngjashëm me PET, por më të shkurtër, dhe më thanë se nuk do të zgjaste shumë. Brenda pak sekondash, ndjeva një zjarr të madh sa të gjitha fishekzjarrët në

qytetarët e zakonshëm; megjithatë, këtu bëhet fjalë për një tjetër aludim mbi faktin se qyteti se qyteti LAKshi është LA - Los Anxhelos.

mushkëritë e mia. Dola nga LA e kuqe flakë, shkova në shtëpi dhe kur hyra brenda, u shemba në dysHEME nga dhimbja, nuk më kontraktoshin vetëm mushkëritë, por edhe të gjitha zorrët, legeni më pulsonte fort nga një dhimbje që tejkalonte çdo prag që kisha njohur deri atëherë. U ktheva në spital, mora dozën e parë të morfinës, e cila u rrit gradualisht derisa nuk pati më efekt.

Doja të hiqja dorë, por Dr. Simon më shpjegoi se si kimioterapia kishte qenë hapi përgatitor për radion, e cila ishte sulmi kryesor; se duhej të isha optimiste sepse jo të gjithë i përgjigjen aq mirë kimioterapisë, shpesh tumori nuk tkurret mjaftueshëm sa të mund t'i bëhen rreze. Ata më jepnin dozën më të lartë të tolerueshme sepse, në rastin tim, një trajtim i dytë nuk ishte më i mundur, indet përreth ishin shumë të brishta, sidomos arteria iliake. Tkurrjet e barkut përsëriteshin gati çdo gjashtë orë, gjithnjë e më intensive pas çdo interviste në radio

dhe asnjë koktej qetësuesish nuk më bënte efekt, çfarë s'po më fusnin si në spital, por prapë më kot. Nuk mund të haja më, të flija, isha bërë përsëri zombi, si ishte e mundur të shndërroheshe në vend nga njeri në zombi pa ndjenja, Dr. Simon më tha se ky ishte efekti i qetësuesve të dhimbjes. Nuk ndieja më asgjë, asgjë, zorrët i kisha flakë dhe shpirtin të ngrirë, nëse një gjë e tillë është e mundur.

Pas emisionit të fundit në radio, u kthye edhe Tëdëja nga terreni, shumë i nxirë nga dielli dhe me një dukje boheme, me histori për të treguar, po përpiqesha ta dëgjoja dhe ta inkurajoja entuziazmin e tij, pavarësisht nga dhimbja ime shtëpi-LA vajtje-ardhje, a thua se isha në “Zombi dhe vagabondi”, më hipi në makinë dhe e ndezi, çfarë të shikoja, radion, po këndonin The Libertines, *The man who will be king*, crr crr biip biip biip, kriminel i padurueshëm, kështu që i kërkoja ta ndalonte dhe ai nuk tha më asgjë gjatë gjithë rrugës.

Arritëm pranë detit, vazhduam me makinë përgjatë shkëmbit dhe në një moment pashë se si rruga mbaroi papritur dhe pas saj kishte vetëm ujë, por Tëdëja, në vend që të shikonte rrugën, po shikonte GPS-in dhe makina u ndal papritur: nuk u ndal sepse u frenua, na u përplas koka tek mbështetëset, tek timoni, u hapën jastëkët e ajrit, nuk u ndal si ndalon diçka që ka qenë duke lëvizur, me inerci, thjesht qëndroi në një lloj mungese peshe, dhe mbetëm aty për disa sekonda, gjatë të cilave nuk më dhembti më asgjë. Pashë ato që kisha parë sa herë që isha ngritur mbi shtratin e spitalit. Fillova të qaja, Tëdëja kishte dalë mendsh, ti je GPS, nuk e kisha parë kurrë ashtu më parë, ja kisha ngulur sytë dhe ai po më fliste ashpër, ti e pe? Vetëm atëherë e dallova, më në fund, edhe unë, pashë kampin, zbrita nga makina, nga pas dëgjoja sesi i binte borisë, bjeri borisë për tët'ëmë, o Tëdë, ndjeva një goditje të fortë në shalë dhe u shemba në asfalt.

Hapa sytë dhe Tëdëja ishte sipër meje.

Hodha sytë përreth, e gjithë rruga ishte bllokuar nga njerëz dhe makina. Një vajzë më ofroi të më çonte në spital. Nuk kisha më besim të hipja në makinë me Tëdënë, kështu që e pranova propozimin, por thashë të lutem, kudo që të jetë, por jo në spital. Tëdëja e pyeti nëse nuk e kishte problem që të më çonte në shtëpi, gruaja pranoi, Tëdëja më ndihmoi të hipja në sediljen e pasme, siç kishte bërë me taksinë në FUnd. Njësoj si atëherë, në çastin e fundit, nuk hipi në taksi, ashtu siç e prisja, por kësaj here u ul në sediljen e pasagjerit pranë asaj të shoferit, fiks para se gruaja të nisej. U tremba, mendova se e kishte lënë makinën në rrugë, dhe pas kësaj nuk doja të mendoja më për asgjë. Por shoferja më ndërpreu, pyeti duke parë në pasqyrat e pasme, “*have you tried this before?*”⁶² Tëdëja i buzëqeshi dhe i tha: “Je nga veriu?” Po, nga e di? Epo, të ngatërrosh me të përpiqesh dhe ta pësosh, tek ju është e njëjta gjë.

⁶² a e ke provuar këtë më parë?

Më shkoi mendja vetëm për ata me fjordet, ndoshta ajo ishte gjuha e argjendtë, pastaj nuk mendova më për asgjë tjetër. Asnjëri prej tyre nuk tha më asnjë fjalë, vajza ngau makinën shumë shpejt, arrita në shtëpi, zbrita nga makina, e falënderova, përshëndeta Tëdënë dhe e mbylla derën pas vetes.

Për një kohë, nuk dha asnjë shenjë jete. Më telefonoi pas disa javësh, ishte shumë i shqetësuar, më tha se i kishte skaduar viza dhe se nuk dinte çfarë të bënte, e kishte fshehur këtë gjë nga të gjithë njerëzit. Më tha se duhet të kishte një zgjidhje, mjaft të thjeshtë, dhe është e sigurt se Dr. Simon nuk do të kishte asgjë kundër kësaj, dhe nuk para kuptoja se çfarë lidhje kishte Dr. Simon me gjithë këto rrëmujëra dhe atëherë Tëdëja më tha pa frymë “martohu me mua!”

E pashë përsëri tryezën e gjatë, si në FUND, me ne të dy në mes, pastaj Tomin, “*you’re willing to do it anyway*”⁶³, Tëdëja

⁶³ je i gatshëm ta bësh gjithsesi

filloi një shpjegim të gjatë për dokumentet dhe procedurën, filloi të thoshte gjithnjë e më shumë, doja t'i thosha po, po, *trophy wife*⁶⁴, do të bëj çdo gjë, ÇDO GJË. Por nga goja ime nuk doli asnjë tingull, kështu që e mbylla telefonin.

Vazhdoi të më merrte në telefon, të më dërgonte mesazhe. I shkrova se kisha dhimbje, gjithnjë e më të forta, çdo gjashtë orë, po shpërtheja e tëra nga gjithë ata qetësues dhimbjesh që po më bënin, nuk dija më as kur ishte natë dhe kur ishte ditë. Mesazhe që u bënë gjithnjë e më të gjata dhe më të çuditshme, sa as nuk e dija më se kush delironte, unë apo ai. Diçka që lidhej me ditëlindjen time, që pse nuk kisha bërë kurrë asgjë për ditëlindjen time; nëse ende i mbaj mend kuadrantët pingulë në astrogram... “Dita jote është një nga dy ditët e vitit kur dielli perëndon fiks mbi majën e Piramidave të Hënës dhe të Diellit, të rreshtuara përgjatë Rrugës së Madhe të Vdekjes në qendrën Azteke të

⁶⁴ gruaja trofe

ceremonive Teotihuacan. Kur dita jote bie të dielën, ai është një vit i shenjtë dhe Katedralja e Santiago de Compostela hap një derë të veçantë, drejt Lindjes”. Dhe shumë mesazhe të tjera me gjëra të ngjashme, të cilat i lexoja me radhë, derisa më zinte gjumi.

Në një moment, u zgjova në një dhomë tjetër gjumi, nuk ishte e imja, dhe Tëdëja më puthi lehtë në faqe, dhe atëherë e kuptova që ishte ëndërr sepse në realitet ai nuk më kishte puthur kurrë. Dukej sikur ishte gati të largohej. Dhoma e gjumit ishte e organizuar si një mini-qendër tregtare, gardërobat masive dhe dhoma e zhveshjes dukeshin si butikë që shfaqnin të njëjtat rroba në të gjithë gamën e ngjyrave. Një grup njerëzish hynë me nxitim, të cilët i studiuan me qetësi. Disa ndalonin dhe më shikonin mua dhe shtratin në të cilin isha zgjuar, pa e kuptuar se ishin në një dhomë gjumi.

U ngrita nga shtrati dhe shkova në dhomën e ndenjes. Shumë pjata bosh të

lëna kudo, si në një pritje. Pasqyra ishte mbështjellë me një shirit transportues si ai i sushit, vetëm se mbante qindra ëmbëlsira; dhe dhjetëra njerëz prisnin mirë e bukur në radhë për të zgjedhur mes tyre, duke u mahnitur nga ngjyrat, format dhe aromat. Tëdëja fliste me ta, buzëqeshte, ulte pak kokën kur i dëgjonte, duke më fiksuar mes turmës.

Qëndrova në dhomën e ndenjes derisa më zgjoi telefoni. Pashë një mesazh nga Xhoni, “hej, si je, shiko, jam në Kartonac me punë, ndoshta nëse je këtu edhe ti, shihemi”, dukej sikur po shkruante nga një jetë tjetër, në të cilën unë nuk isha bërë ende zombi, pastaj njeri, pastaj përsëri zombi, sigurisht, Xhon, si mund të mos shihemi?

U takuam në një kafene dhe m’u duk sikur ishim në barin e hotelit në FUnd dhe që atëherë e tutje nuk kishte ndodhur asgjë, çfarëdo tjetër, apo diçka e tillë, absolutisht asgjë, nëse do të më duhej ta ktheja filmin pas, do ta kisha kthyer deri

në atë pikë dhe do të kisha qëndruar në bar me Xhonin, jo vetëm deri në orën pesë të mëngjesit, por përgjithmonë. Më tha se kisha humbur shumë peshë, por në kuptimin e mirë, dhe reflektimet tona në dritaren e kafenesë mbivendoseshin si në një ikonë, gjë që më dha besim se ishte, me të vërtetë, në kuptimin e mirë.

Kishte marrë me qira një makinë, dhe m'u duk një çështje E MBaruar, por më erdhi në mend se edhe ai kishte pasur jetë të mëparshme, dhe në njërin prej tyre kishte ndërtuar rrugë, dhe pastaj vetëm pishina. Shkuam me makinë në një muze që ai donte vërtet ta vizitonte, dhe iu desh shumë kohë për të parkuar, por të paktën ia vlente, qëndruam gjithë ditën aty. Shkuam nga njëra sallë në tjetrën, dhe Xhoni nuk ndalej në asnjë vepër në veçanti, u kushtonte të gjithave të njëjtën kohë, i shikonte absolutisht të gjitha pa përjashtim dhe më tregonte me sinqeritet për secilën prej tyre nëse ja vlente. Ndonjëherë shkonte te specialisti i muzeut

dhe pyeste “*What is this?*”⁶⁵ dhe, pavarësisht përgjigjes, megjithëse ndonjëherë ngurronte, nuk komentonte, nuk kundërshtonte, i shikonte me paanshmëri, duke dëgjuar me fanatizëm poezinë e kuratorit; e pyeste nëse i rekomandonte ndonjë gjë të caktuar dhe priste me durim. Sa për mua, mund të kishim vazhduar ashtu pafundësisht, por dhimbja më goditi pikërisht në një sallë me një instalacion të çuditshëm, pikërisht kur Xhoni i ishte afruar specialistit. U ula me kujdes në një stol prej druri të llakuar dhe Xhoni ja la fjalën përgjysmë specialistit dhe më pyeti nëse isha mirë. I thashë vetëm se kisha etje dhe i kërkova të shkonte të merrte një shishe me ujë. E dija që do t’i duhej një pafundësi, ndaj pata kohë të përpëlitesha së brendshmi nga konvulsionet. Kur u kthye, i kisha kaluar, po e prisja me qetësi, duke lexuar nën dritat stroboskopike të instalacionit.

Vazhduam më tej, në një sallë tjetër,

⁶⁵ Çfarë është kjo?

me një instalacion tjetër që përfshinte edhe një tavolinë ping-pongu, çfarë nuk bënë këta në muze... Xhoni shkoi përsëri te specialisti dhe gjithsesi ndjeva se po më mbaronte durimi, e dëgjova të pyeste nëse mund të luanim ping-pong, domethënë. Luajtëm për një orë, dy, nuk e di se sa, sepse koha kishte ndaluar. Më la që ta mundja dhe në fund shtrënguam duart si profesionistë.

Dolëm nga muzeu dhe vetëm atëherë e kuptuam sa orë kishin kaluar, sepse dhimbja më goditi përsëri, nga legeni në gju, përmes ijëve, u përkula dhe Xhoni më ktheu shpinën, u ul paksa dhe më tha thjesht: hip mbi kurriz. I mbështolla krahët rreth qafës, më kapi nga pjesa e pasme e gjunjëve dhe ecëm kështu për një kohë, nuk e di sa kohë, derisa fillova të rrëshqisja, të rrëshqisja poshtë shpinës së tij, i kërkova të ndalonte dhe zbrita, për fat të mirë ishim tashmë pranë makinës të marrë me qira.

Bëri klik-klik, hipëm në të, na u desh

një jetë për të dalë përsëri nga parkingu, në semaforin e parë iu fik motori. Xhoni u shqetësua, kërkoi falje, pikërisht tani, kur duhet të të çoj në shtëpi, tha se nuk ishte mësuar me kutinë e shpejtësisë dhe nuk kishte gjetur me qira një makinë automatike. U përpoq ta rindizte disa herë, pranë nesh po kalonin makina të tjera, sikur të kishim rënë në ujë dhe uji ishte rrjedha e makinave që ecnin me ritëm të vazhdueshëm, por pranë tij, nuk ndjeva asnjë presion. Xhoni doli dhe më kërkoi të ulesha para timonit, të paktën për ta larguar makinën nga rruga. M'u kujtua se dikush e kishte lënë në rrugë, por kush, nuk mund ta mbaja mend, po mbaja timonin dhe po shikoja në pasqyrë Xhonin që e shtynte si një Titan, nuk mund ta besoja sa shpejt lëvizte ajo makinë me mua brenda, në gjithë atë rrjedhë, dhe pastaj më bërtiti, a mund të mos shikosh më në pasqyrë dhe të shikosh vetëm përpara?

I ndjeva ato fjalë deri në palcë të

kockave, thjesht i ndjeva duke larguar gjithë dhimbjen në rrugën e tyre, dhe fillova të qeshja, nuk u kundërpërgjigja sepse nuk e kisha parë veten në pasqyrë, por atë, duke shtyrë makinën. Vetëm fakti që ai kishte imagjinuar se unë, në atë moment të jetës sime, mund të shikohesha thjesht në pasqyrë, e bëri atë, jetën time, të dukej papritmas shumë e lehtë, por jo në kuptimin e shkujdesur, por fizikisht të lehtë, pa qëndrueshmëri.

Kështu ishin në vijim të gjitha ditët që unë dhe Xhoni qëndruam bashkë, pa bërë shumë gjëra të tjera përveçse të hanim dhe të bisedonim. Më linte në shtëpi në mbrëmje dhe kthehej në mëngjes, ndonjëherë kishte edhe disa orë punë, pas të cilave takoheshim përsëri. Kur u nis për në aeroport, u përshëndetëm te dera e shtëpisë sime dhe te makina e tij me qira, u përqaftuam siç bëjnë në FUND dhe ai ishte i ngurtë si një shkëmb, nuk merrte frymë, nuk lëvizte një grimë.

Në ditët në vijim e pashë kudo, në

rrugë, ndonjëherë buzëqeshte, ndonjëherë ishte i zhytur në mendime, dhe nuk dija si i dalloja të gjitha këto, sepse zakonisht e shihja nga pas, duke ecur. Të gjithë burrat më ngjanin me të, ecnin si ai, ose kishin flokët të prera si ai, ose hipnin në makinë si ai, ose disa kishin zërin e tij. Njëri kishte xhinse me ngjyrë të hapur dhe një xhaketë kamoshi si e tija, ecte ngadalë me duart në xhepa si ai, i thirra “hej”, para se të mund të kuptoja se nuk kishte sesi të ishte Xhoni; ai u kthye, m’u afrua me mosbesim, buzëqeshi dhe më pyeti “çkemi, çfarë po bën?” Bëra një hap prapa, kërkova falje, i thashë se e kisha ngatërruar dhe ai qeshi, më tha nuk ka problem, ishte mësuar që njerëzit ta ngatërronin, sidomos kohët e fundit, sepse ngjante nuk e di se me cilin kandidat për president.

Më pyeti për herë të dytë se çfarë po bëja dhe nuk e kuptova, nuk e kuptova çfarë duhej të bëja, u afrua tek unë, më tha “ç’kemi, jam unë, vërtet nuk më njeh?,

nuk e kisha parë kurrë në jetën time, ja mbatha me vrap. Që atëherë, nuk kam dalë më nga shtëpia, thjesht nuk mundesha, drejtohesha për tek dera dhe nuk arrija të kaloja pragun dhe të dilja në rrugë. Pas derës sime ishte heshtje dhe ulesha në divan, mbliidhesha kruspull dhe më ndalej frymëmarrja, më thahej goja dhe lotët, prisja derisa më kalonte dhe filloja nga e para, ngadalë, drejt derës, hap pas hapi, derisa ndalesha përsëri tek pragu.

Një ditë, kur po qëndroja ashtu tek pragu, u zgjova me Xhejmsin tek dera. E ftova brenda, folëm për këtë e atë, dhe më tha se kishte ardhur sepse kisha trembur shumë nukedisekë në rrugë, e pyeta se kë, tha bëre sikur nuk e njihje, e pyeta përsëri se kë dhe më tha *“this is not funny, you cannot just ghost people⁶⁶”*. Nuk e kuptova se çfarë donte të thoshte, i thashë se të qenit zombi nuk transmetohej si një virus, dhe më tha të lutem, mos bëj si budallaqe,

⁶⁶ kjo nuk është për të qeshur, ti nuk mund t'i fshish njerëzit sikur të mos kenë qenë pjesë e jetës tënde.

ai është në momentet e tij të fundit, duhet ta shohësh, dhe i thashë se do të shihja këdo që të donte ai, por nuk mund të dal nga shtëpia, dhe ai tha çfarë do të thuash që nuk mund të dalësh nga shtëpia, dhe unë i thashë se thjesht nuk mund ta kaloj pragun, tha hajde ta provojmë së bashku, por e lëshova veten në gjunjë dhe atëherë Xhejmsi nuk u ul me kurriz nga unë dhe as nuk më tha të hipja, por thirri ambulancën.

Dy bartësit e barelave që zbritën, u ulën pranë meje në pragun e derës, dhe unë ndjeva thjesht urrejtje për të tre, për Xhejmsin, për ata me makinën e tyre të zhurmshme me cërr cërr cërr dhe bip bip bip-in e saj, gjithë atë situatë me mua në rrugë, mjeshtërja e situatave që je, si dreqin do të dalësh ndonjëherë nga KJO situatë?

Doja të zhdukesha nga faqja e dheut, u thashë të largoheshin, më thanë të qetësohesha, se nuk ishte asgjë serioze, ndoshta vetëm ndonjë gjendje ankthi ose sulm paniku, më dhanë një qese letre për ta fryrë, e mora dhe e grisa në vend dhe u

thashë të iknin me gjithë qesen e tyre dhe gjithçka tjetër, dhe makinën e tyre idiote, cërr cërr cërr bip bip biiiiiip.

I mbajtën sytë gjatë tek Xhejmsi dhe më thanë se mund të më bënin diçka që të qetësohesha dhe vetëm mendimi se dikush tjetër do të më ngulte një gjilpërë përsëri më bëri aq hysterike sa fillova të bërtisja, gjithsesi të gjithë njerëzit e rrugës kishin dalë jashtë dhe po na shikonin, secili prej atyre të dyve më kapi nga njëri krah, ndërsa Xhejmsi më kapi nga këmbët, dhe më futën në ambulancë, më shtrinë, më lidhën, ndjeva gjilpërën dhe drita u fik.

Kur u zgjova, Dr. Simon po rrinte ulur pranë shtratit tim, fillova të qaja menjëherë dhe i thashë se nuk doja të isha përsëri në spital, dhe më tha se thjesht duhej të më thoshe, këto sulme duhen luftuar shpejt, sa më gjatë të qëndrosh vetëm në shtëpi në atë gjendje, aq më e vështirë është të dalësh prej saj. I përmenda se nuk kisha asnjë arsye për të dalë gjithsesi, nuk kisha ku të dilja, isha një zombi i pajetë, por me

konvulsione; më tha se pikërisht për këtë bëhej fjalë, pritshmëria e dhimbjes në përgjithësi është më e keqe se vetë dhimbja, sepse jeton vetëm me frikë. Më tha se më kishin dhënë qetësues shumë të fortë dhe se do të më nxirrte ajo nga shtëpia çdo pasdite.

Kështu filluan shëtitjet e gjata me vetë Dr. Simon, të gjata bie fjala, është një mënyrë për ta thënë, në fillim e kisha të vështirë të bëja edhe një xhiro rreth e qark bllokut të pallateve, a thua se po përsërisja ngjitjen e shkallëve, vetëm se tani pengesa nuk ishte fizike, këmbët më funksiononin shkëlqyeshëm, por koka, koka ime nuk funksiononte sado që përpiqesha. Nëse folëm apo jo, apo për çfarë folëm gjatë shëtitjeve, nuk mbaj mend gjë, derisa Dr. Simon më tregoi gazetën dhe tha diçka për El Nino-n, i cili kishte prodhuar zbardhjen më intensive të barrierës koralore deri në atë kohë. I thashë se nuk kuptoja asgjë dhe më tha se, për shkak të ngrohjes globale, barriera koralore... dhe, megjithëse e dija

se nuk i duronte ndërprerjet, e pyeta se çfarë ishin ishte barriera koralore, dhe më tha “*this isn’t fu...*”⁶⁷ dhe i dallova habinë në fytyrë, ishte aq e madhe, sa e kishte gëlltitur dhe tani po ecja në krah me Habinë në vend të Dr. Simon. Habia më futi në një taksi dhe më çoi për të më bërë lloj-lloj gjërash: MRI, CT, EEG, PET, plus disa testime të dyshimta me fotografi me ngjyra dhe *fill in the blanks*⁶⁸, të cilat nuk para i *fil(ist)in*.

Vetëm në fund të rrëmujës, Habia u largua dhe u shfaq përsëri Dr. Simon me filxhanin e saj të çajit, buzët e së cilës më thanë se humbja e kujtesës afatshkurtër ishte e pritshme, dhe e pyeta se për çfarë tjetër ma kishin vënë stentin e memokath-it, dhe tha “*it’s twisted; your humour, that is*”⁶⁹, pra humbja e kujtesës është pjesë e efekteve anësore të kimioterapisë, por tek mua po manifestohej pak më ndryshe:

⁶⁷ kjo nuk është për të qesh...

⁶⁸ plotësoni vendet bosh

⁶⁹ është e shtrembëruar; gjendja jote shpirtërore, domethënë

shkurt, truri im dukej si kaçkavall, me shumë vrima, uau, kjo kasta me *body.cognition*, singerisht tani, keni një imagjinatë aaaaaq të kufizuar, më vinte t'i thoja Dr. Simont, me fjalët tuaja, aq sa keni. Dhe fjalët e saj ishin se problemet e mia të kujtesës vinin ndoshta nga një kombinim i asaj temperature prej aq shumë muajsh, që më kishte përcëlluar trurin dhe kimioterapisë. Domethënë, praktikisht, isha përpjekur të kapja dy lepuj, a jo, t'i ndiqja, as kjo nuk është mirë, *e i conigli ci stanno simpatici*.

Pjesa më e keqe e gjithë kësaj është se “*you don't know what you don't know*⁷⁰”, më tha Dr. Simon, dhe i thashë s'ka problem, *I know nothing, John S...* por Dr. Simon më ndërpreu replikën e famshme nga *Mjeshtrja e Spekulumëve*, prit, jo, nga *game of Thrones*, ky ankth paralizues është reagimi mbrojtës i trurit tënd, #bainene (odjalë), ajo ishte kthyer përsëri tek *body.cognition*. Sidoqoftë, ne nuk

⁷⁰ ti nuk e di atë që nuk e di

zgjidhëm asgjë, e lamë ashtu.

As nuk e di sa kohë nuk kisha dalë nga shtëpia, përveç shëtitjes së detyrueshme ditore me Dr. Simon, kur Xhejmsi më ftoi për kafe. Dr. Simon tha se do të ishte shkëlqyeshëm të shkoja, ndërsa unë i thashë vetes se megjithëse Xhejmsi kishte thirrur ambulancën, ambulancën e dreqit, nuk mund ta fajësoja atë për asgjë tjetër dhe nuk kisha asgjë për t'u shqetësuar për sa i përket tij.

Pas rreth tri orësh ecjeje më së shumti si gaforre, ja dola më në fund të mbërrija në destinacionin tim, jo kush e di se ku, por në një kafene tre blloqe më tutje. Kur hyra, Xhejmsi ishte ulur në një tavolinë me djalin, të cilin, kur e kisha parë nga mbrapa në rrugë, e kisha ngatërruar me Xhonin. Ah, sikur ta kishte sjellë vetë Xhonin. Nuk munda të nxirrja asnjë fjalë, më dukej sikur midis meje dhe botës kishte një film transparent, shumë të hollë dhe shumë elastik, mund ta prekja dhe lëvizte, domethënë, nuk ishte si zile qelqi.

Kërkova falje dhe shkova në tualet, vetëm aty u ndjeva e sigurt; e kyçur, hapa telefonin dhe pashë se Xhoni ishte në online, më shkroi “çfarë po bën”], i thashë se isha fshehur në banjo dhe m’u përgjigj se po dëgjonte një këngë tani në radio me këtë tekst:

*“Hide me in the bathroom
Tell me when it’s over
Don’t know if I can play this bar much
longer”*

Ndenja në telefon me Xhonin derisa e kuptova se Xhejmsi ose do të vinte të më kërkonte, ose as nuk do të lodhej fare të vinte deri aty dhe do të merrte direkt në telefononte drejtpërdrejt cërr cërr biip biip-in. U ktheva në tavolinë dhe u ula, më pyeti nëse gjithçka ishte në rregull, dhe ndjeva se gjithçka ishte një diarre e përjetshme, ose një e vjellë e përjetshme, ose një konvulsion i përjetshëm, ose, në çdo rast, diçka fizike, biologjike, që nuk më kishte mbajtur në banjo gjatë gjithë

asaj kohe, siç mendonin ata; diçka krejt tjetër më kishte mbajtur.

Të gjitha ditët ishin bërë njësoj, rreth orës pesë ngrihesha nga krevati dhe bëja çaj, vinte Dr. Simon, pija çajin dhe më nxirrte shëtitje, më çonte çdo ditë diku tjetër për të ngrënë, nuk para e prekja me dorë, edhe pse pjatat ishin të bukura, shkonte gjashtë dhe e dija që ishte nëntë e mëngjesit të Xhoni, do të dilte në linjë dhe bisedonim deri sa të shkonte ora dymbëdhjetë tek ai dhe atëherë më merrte për drekë, domethënë, ai hante drekë, unë prapë nuk para prekja gjë, ulej me një sanduiç në një stol dhe vazhdonim të bisedonim. Kthehej në zyrë dhe bisedonim përsëri derisa mua më zinte gjumi. I kisha thënë shumë herë se do ta nxirrnin jashtë, domethënë unë nuk kisha jetë tjetër, por ai kishte një punë, por ajo dukej vetëm si *cover*, sikur puna e tij kryesore të ishte bërë të më mbante duke folur, dhe e merrte shumë seriozisht.

“gjithçka më duket aq e errët,
sa shakatë e mia janë si disa vargje
të cilave u them hej, qëndroni me mua,
mos u largoni”

Në ato ditë, njerëzit do ta kërkojnë
vdekjen dhe nuk do ta gjejnë, do të
dëshirojnë të vdesin, dhe vdekja do të
largohet prej tyre. Xhoni shqetësohej më
kot, nuk doja më të vdisja. Isha përpjekur
aq gjatë ta bëja këtë saqë përpjekja ishte
bërë të jetoja. Isha lodhur duke u përpjekur
gjithë kohën, të lutem, më çliro nga
përpjekjet, por preferova të jetoja sesa të
vdisja edhe një herë.

6. Operacioni

Vetëm atëherë më vuri dorën në kokë, domethënë më futi dorën në flokë (mes flokëve), më kapi mirë, *stai bene eoni capelli llunghi*, më ishin rritur në vend dhe më lëshoi. Me një email. Ishte nënshkruar pikërisht ashtu, dhe me të vërtetë, jam e bindur, sepse nga ai email e më pas filloi të ndodhte dhe të përshpejtohej gjithçka, ai email ishte pika e kthesës në kurbën eksponenciale. Si atëherë kur pret autobusin, nuk vjen dhe nuk vjen, ndez një cigare dhe të gjitha vijnë menjëherë, sa as nuk i nxë ai stacion.

Punën e kisha hequr qafe, sepse as nuk kisha sesi ta bëja. E di, duket e dyshimtë që nuk përmenda asgjë për vaksinën dhe probabilitetet, por kujt i kishte shkuar mendja për të (to)? Vetëm se, ndërkohë, kërkimet nuk mbetën në vend, ecën përpara, ashtu pak të financuara siç ishin. Ndërkohë që unë po vdisja ngadalë në

shtratin e spitalit, u lançua (në fazën 9) GARDASIL9, jo, nuk e flak 9 ashtu, kot, të dalë ku të dalë, pikërisht ashtu ja vunë emrin, GARDASIL9, për botën e re, *you cannot invent this shit*⁷¹. Epo, edhe kjo vaksinë mbulonte jo dy, jo katër, por nëntë lloje, të miat, plus edhe dy të tjera, ndoshta kisha fituar lojtarë për ekipin nga kaq shumë lëshime. Nuk e mora vesh menjëherë për të, sepse kisha të tjera, si t'i quajmë, probleme, por e zbulova në kohën e duhur, gjatë xhiros së fundit rreth bllokut me Dr. Simon, sepse isha më shumë sesa *discontinued*.

Ishte edhe antropologjia, por edhe për atë duhej të kishe kujtesë, kishe për të bërë udhëtime, punë, të udhëhiqje, çfarë të bëja dhe të udhëhiqja unë me dhimbjen time kronike të dhëmbëve dhe kujtesën time kaçkavall? Dëgjo, ndoshta mund të japësh disa kurse hyrëse ose, nëse do, edhe një vend pune aty, tha Dr. Simon. Mendova se nuk e dëgjova mirë, një nga ato punët

⁷¹ nuk mund ta shpikësh këtë budallallëk

dyzet ditore ose një vend pune në universitet, tha, çfarë të duash, pas së cilës mori gazetën, më tregoi faqen e parë dhe më tha kur mendoj që e humbe atë mision dhe tani, shiko, ai idioti u bë president i tyre me *frëngjishten*.

Ja mora gazetën nga dora, megjithëse e dija që Dr. Simon zor se mund të imagjinonte diçka më të pahijshme, pashë në fotografi djalin që Xhejmsi kishte sjellë në kafene, të cilin e kisha ngatërruar nga pas me Xhonin, ose, anasjelltas, dhe vërtet nuk kuptoja më asgjë, sa e çuditshme, të bëhej president një antropolog... megjithëse kishte ndodhur edhe më parë, madje edhe kohët e fundit, në një vend tjetër. Por, në fakt, nuk ishte më problemi im, unë isha tërhequr gjithsesi nga *metropolitics*, kështu që ia ktheva gazetën Dr. Simonës dhe as nuk kërkova falje, gjithmonë kisha probleme të tjera e të tjera: një karrierë universitare?

Po, gjeta një punë, nëse ende dyshoni se gjithçka është e mundur, në një

universitetet vërtet të mirë. Kur u përpoqa të mbaja leksionin tim të parë mbi hyrjen në antropologji, ngriva para studentëve, e vetmja gjë që mund të mendoja ishte po sikur të më pyesnin për diçka mjaft të njohur, si barriera koralore, dhe unë të mos e dija çfarë të thosha, çfarë të bëja? I kisha mësuar kot, nuk më qëndronin fare në kokë, isha kthyer aty ku kisha filluar. Ose, po sikur të më këpuste ndonjë dhimbje e fortë në legen dhe të bija para klasës, pa më goditur askush në kokë me ndonjë vizore? Mund ta filloja nga e para, por vetëm mendimi më ligështonte.

Ndoshta për të më qetësuar, Dr. Simon nuk më tha “*I told you so, this is not for you*⁷²” etj., por që, pas kësaj lloj përvoje, shumicës së njerëzve u duket e huaj jeta e tyre e mëparshme, me absolutisht gjithçka që përmban ajo, përfshirë edhe njerëzit. Shkurt, nuk kishte rrugë kthimi. Por megjithatë, ekzistonte një mënyrë, nëse do të prisja edhe Pak. Hahaha, dukej sikur i

⁷² Të thashë, kjo nuk është për ty.

kisha mbaruar të gjitha analizat, Dr. Simon. Më tha se nuk po bënte shaka. Nëse kanceri nuk do të kthehej në pesë vitet e ardhshme dhe imuniteti ka kohë të rikuperohet, mund të merrja edhe unë GARDAcudeaSILa9, si çdo njeri i vdekshëm, për të krijuar antitropa. Më iku fytyra, e kam me të vërtetë, sepse e dini si ndodh me ata që nuk shikojnë mirë nga afër apo pasi errësohet, shikoja vetëm *girl. interrupted, këtë, discontinued*, nuk do ta kisha imagjinuar që kjo beta GARDASIL, ose çfarëdo vaksine tjetër, mund të më injektohej pikërisht mua. Por, ja, isha i pastër si loti, Banda muzikore e shtatë kërcejve ishte tërhequr gjithashtu nga aktiviteti, ndërsa Pap testi im (po, sigurisht që më bënë edhe analiza të tjera, Dr. Simon ma prishte mendjen si t'i donte qejfi) ishte i mirë për t'u vendosur në gazetën e murit të çarë.

Në rregull, pres, çfarë janë disa vite shtesë për mua, nuk është parë ndonjëherë, pres, por çfarë do të bëj ndërkohë? Nuk

doja t'i bëja hije kot Planetit, por as nuk dija nga t'ia filloja. Kur provova të konsultohesha me Dr. Simon, më tha me mirësjellje, por me vendosmëri, se përveç anës mjekësore, nuk isha më në kompetencën e saj. Dhe se “rrugët tona mund të takoheshin një ditë”, por tani për tani po ndaheshin, sepse jetapavdekje nuk e përfshinte edhe atë. Njerëzit vinin e iknin, e kisha pranuar prej kohësh këtë fakt, por me Dr. Simon ishte një tronditje e vërtetë, prej më shumë se një dekade absolutisht çdo gjë që më kishte ndodhur ishte përcaktuar prej saj.

Në fazën e parë, aplikova për çdo gjë që më dilte përpara, dërgova qindra CV, por asgjë. Derisa më shkruan, nga shtëpia botuese Palgrave. Kulmi është se, në një moment, u kisha dërguar edhe një libër antropologjie, por ata nuk më ishin përgjigjur. Që, nëse nuk do të doja të editoja një tekst, domethënë, të jepja më parë mendimin tim, nëse duhej të botohej, dhe pastaj ta redaktoja.

Nuk po i hiqja sytë nga ai email, e lexova dhe e rilexova disa herë. Sigurisht që dyshova një *Simonie*. Pastaj ja plasa të qeshurës, madje thoshte për mua gjithashtu se kam humor allasoj, *Palgrave*? Seriozisht? Gjithçka që bëj është për të të pastruar. Së shpejti, edhe mesazhet e tua. Por nuk ishte se munda të bëja naze, e hapa dokumentin, një kapitull prej rreth pesëmbëdhjetë faqesh në *Word*. E shfletova lart e poshtë, nuk munda ta detyroja veten ta lexoja, dukej tamam si kapitulli 4 i mëparshëm. Rrotullova sytë shumë herë derisa kuptova (jo sytë e mi, por) se nuk kisha zgjidhje tjetër, harroji *first world problems*⁷³, gëlltiti, edhe nëse të vjen për të vjellë, si një vakt mëngjesi, pastaj mbaji brenda vetes dhe, pasi t'i tretësh, je vërtet në rregull, të japin energji për gjithë ditën.

Thashë që ta shikoja fillimisht se cili ishte autori, ja kërkova emrin në faqen e internetit të *Palgrave* - Paul, nukediçfarë,

⁷³ problemet e botës së parë

diçka me R. I pashë fotografinë, e kisha fytyrë të njohur, por të gjithë i njihja nga pas dhe mund edhe të mos mbaja mend askënd. Megjithatë, këtë Paulin e kisha parë edhe më përpara. Bashka kishte botuar një libër për Mirodenin. Kërkova në *Google Books*, fillova ta lexoja dhe më dukej sikur Pauli ishte para meje dhe më fliste; dhe fiks për temën time, por jo antropologjikisht, më tregonte gjëra që i dija shumë mirë dhe për një kohë të gjatë dhe të cilat, në fakt, ishin për mua, vetëm se ai i kishte formuluar ato shumë më mirë sesa mund t'i kisha bërë unë ndonjëherë. Dua të them, nëse dikush do të shkruante, dhe do të shkruante, do të shkruante, për shekuj me radhë, derisa të bënte rreth dy mijë vjet përvojë shkrimi në kurriz, një libër për një individ të cilin ta kishte shpikur vetë, dhe ai individ do të isha unë, pak a shumë kështu do të tingëllonte.

Kur e mbarova, lexova me ngulm gjithçka që munda të gjeja për Paulin, përfshirë edhe intervistat me të. Përsëriste

më shumë nga ç'do të doja, por në njërën prej tyre, kur e pyetën na trego diçka për veten që njerëzit nuk e dinë, ai ishte përgjigjur “mund të ngre një tendë brenda pak minutash”. Dhe, nuk e di pse, kjo më bindi t’i shkruaja. Në fund të fundit, do të shkruaja një tekst për të, në rast se do t’i dukej e dyshimtë që po e kontaktonte njëra, ashtu, papritmas. M’u përgjigj dhe më falënderoi, por dukej i hutuar, nuk kishte dëgjuar nga shtëpia botuese për mua, nuk kishte dëgjuar fare për atë shtëpi botuese, sepse nuk kishte punuar ndonjëherë me të. “Gabohej apo kemi Mirodenin të përbashkët?” Pastaj më pyeti nëse ishte më e lehtë për mua në frëngjisht dhe e sigurova se e kisha njësoj dhe me këtë ai tha “thjesht do të merremi tani me mirësjellje të tepruara”.

E vura njërën mbi tjetrën dhe i thashë vetes, shiko, ky burrë ishte dikush, kishte botuar gjëra (megjithëse jo ISI, dhe ja si Dr. Simon e zgjaste bishtin deri në një jetë pas saj dhe më dërgonte një fjalë të vetme

me kodin Mors: i djegur), se çfarë gjëje do të më jepte pikërisht mua për të edituar *Palgrave* dhe nëse, le të themi, do të kishte punuar me ta. Kështu që u ktheva te emaili, për të cilin, nuk kisha më asnjë gjurmë dyshimi, më kishte tërhequr nga bishtat e flokëve, dhe, kur e pashë më me kujdes dosjen, autori ishte një autore, një PaulA. U ndjeva si një decibelë, domethënë, një debile, çfarë drejtin do të bëja tani, i kisha shkruar tashmë papritur një të panjohuri të famshëm. Uau, çfarë talenti të pabesueshëm që kisha për të *fuck up*⁷⁴. E rregullova disi, në një email tjetër, u kërkova falje për keqkuptimin, por kjo nuk e ndryshoi aspak faktin se më pëlqente mënyra se si shkruante, etj. Shpresoja të mbaronte kështu dhe, mbi të gjitha, që ai të mos e zbulonte kurrë.

Por më shkroi. Paul, jo. Tani, meqë ke filluar, më jep ndonjë “*feedback*”, iu përgjigja mirë, ta dhashë, ti shkruan mirë, nuk kam asgjë për të fajësuar dhe tha e

⁷⁴ bërë gjërat lëmsh, prishur punë

pamundur, shiko, kam një tekst mbi të cilin po punoj dhe një “afat” shumë urgjent, do të më duhej një mendim, sigurisht, nëse ke kohë. Çfarë mund të thoja, dua të them, edhe nëse nuk do të kishte asgjë për të rregulluar, të paktën “tregohu shoqe”, kështu që i thashë në rregull, e lexova me *track changes*⁷⁵ në dorë dhe ia dërgova përsëri.

M’u përgjigj në mënyrë telegrafike: “E lexova. Magjepsës! Lum ata që i redakton ti. Faleminderit që e lexove, dhe e lexove shumë mirë, të jap të drejtë”.

Nuk i thashë se nuk kisha redaktuar ende askënd. (Do të filloja me tezën e tij, e cila kishte krijuar gjithë konfuzionin dhe me të cilën ai vazhdonte të përpiqej të organizonte një takim me ne të tre.) Por pashë në ëndërr sikur po shëtisja nëpër Mirodeni, jo me dhe me paulën time, por me Paulin dhe një mik të tij, ishte verë dhe çmontova një xham të përparmë makine pikë për pikë,

⁷⁵ ndryshimet

pastaj një pasqyrë të pasme, dhe çuditërisht këto ngjanin shumë si një xham zmadhues dhe gjëra të tjera djaloshare. Ai ishte në ëndërr, nuk e njihja, por padyshim ai ishte. Dhe të nesërmen më shkroi se së shpejti do të mbërrinte në Kartonac me punë, ndoshta mund të takohemi për kafe. Nuk kam ide pse i thashë prit pak, ftesë për kafe është kjo? Po, është, por do ta fal, sepse mund të jetë “*jet lagged*⁷⁶”, e kishte gjithnjë e më të vështirë për të udhëtuar dhe me ndryshimet e orës dhe, në përgjithësi, ai ishte disi “i djegur”, pikërisht këtë shkroi, dhe mendova përsëri për “përcëllimën” dhe fazën me ISI-n, por ndërkohë e dija çfarë do të thoshte, ndoshta njeriu thjesht bojkotonte *paywall-vh*, kështu që e pyeta nga po fluturonte dhe më tha nga FUndi.

Ha. Ha. Ha.

Dhe imagjinoni sikur - po, unë - i kam thënë që isha atje, më la indiferente, dhe Pauli më shkroi si përgjigje: “ Pra, në

⁷⁶ i lodhur nga fluturimi me avion

fillim më thua që unë shkruaj shkëlqyeshëm, pastaj më ngatërron me dikë tjetër, dhe pastaj del se të pëlqen mënyra se si shkruaj, por më prish tekstet, dhe as qyteti im nuk të pëlqen. Këto janë premiset e një marrëdhënieje afatgjatë”.

Nuk iu përgjigja deri në emailin tjetër prej tij, rreth dy javë më vonë: “Nesër nga dreka në Treg, mirë?” Puna është se kisha dhimbje të forta dhe të vazhdueshme gjatë gjithë kohës, kisha filluar me të majtën dhe me nga *Palgrave*, vazhdoja ta shtyja takimin me paulën time. Sytë më kishin dalë vërtet nga orbitat, pas një nate me konvulsione pothuajse të vazhdueshme. U bëra lëmsht në metro, linja ime ishte mbyllur dy stacione rresht, mora një devijim, *come il mio accesso a lui era difficoltoso, dovevo attraversare chilometri di camp minati e jungla e paludi come Rambo*⁷⁷ dhe, kur arrita në

⁷⁷ pasi qasja ime tek ai ishte e vështirë, më duhej të kaloja kilometra fushash të minuara, xhungël dhe kënetash si Rambo.

anën e djathtë të Sheshit, e pashë.

E kuptova nga e njihja, e kisha hasur rastësisht në një ndalesë, ishte ai personi që kishte kërkuar “*pardon*”⁷⁸. Më hutuan për disa sekonda vetëm flokët shumë më të shkurtër, por balli, sytë e jeshilë, gropëza dhe dhëmbët... Si ishte, dhëmb për dhëmb? Jo. Ke një dhëmb kundër? Jo. Dhëmb për dhëmb nxjerr.? Jo. “Mbaje fort me dhëmbë.” Po, sigurisht ashtu më kishte thënë Tomi, megjithëse në ëndërr, sa shumë ëndrra, na lini me ëndrrat, të paktën këtë herë ki kujdes, dreqi ta marrë! Aq kujdes, sa një makinë gati më kaloi sipër kur po kaloja drejt Sheshit, por u ndal në mënyrë të paparashikueshme.

Dridhesha, kështu që nuk dija çfarë të bëja me veten kur iu afrova Paulit. Më përqafoi, siç bëjnë në SFășiati, dhe u gëzova, sepse kjo më jepte kohë derisa të takoja shikimin e tij. Më duhej si ajri ajo kohë e vdekur për të mbledhur veten, për të futur gjithçka në kokë, skenarin që

⁷⁸ falje

shpërtheu përsëri, por nuk kisha kohë të mjaftueshme dhe e futa kokën brenda tek ai, kësaj here, në tokë, nuk mund t'i shikoja ata sy jeshilë-mos-u-beso, sikur, po ta bëja, do të dekonspirohesha. Në vend të kësaj, thashë një budallallëk, një replikë standarde, Pauli buzëqeshi dhe e morëm rrugën në këmbë së bashku përgjatë kolonadave.

U habita që ai zgjodhi një kafene që më kishte pëlqyer shumë në një moment të caktuar të ekzistencës sime prej kartoni, por ku nuk kisha qenë prej vitesh, *Cafe de la joie*; dukej krejt ndryshe, madje dhe emrin e kishte ndryshe. Ishte aq ngrohtë jashtë sa kishte ende njerëz në taverna. U ulëm dhe Pauli porositi një kafe pa kafeinë e pa sheqer dhe një ujë, thashë edhe unë po njësoj, sa për të thënë edhe unë diçka. Më shpjegoi se nuk ha më sheqer prej shumë kohësh dhe doja t'i përgjigjesha se as unë, meqenëse nuk kisha ngrënë për dyzet ditë, thjesht nuk hynte më; më tha gjithashtu se e kishte lënë duhanin shumë kohë më parë,

nuk mendoj se thashë gjë këtu dhe, megjithëse më jepte me presje shumë e veseve të tij, një gjë flagrante, prej fillestari, pashë se si ai ishte Mali Fuji ose të paktën pjesa ku unë ngula flamurin, dhe e dija se asnjëri prej nesh nuk kishte pasur zgjedhje në këtë kuptim, ndoshta vetëm nëse bëhej fjalë për të ngjitur ose për të zbritur, *two flights of stairway to heaven*⁷⁹, por të zbresësh është, në fakt, më e vështira.

Ndoshta të dy kishim probleme me kthjelltësinë, por nëse folëm apo jo, apo për çfarë, nuk mbaj mend. Telefonat na tringëlluan, njëri pas tjetrit, dhe kështu u zhduk një hallkë tjetër e takimit, duhej të largohej, kishte ardhur për punë, jo për një *city trip*⁸⁰, i urova fat. Më shkroi në mbrëmje: “Shkoi shumë gjatë, rreth dy orë diskutime dhe pastaj darka edhe për dy orë të tjera, në frëngjisht, gjithë pretendime e

⁷⁹ dy kate shkallësh për në parajsë. Referencë për dy katet që iu deshën të ngjitej e vetme për t’u larguar nga spitali + kënga “Stairway to Heaven”

⁸⁰ udhëtim në qytet

naze. E kisha mendjen tek ty. Sa keq që nuk mundëm të shiheshim me nge”. Po mendoja, vallë ku flitej më frëngjishtja në Kartonac, me kë takohej ky Pauli, do ta kisha pyetur, por më shkroi vetëm një mesazh të shkurtër se kishte marrë tashmë trenin për në një qytet të vogël më në veri, ku kishte punë të nesërmen.

Pashë hartën, kisha qenë vetëm një herë atje, ishte bukur, dikur quhej Furna ose diçka e tillë. Ishte rreth një orë e gjysmë larg me tren, vetëm tre në ditë me linjë të drejtpërdrejtë, plus sa kohë më duhej për të arritur në stacion. Dhe nuk kisha hipur në tren që kur nuk e di prej sa kohësh, më dukej e pamundur, e pakapërcyeshme. Nëse më kapnin dhimbjet, sulmet, memoria, nëse... Por vdekja e drenushës, për të mos thënë e pasionit, kaloi një gjuhë të ashpër mbi majën e kripës dhe më tha të shkoja, pikë, dhe ashtu bëra.

Arrita në stacionin e trenit të Furnës e djersitur dhe e shqetësuar. Nuk dija ku të shkoja, doja të kthehesha e të hipja përsëri

në tren, të shkoja në shtëpi, dreqi ta marrë, por e dini si është me ujqërit dhe veset e tyre, sidomos që, kur dola nga stacioni, pashë një tabelë me foton e tij, dhe poshtë saj ishte ora dhe vendi ku ai do të mbante fjalimin. Për të kursyer pak energji, mora një taksi për atje ku shkruante tabela. Sapo dola nga makina, e pashë duke hyrë në ndërtesë, kishte ardhur nga drejtimi i kundërt me mua, dukej shumë i shqetësuar; kishin mbetur edhe rreth njëzet minuta deri sa të fillonte, kështu që shkova aty ngjitur, për një kafe normale.

Kur hyra në sallë, në gati pa pesë, ai po fliste me një zonjë, më pa dhe mendoj se iu deshën disa sekonda për të bërë lidhjen e gjërave, u kthye dhe zgurdulloi sytë. E la zonjën në fjalë, pak a shumë, si ta them, vetëm, dhe erdhi të më përshëndeste sikur donte të sigurohej që nuk po më ngatërronte me dikë tjetër. Më tha se pas prezantimit kishte ndoshta rreth tre orë deri në darkë, “epo, gjithmonë të ikën ca kohë me ngatërresa e rrëmujëra, me forca

fërkimi, me kontingjentin”, çfarë dreqin kishin të gjithë me fizikën, por kishim “atë bërthamën”, fiks kështu e quajti, ku mund të rrinim bashkë.

Pastaj e dëgjova të fliste për

“assigning to the universal a specific connection of law and the subject, asking oneself with the most extreme rigour what price is to be paid for this assignment, by the law as well as by the subject. Supposing we were able to refund the connection between truth and the subject, then what consequences must we have the strength to hold fast to, on the side of truth (evental - evenementielle - and hazardous) as well as on the side of the subject (rare and heroic)”.

Siç mund të vihet re, fliste me po aq zhdërvjelltësi sa edhe shkruante, ose ndoshta edhe më mirë, sikur të ishte një lloj badea Bădiu⁸¹ që po krijonte diçka me

⁸¹ Referencë për filozofin Alain Badiou, nga libri i të

duart e tij dhe në të njëjtën kohë tregonte edhe histori, së dyti, jo për të bindur ndokënd, thjesht ashtu, për veten e tij, dhe nëse ndodhte të ishte dikush tjetër në atë zonë, shumë mirë, nëse jo, jo, dhe efekti ishte fiks e kundërta, se të bindte si askush më parë. Vështrova njerëzit në sallë sesi e dëgjonin, ishin të hipnotizuar. Personi pranë meje më pëshpëriti “*what a silver tongue this guy has*⁸²”, u ktheva sikur të më kishte goditur rryma elektrike, *sorry? what do you mean?*⁸³, buzëqeshi, është një shprehje, domethënë dikush elokuent, bindës.

Zbrazëti mendore derisa mbaroi, shkova tek ai, më pyeti si m'u duk dhe i thashë shumë, shumë mirë. Po sillej sikur nuk e kishte idenë se si kishte qenë, por mendoj se e dinte mirë. Në atë moment, më tringëlloi telefoni dhe pashë një email nga, me temë takimi me Paulin. U hodha

cilit është marrë citati i mëparshëm në anglisht;
referenca shfaqet në fund, në seksionin e përkthimeve.

⁸² Çfarë gjuhe të argjendte ka ky djalë

⁸³ Më falni? Çfarë doni të thoni?

si qeni i Pawlikowski, “*Janicka: Ogon, ktory macha psem*”, kur ia pashë emrin të shkruar në *head(line)-in* tim të . Hodha sytë përreth dhe, megjithëse nuk ishte aty, ishte në njëfarë mënyre me ne.

Lexova shpejt, takimi ishte me PaulËn, në fund të fundit, kjo grua do të më shkaktonte një atak në zemër, gjithsesi ajo ishte e vetmja fajtore për gjithçka, si të gjitha gratë, përfshirë edhe mua, edhe pse Dr. Simon më kishte thënë se nuk kisha faj, unë prapë nuk e besoja, ndoshta sepse ajo që ma kishte thënë këtë ishte po grua. Nuk mund ta shmangia më, e kisha bërë shumë herë. Vallë, çfarë do të kishte thënë nëse, pas aq shumë refuzimesh me justifikimin se nuk ndihesha mirë, do të më kishte parë në një taksi përmes Furnës, duke u drejtuar për në hotelin e një burri që po e takoja për herë të parë? Në fakt, për herë të dytë, nëse marrim parasysh “përplasjen” në aeroport. A do të më kishte thënë të kujtohesha, për të qenë e sinqertë? Apo të përpiquesha të qëndroja në

një tavernë dhe pastaj të largohesha? Apo të DILJA NGA SITUATA? E vërteta është se nuk kisha ide se si të jetoja pa një skenar të gatshëm.

E pyeta Paulin nëse donte të rrinim jashtë kushedi, meqë ishte ende “kohë e bukur kjo, pa asnjë garanci”, tha sigurisht, mund të shkojmë edhe për një kafe tjetër pa kaf, – mirë që e kisha pirë një “ka”, dreqin. Nëse folëm apo jo, apo për çfarë, përsëri nuk e mbaj mend. Nëse ishte në trup apo jashtë trupit, ai e di. Nëse ishte ëndërr apo realitet, ai e di. Unë di vetëm që Pauli më pyeti nëse flokët e mi janë natyralë dhe ma kaloi një tufëz mënjanë, me shumë kujdes. Pastaj tha “shiko se u bë ftohtë, vish pallton”, më mori në krahë dhe nuk ishte përqaftim zyrtar, I MBARUAR, ishte në format të gjatë, *and I was as breathless as if I had just run a mile*⁸⁴, ndjeva edhe diçka tjetër përveç rrahjeve të zemrës, kishte diçka që s’shkonte, si një

⁸⁴ dhe unë isha pa frymë sikur sapo kisha vrapuar një milje.

frymëmarrje, e pashë në zemrën e tij atë diçka, një gjemb, sikur duhej të rezistonte një kohë të gjatë nën ujë, dhe jeta e tij varej nga kjo, shumë herë pothuajse ishte mbytur, kishte shpëtuar çdo herë, por kjo edhe e kishte dëmtuar.

I preka arterien karotide dhe i mata pulsën, ishte minimalist. Dhe Mpirja më përpiu, që të dy mezi po zvarriteshim, por megjithatë, të dy gjallë, në mënyrë krejt të papritur dhe kundër të gjitha statistikave dhe probabiliteteve, jemi aty, papritmas, vërtet, si një përballje kozmike. Forca jote në dobësi është perfeksionuar, më mbante në krahët e tij në një mënyrë të pafundme, ndryshe nga mënyra se si më kishin mbajtur të gjithë të tjerët, me shumë delikatesë, por edhe me një presion, sikur të mos e merrte si të mirëqenë atë përqaftim, prekjen tonë, por si një mrekulli, “tangoja midis mrekullisë dhe...”

merr frymë”, më tha, fiks ashtu siç duhet të jetë, si një shtrëngim duarsh, diku midis një urdhri dhe një lutjeje, fiks ajo

dozë që të mos ndiej sikur po më shkel mbi kokë, mbi modelin *body.cognition*, as se po e bën nga (metro)mirësjellja, por thjesht sepse kështu e di ai që rrethana të caktuara nuk janë të negociueshme.

Paul: Je shumë e bukur.

Unë: Faleminderit. Edhe ti.

Paul: Unë... jo.

Unë: Po, që ç'ke me të!

Filluan pikërisht në atë moment, po, konvulsionet, në të s....., na lini rehat, dhe nuk ndjeva më asgjë, asnjë dhimbje në një rreze përreth tij, sikur të mos ishim më një trup, dua të them se ai kishte mish, kocka dhe lëkurë, ndërsa unë jo, dhe kjo m'u duk diçka shumë e njohur, si një *flashback*⁸⁵. Më pyeti nëse doja të... e ndërpreva se po shkoja në stacion dhe gjatë gjithë rrugës së kthimit ndjeva përqafimin e tij si shtypje, me pëllëmbët “e hapura në murin e shtëpisë”. Për pak sa nuk e humba trenin e

⁸⁵ rikthim në të kaluarën.

fundit nga Furna për në Kartonac, duke qenë në platformë, domethënë treni ishte në platformë dhe unë nuk e pashë, thjesht nuk e vura re, hipa në minutën e fundit, çfarë gafe.

Të nesërmen në mëngjes u ndjeva tmerrësisht keq, gati për t'i dërguar një email atij se nuk mund të shkoja në asnjë takim me PaulËn, madje edhe me rrezikun që *Palgrave* të hiqte dorë nga shërbimet e mia. Por e mblodha veten disi dhe shkova, shkoi mjaft mirë. Pasi Paula iku, më tha se kisha liri të plotë, mund të punoja kur të doja, nga shtëpia, ose në zyrat e *Palgrave*, ose kudo që të doja; projekte kishte, afatet, mjaft fleksibile, mund të zgjidhja vetëm atë që më interesonte.

Të punoja në *Pal-grave* me *dead-line-e*⁸⁶, pyesja veten nëse ai e dinte që më kishte vënë dorën në kokë dhe më kishte tërhequr flokët, të gjitha fijet, por i thashë vetëm faleminderit, se ndihesha shumë me

⁸⁶ afate

fat, dhe atëherë ai m'u përgjigj se nuk besonte në fat. As unë nuk e dija saktësisht nëse besoja, sepse në atë kohë, jo, jo në *Cafe de la joie*, por në aeroportin ku ishim takuar me njëri-tjetrin për herë të parë ose kush e di për të satën herë, *who's counting*⁸⁷, Pauli po zbriste nga një avion.

“O

h,

I'll

pic

k

you

up

If

you

co

me

bac

k to

If

you

co

me

⁸⁷ kush i ka numëruar

*bac
k to
We'll do whatever you want,
travel wherever how far
We'll have a party, we'll
dance ,til dawn
I'll throw a party all night
long”*

U ktheva në shtëpi dhe u ndjeva akoma më keq, u përpëlita gjithë natën, “shumë më keq? Ke dhimbje? Më vjen keq”. Epo, të duket, jam keq, e mora shpirtin ndër dhëmbë, ose ndoshta edhe të tijin, dhe e pyeta Paulin, si do t’ia bëj pa ty që tani e tutje? “*Nonsense*⁸⁸. Nuk jemi larg.” Haha, më larg se aq nuk kishte, nuk ekzistonte, “ajo që duhet të bësh ti është të kujdesesh për veten” tha ai.

⁸⁸ Budallallëqe

Si dreqin të kujdesem për veten time,
kam qenë aq e lidhur me të dhe sa më ka

prekur, nga e gjeti këtë punë, çfarë pati që më preku kështu, pothuajse asgjë, një boshllëk i madh. “Ti je më e zgjuar se të gjithë ne së bashku, kështu që do ta gjesh sesi të bësh.” Ups, *Paul himself offers a paradigm within which overcoming the subjugation of women is an anticipated outcome.*⁸⁹ Diçka tingëllonte e sajuar, sidomos që menjëherë u rëndua edhe më shumë me një event në të cilin nuk dinte kë të ftonte si folës kryesor. I rekomandova Madalenën, por tha se i duhej një burrë. *Busted!*⁹⁰ Por i thashë vetëm se gjëja më e thjeshtë ishte që eventit të mos ndodhte fare; dhe vërtet u anulua. Atëherë më tha “tani e pranoj me kënaqësi se ke superfuqi”, *Paul himself offers a paradigm within which overcoming the subjugation of women is an anticipated outcome*⁹¹, por e dija që ai nuk e besonte

⁸⁹ vetë Pauli ofron një paradigme brenda së cilës kapërcimi i nënshtrimit të grave është një rezultat i parashikuar.

⁹⁰ E kapa!

⁹¹ Vetë Pauli ofron një paradigme brenda së cilës

atë që thoshte ose nuk thoshte atë që besonte.

“Si ndihesh?”

“Shpresoj të mos kesh përfunduar përsëri tek grupi me përparëse. Shpresoj të jesh e qetë, me një libër. Nuk e di se çfarë shpresoj.”

Grupi me përparëse po përpiquej me zell të merrte një model tjetër *memokath*-i nga kutia metalike për të zëvendësuar timin, sepse, pasi kisha gëlltitur të gjithë morfinën *nouveau*, ose *nuvele*, të atij viti, kishin arritur në përfundimin se ai instrument argjendi, dhe asnjë tjetër, mund të ishte burimi i të gjitha dhimbjeve. Kisha dalë nga operacioni krejt e shkalafitur dhe kisha parë në ëndërr përsëri Paulin: me sa dukej e njihja ndërkohë dhe e dija që varka e tij ishte fundosur dhe ai kishte arritur në breg dhe një palmë e vogël po i dilte nga këmba dhe më shpjegoi se si kishte arritur

kapërcimi i nënshtrimit të grave është një rezultat i parashikuar.

ta fshihte, por ajo po rritej gjithnjë e më shumë dhe më shpejt dhe po bëhej shumë e ndërlikuar, jo vetëm që nuk mund ta fshihte më palmën, por po fillonte ta fshihte palma atë në konin e hijes, kështu dolën fjalë.

“Ti je vajza me zambak uji në mushkëri.”

“Merr frymë.”

Pikërisht këtë më shkroi, por nxora një psherëtimë lehtësimi vetëm pasi ai u kthye në Kartonac, edhe pse vrapova, isha vonë për takimin me të, dhe një skenar si ai i Rambos, sikur Dr. Simon ta kishte aktivizuar përsëri *c'entra-la*. Isha në zyrat e *Palgrave* atë mëngjes, kështu që i kërkova Paulit të takoheshim nga dreka, diku aty afër. Dola nga ndërtesa bashkë me , i cili më sugjeroi po atë ditë që të shkonim për të ngrënë diçka tek *#fixcafeneauaundemaašteptaChezPaul*.

Më zuri paniku; në ato momente, më

dukej sikur ai e dinte gjithsesi, në fakt, i gjithë Planeti e dinte - *damaged good* -, dhe po m'i bënte të gjitha këto qëllimisht, si në *The Truman Show*, por nuk harroja as që isha keq me konspiracionin, e kam fjalën, me teorinë. Cinci minute întregi am stat întepenitë, gândindu-më cum ar fi fost dacă luam aceeaşi linie.

Thashë, siç ishte e parashikueshme, se nuk dija çfarë të thosha, ndoshta, gjithsesi jo atë ditë, do ta humbisja Trenin e Jetës, dhe ecëm së bashku deri në stacion, zbritëm në thellësi, për fat të mirë po merrnim linja të ndryshme. Për pesë minuta të tëra qëndrova e ngrirë, duke menduar se si do të kishte qenë nëse do të kishim marrë të njëjtën linjë.

Praktikisht, hoqa dorë nga takimi me Paulin, por heqja dorë gati e vetësabotoi qëllimin, sepse devijimi zgjati rreth gjysmë ore dhe, kur hyra në #fixcafeneauaundemăaşteptaPaul, ishte tashmë në këmbë, pranë derës, duke u

larguar.

Vërtet po largoheshe? “Epo, të thashë se ndërhyri njëfarë konfuzioni, me forca fërkimi, me kontingjent”. I tregova për fazën me heqjen dorë dhe qeshi, tha je shumë “*funny*”, dhe i thashë se, nëse do të më njihte më mirë, do të shikonte se nuk marr vesh fare nga shakatë dhe tha se “çdo shaka në fakt fsheh një gënjeshtër” dhe ndjeva se dikush më në fund po më kupton, si po ngrihesha në tavan, me gjithë karrige. Deri edhe Pauli shtoi se mund të vinte me mua, në fund të fundit, ishte thjesht një kafe e dekafeinizuar dhe pa sheqer mes dy kolegësh dhe zbrita prapë poshtë me karrige aty ku kisha vendin.

Nuk e di nëse do të kisha mundur të sillesha përpara sikur Pauli ishte thjesht një autor që nuk botonte në *Palgrave*. Nuk e di nëse mund të ishte sjellë para meje sikur Pali të ishte thjesht një autor, ai është gjithashtu një qenie njerëzore, mendoj se ai e di që Pauli është thjesht diçka tjetër, në një nivel tjetër, dhe

vërtet nuk ka rëndësi se ku boton. Mendoj se, ose nuk është i gatshëm të ma thotë (as mua, megjithëse, në praktikë, dija mirë sesi t'i ndaja gjërat, vetëm teoria më vriste), ose nuk i duken shkrimet e tij mjaftueshëm bindëse.

Pauli më tha se e kishte pasur të vështirë në eventin e mëngjesit, se e kishte humbur zërin herë pas here, por ti nuk je memec, je i verbër, Paul, ke tre ditë që je i verbër ., *Amore! Ora finalmente sono povero, tu mi lascerai per un mafioso vero, propriamente cieco, ma solo per tre giorni, e la tua piu bella cicatrice sara fatta da lui*, e shtriu dorën drejt fytyrës sime dhe më ndjeu si një i verbër, me gishtat që ndiqnin ngadalë një vijë të pjerrët midis nofullës dhe faqes, drejt cepit të gojës. Një prekje shumë e lehtë, sikur kishte merak se mos më thyente, pastaj i bëri pëllëmbët kaush dhe më mbështolli fytyrën brenda tyre, sikur të kishte dashur ta maste.

Pauli: Je shumë e bukur.

Unë: Faleminderit. Edhe ti.

Pauli: Unë... jo.

Unë: Po, që ç'ke me të!

Pauli: Kur të pashë atëherë, në treg.

Prita që të vazhdonte, por nuk e bëri, përkundrazi tha, “pse më vlerëson”, kjo me siguri ishte thënë midis nesh edhe më parë, më tha “tek ty asgjë nuk bërtet, nuk ulërin”, por mua më dukej sikur gjithçka bërtiste, kisha qenë një britmë e vazhdueshme prej aq shumë kohësh, ditësh dhe javësh dhe muajsh dhe vitesh dhe dekadash dhe shekujsh dhe mijëvjeçarësh dhe ai fliste sikur të gjitha këto nuk kishin rëndësi nuk kishin asnjë lloj rëndësie. Më bëri lëmsh ajo pafajësi, e cila i mungonte subjektit prej aq shumë vitesh. “*20 years from now, you and I, around the world*”⁹², do të të çoj rreth e rrotull botës me valixhen time me katër rrota”, por mua më dukej se, ose 1. këtë

⁹² 20 vjet nga tani, ti dhe unë, nëpër botë.

kishte pritur, për dhjetëra, qindra vjet, shumë kohë para se të shpikeshin rrotat për valixhe, pra çfarë ishin njëzet vite, ose 2. ishin shenjat e një m., rreth 45 vjeç, për të cilin koha nuk ka më rëndësi, sepse nuk ka më asgjë për të humbur. Dhe pikërisht atëherë Pauli tha “ndoshta edhe kemi jetuar disa vjet të dy, nga 16 në 18”, dhe e kemi ditur se cili nga të dyja variantet ishte, dhe qesha me të madhe.

Por atij i thashë vetëm se isha jashtëzakonisht e gëzuar nga *fuckup*-i me paulën time, pa të cilën nuk do të ishim njohur, dhe më tha se “*shkatërrimi ishte i brendshëm dhe deri tani shkatërrimi mbetet opsioni i duhur tani që flasim. Çelësi këtu është ky: nuk do të zbatosh kriteret e kësaj bote tek ne*”, sikur *the world*⁹³ të ekzistonte ende, Paul, sa i verbër që je! Aq i verbër, sa që kur po bëheshim gati të dilnim nga kafeneja, për pak harroi gjithçka në tavolinë, portofolin, telefonin, gjithçka,

⁹³ bota

thjesht nuk i shikonte më.

Dola në rrugë dhe më pyeti çfarë bën shoqja jote, Madalena. M'u duk e çuditshme, por në fund të fundit, vetë unë ja kisha rekomanduar për fjalimin kryesor dhe, gjithsesi, u përshëndetëm sepse ai kishte një leksion ose sepse kishte ardhur përsëri deri në Kartonac, ndërsa unë duhej të shkoja sërish në stacion dhe pastaj të merrja linjën nën ujë, ose mbi ujë, ose kush e di, domethënë, e di, se më kishte dërguar atë mëngjes në eventin e paulës sime. Pasi mbarova, fillova të endesha kuturu nëpër rrugë dhe pashë një skelet kishe, e shkreta ishte e gjitha me vrima, ndërsa pranë saj, e re fare, në të cilën, kur hyra, këndonte një kor.

Nuk kisha qenë brenda një kishe që kur Viktoria më kishte marrë me vete. Ajo hapësirë ishte e përkryer, gjithçka ishte pikërisht aty ku duhej të ishte, të gjitha pikturat, si në muzeun ku kisha qenë me Xhonin. Në murin e cepit, pashë një pikturë të madhe, e cila nuk dallohej dot

mirë, me disa rroba të bardha si çarçafë, të cilat mund të ishin shumë mirë një tunikë ose një fustan, nëse ishte burrë apo grua, ndoshta edhe për shkak të flokëve të gjatë deri mbi supe, mund të ishte shumë mirë edhe/ose njëra, edhe/ose tjetra, dhe dukej si... OH, FUCK ME SIDEWAYS. VËRTET?

I pashë të gjitha përsëri, nga fillimi, papritmas i pashë të gjithë, të rreshtuar sikur bëhet apeli, nga Pieri te Paolo-Pawel-Pawlikowski, pashë edhe Tëdënë dhe më shkoi mendja tek ai, gjithçka, gjithçka, taksia nga FUnDi, makina në shkëmb, tavolina. Nxora telefonin dhe, sikur të më ishte bërë refleks, doja të telefonoja Dr. Simon, por kuptova se duhej të telefonoja dikë tjetër, dhe fillova të qeshja si budallaqe në kishë.

*What if was one of us
Just tryin' to make his way home
Nobody callin'
on the phone
'Cept for the*

*Pope maybe in
Rome*

Dola jashtë, i rashë numrit dhe mora përgjigje. Më pyeti “si mund të të ndihmoj” dhe e pyeta se nga e dinte që kjo ishte arsyeja pse e kisha marrë në telefon, dhe më tha “prandaj jam , se njerëzit më kërkojnë vetëm kur kanë nevojë për mua”. I thashë se më në fund e kisha kuptuar, tha “Aleluja!”, pikërisht kështu tha, por këmbëngula se ende kisha një paqartësi me Tëdënë dhe më tha “ është shumë e thjeshtë, E KE BËRË LËMSH!”, dhe pastaj shtoi “ çfarë fati të trishtueshëm ka edhe ky djalë, madje edhe ti e hutove dhe pastaj e harrove...”

Mora frymë, isha me shpirt ndër dhëmbë dhe shtrëngova dhëmbët dhe pyeta: “... isha apo nuk isha? Domethënë. jam apo nuk jam?” më dëgjoi me shumë durim dhe vëmendje, pastaj më tha: “E harrove si të quajnë, e dashura ime?”

Teo. Më quajnë Teodora.

Epilog

“Dhe unë po të them gjithashtu se ti je Pjetri, dhe mbi këtë shkëmb unë do të ndërtoj kishën time dhe dyert e ferrit nuk do ta mundin atë.” (Mateu 16:18)

Falënderime

E para që e pa dorëshkrimin dhe më pas më shoqëroi, kapitull pas kapitulli, është Lucia Lupea, një shkrimtare shumë e re, tek e cila kam shumë besim.

Më ndihmuan ose më inkurajuan me mendime dhe sugjerime Magda Crăciun, Sînziana Cârstocea, Simona Sora dhe Eli Bădică, redaktorja e librit.

Falënderoj familjen time, e cila më mbështeti dhe më duroi kur u tërhoqa e vetme për të shkruar këtë libër, të gjithë ata që kontribuan drejtpërdrejt dhe jo drejtpërdrejt në këtë libër, si dhe ekipin Nemira, pa të cilin ky libër nuk do të rrëfehej.

Përkthime orientuese

Fq. 36

“Nuk e ke idenë se sa u gëzova kur pashë email-in tënd në kutinë time postare pas kaq shumë kohësh; kur lexova titullin « Jam ende gjallë » m’u krijua një gungë në fyt, vallë e di atë ndjesi?”

“Shikoj diellin dhe i them vetes se edhe ti e shikon, dhe se së shpejti do ta shohim përsëri së bashku, siç bënim më parë, duke dalë nga deti, dhe pastaj do të zhdukemi, e di atë ndjesinë kur dëshiron që të zhdukesh?”

“E dëgjova përsëri zërin tënd, më në fund, as nuk më vjen ta besoj, por ishte më i ashpër, për sa i përket tonit, sesa e mbaja mend. Vëllai im mendon se jam e çmendur që marr në telefon në këtë orë njerëz që nuk i njoh, ndoshta ka të drejtë.”

Fq. 37

“Nuk po më punon interneti, por vazhdoj ende të të shkruaj nga një internet kafe. Vëllai im është bërë pak paranojak. E kuptoj që nuk është normale të lë gjithçka dhe të iki kështu, vetëm, në një vend të huaj, por është gjithçka që dua. Do ta gjej një mënyrë.”

“Është i bukur universiteti? Po qyteti? Kam parë që keni mbret, edhe ne kishim një, por tani jemi republikë, që nga viti ‘18. Dëgjova himnin tuaj në *Encarta*... të gjitha himnet janë njësoj, apo jo? E vetmja gjë e mirë është se kur i dëgjojmë jemi tashmë në këmbë, gati për t’ja mbathur me vrap...”

“Doja vetëm të të thosha se më në fund mund të iki. E kuptoj që nuk do të jesh aty kur të mbërrij, s’ka problem, do të pres. Të paktën a ke mundësi t’i zgjedhësh ndonjëherë këto udhëtime në detet dhe oqeanet e botës?”

Fq.57-58

“E dashura ime, do të thosha madje, gruaja ime!

por pse, pse duhet të pyesim veten për trenat ose avionët që i çojnë njerëzit larg, për botët që kryqëzohen për një moment dhe pastaj kush e di?

1. Po, e kam pyetur veten.

2. përgjigje e mundshme: nuk jemi kushedi se çfarë.

3. Po ta dija se edhe ti e pyet veten, do të qetësohesha, sepse, në çdo rast, është një temë që nuk e kemi trajtuar së bashku.

4. kam shumë dëshirë të vij dhe të rikuperoj kohën e humbur.

5. nuk kam shumë besim te distanca, por, në fakt, as te afërsia.

6. dhe, e theksoj sepse është e rëndësishme, nuk jam dikush që flet për këto gjëra, ashtu, me dokëdo.

7. Sigurisht, me ty po flas!

8. ki besim tek ajo që ndjen në momentin që e ndjen, mos u shqetëso (KURRË!) për atë që ka kaluar tashmë, sepse gjithçka që bën është gjëja e duhur në atë moment.

9. nëse beson, ajo kalon çdo herë që dëshiron të largohesh.

10. Ja shiko, të martuar, me pak fjalë, e di që nuk do ta kesh të lehtë të shpëtosh nga unë,

sepse për mua të duash do të thotë të gëzosh atë që një person dëshiron/mund/ndjen të ndajë me ty. Dhe ne të dy po fillojmë të ndajmë shumë. ndoshta nesër do të marr avionin, ndërkohë, doza të bollshme kamomili dhe seanca të bollshme bimësh terapeutike. Të egrit që të presin në shtëpi a përdorin substanca të tilla?

A e mban mend se dikur... jo, nuk e mbaj mend mirë, gjithçka është e ngatërruar. por di që u argëtuam shumë.

natanello.”

Fq. 58-62

“shoqe shumë komuniste dhe shumë feministe, e cila madje sublimon identitetin e saj si grua dhe grua mafiozi për të përqaftuar ideologjinë e barazisë! me çfarë gruaje u martova. është verë dhe po punoj në autostradë, i çmendur.

çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse çmendem çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse çmendem

çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem

çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem

çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem
çdo gjë tjetër në rregull, edhe nëse
çmendem

duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?

duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?
duhet të bind veten se po çmendem?

u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!

u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!
u çmenda!

burri yt.

p.s. të shkojnë flokët e gjatë!

p.p.s. a mund të më shkruash si thuhet
«mirë» dhe «nëntë pikë dyzet euro, ju lutem»
(në gjuhën tënde (por si shqiptohet, jo si
shkruhet)»

Fq. 62-63

“E dashur,

Thashë «mirëzita, nëntë pikë dyzet euro, ju

lutem» shumë herë; është muaji më i vështirë i pushimeve; më 29 gusht, turqit më hoqën lëkurën e trupit, por unë nuk mund të them as nëntë pikë dyzet euro në turqisht dhe më vjen keq sepse turqit janë me fat «të pish duhan si turk»

«të shash si turk»

«të q... si lepur»

(nuk ka rëndësi, por nuk mund të argëtohen vetëm turqit në këtë botë, apo jo?

Shënim: të mallkosh: të kombinosh emrin e tij të shenjtë me një mbiemër, shpesh të pakëndshëm; mund të përdoren edhe emra shenjtorësh, objektsh fetare, të bekuarish, djajsh, etj. Unë mallkoj si San Culamo (do të të pëlqente albumi i Masakrut në Betlehem) sepse kalova një verë pune të lodhshme në autostradë dhe mora një ose dy detyra mafioze... gjithçka është në rregull, nuk më përjashtuan/vranë ende... Zbulova se kam një muaj shtesë!

Por çfarë do të bëj në të ardhmen? Një fallxhor më parashikoi se jam i destinuar të pushtoj botën ose të vdes duke u përpjekur. nëse di gjë ti, më thuaj edhe mua... sepse unë, pas autostradës, shoh vetëm errësirë ndoshta

është një paralajmërim se do të verbohem... ashtu do të mundem, më në fund, të të shoh në sy pa komplekse inferioriteti, dhe kur të të them: “Dashuri! jam i varfër”, do të më lësh për një mafioz të vërtetë, vërtet të verbër, por vetëm për tre ditë, dhe shenja jote më e bukur do të jetë ajo që të ka lënë ai. Por mos u shqetëso për nderin tënd: do të kesh tashmë shumë shenja të reja, tetë-nëntë ose njëmbëdhjetë-dymbëdhjetë, të shkaktuara në përplasjet e këtyre mafiozëve, plani është i njëjtë dhe mbetet i njëjtë; por ti e di, nuk i dihet asnjëherë planet prishen, qielli na bie mbi kokë, shtatë bori fryjnë dhe, ja, vjedhin bubullima, vetëtima dhe tërmete.”

Fq. 63-64

“Grua e dashur,

Xhonglova pak sot, është një gjë e mrekullueshme dhe më relakson shumë. Po sikur të ndryshoja profesionin dhe të bëhesha xhongler në vend të një mafiozi? Mendoj se fitohet ca më pak, por është më argëtuese.

Të pëlqejnë paradokset e pazgjidhshme?

Shu-zhan ishte duke u dhënë mësim

nxënësve të tij, duke mbajtur në dorë një shkop prej druri. Ngriti shkopin dhe u tha: «E quani shkop dhe bëni një pohim, e quani jo-shkop dhe bëni një mohim. Si do ta quanit pa bërë një pohim ose mohim?» Njëri nga nxënësit u ngrit, shkoi te mësuesi, ja mori shkopin, e theu dhe tha: «Po këtë si e quani?»

Po ty, si të quajnë? Çfarë je? Është njësoj sikur aksesi im tek ty të jetë i vështirë, duhet të kaloj kilometra fushash të minuara, xhunglash dhe kënetash, si Rambo, që të mund të të lexoj, nuk është e vërtetë, nuk është aq e komplikuar, por aty-aty.

N.”

Fq. 64

“përsëritet grua mafioze!

jam shumë mirë, të hënën do të filloj punë në një shoqatë që merret me të mitur problematikë, kam ende dy ose tri ditë liri që dua t'i shfrytëzoj në maksimum, nesër do të krijoj një llogari në *flickr* për të shkëmbyer foto me ty dhe do të duhet t'i skanoj të gjitha ato nga muaji ynë i mjalitit... sa bukur, festuam e festuam, festuam përsëri dhe pastaj, pasi

rifestuam, u argëtuam.

burri yt mafioz, natanello.

p.s. mos harro të shikosh filmat e Pier Paolo Pasolini-t.

p.p.s. a po shkëlqen dielli në Kartonac? apo në Regali? apo ku dreqin je?”

Fq. 70-71

“E dashur grua,

Çfarë ndodh kur vdes një papë? Rrallë ndodh papritur ose jashtë vendit. Në përgjithësi, papët vdesin brenda mureve të Vatikanit dhe ajo që do të vijojë (dhe çfarë do të bëhet) pas largimit të tyre është e përshkruar në një protokoll të mirëpërcaktuar.

Gjërat e para që duhen bërë janë zyrtarizimi i vdekjes papës, heqja dhe thyerja e *(Nat)Anello del Pescatore*, një nga simbolet e papës, të cilën ai e merr gjatë ceremonisë së inaugurimit dhe të cilën e mbante në gishtin e unazës të dorës së djathtë. Kjo detyrë i besohet kardinalit shambellan, në prani të kancelarit të Dhomës Apostolike. Pas ritit në të cilin ai godet ballin e papës tre herë me çekiç, duke thirrur emrin e tij të pagëzimit,

shambellani ia komunikon vdekjen një kardinali, i cili pasi kryen bashkimin ekstrem, vazhdon, me një njoftim të veçantë, të përhapë lajmin. Më pas do të bien kambanat e Bazilikës së Shën Pjetrit, ndërsa gjysma e derës prej bronzi të Bazilikës mbyllet. Funerali papnor quhet *Missa poenitentialis* dhe festohet në Bazilikën e Shën Pjetrit në prani të delegacioneve shtetërore nga e gjithë bota. Mund ta imagjinosh se çfarë *cazzeria* (*cazzatta* + *pizzeria*) është bërë qyteti im.

Më besniku, i yti (Nat)Anello del Pescatore.”

Fq. 78

“Kam përshtypjen sikur diçka e rëndësishme po ndodh rreth meje dhe kam frikë.”

Fq. 81

“Keni dëgjuar për spekulumin? Është fjala për një instrument (mjet) të famshëm dhe të domosdoshëm në gjinekologji. U krijua nga James Marion Sims, një burrë mizogjin, racist

dhe i dhunshëm, i cili konsiderohet babai i gjinekologjisë. Një ditë, teksa po trajtonte një paciente, së cilës i ishte zhvendosur mitra për shkak të rënies nga kali, atij i lindi ideja: duhet ta gjejmë mundësinë që të inspektojmë pjesën e brendshme të intimitetit femëror.”

Fq. 84

“E shohim Agnesën duke kërkuar strehim në një manastir murgeshash. Në mungesë të abatesës, ajo pritet nga zëvendësja e saj. Autori i jep edhe emrin: Nevoja.

Agnesa ha diçka, pastaj, kur është gati të shkojë në shtrat në dhomën e saj të vogël, nënë Nevoja i thotë: «Jemi në mes të natës dhe ti e di, e dashur, është pikërisht ora kur shpirtrat e këqij enden kudo për të tunduar shenjtoret. Le të flemë bashkë; nëse djalli do të përpiqet të bëjë diçka kundër nesh, le të na gjejë të dyjave...»

Autori mezi guxon, pavarësisht se sa i vendosur është të mos fshehë asgjë, të tregojë se çfarë ndodhi më pas. Në fund të fundit, megjithatë, ne prapë zbulojmë se nënë Nevoja është, në fakt, vetëm një student, një mik i

ngushtë i nënë Abatesë. Pak më vonë, Agnesa psherëtin: «Më kot vendosa të qëndroj e mirë. Më kot bëra gjithçka që munda. Nuk mund të jetë grua e ndershme kushdo që dëshiron.»“

(Volteri, *Fecioara din Orleans (Virgjëresha e Orleansit)*, përkthyer nga Sergiu Dan, Editura de Stat pentru literatură și artă (Shtëpia Botuese Shtetërore për Letërsi dhe Art), 1955, fq. 62. Ky vëllim përmban përkthimin e plotë të këngëve I, V, XVI, XVII, XX și XXI, ndërsa të tjerat paraqiten në përmbledhje të shkurtra të përpiluara nga përkthyesi.)

Fq. 88

“Të bësh që 16 dhe 18 të jenë të dobishme, nëpërmjet atyre që mund të duken si taktika të dhunshme dhe agresive për të dëbuar pushtuesit”

Fq. 93-94

“FOKA: Më kërkuan që ta bëja unë këtë punë dhe për çdo person të varur, më hoqën

një vit burg. Është një marrëveshje e mirë.

KALIAIEV: Për të të falur krimet, të detyrojnë të kryesh të tjera? FOKA: Oh, këto nuk janë krime, sepse bëhen me urdhër dhe, në fund të fundit, për ta është njësoj. A do të dish mendimin tim? Ata nuk janë të krishterë.”

(Albert Camus, *Teatru - Cei drepti* (Teatri - Të Drejtët), përkthyer nga Laurentiu Fulga, Catinca Ralea, Eugen B. Marian dhe Victor Constantin Bercescu, Marcel Aderca, I. Igiroșianu, 2004, Editura Rao, fq. 260.)

Fq. 96

“Ende më vjen keq që nuk munda të vija (për shkak të monedhave të argjendta!) Është një qytet plot me personazhe të denjë për një film të Paskalieviçit.

Të puth, F.”

Fq. 99

“një konferencë tjetër në Universitetin e Molises... Por po flasim për gjëra që do të

materializohen brenda një muaji ose edhe më shumë dhe deri atëherë unë mund të kem vdekur (edhe ti gjithashtu, meqë ra fjala, apo jo?).”

“E dashura ime, pra nuk jemi të vdekur, as ti, as unë, ndoshta vetëm telefoni yt celular ka kaluar në një jetë më të mirë. Më vjen keq për çantën tënde, ishte madhështore ...”

Fq. 99-100

“E dashur, si ka mundësi që më ke injoruar për kaq kohë, edhe pse kisha përshtypjen se kishim ndërtuar një lloj mirëkuptimi, të çuditshëm, por të fortë (domethënë muskuloz, si ty). Që ku dhe pse duhet të (mos) rifillojmë? Sapo dërgova një letër synimi për të bërë një prezantim për një kolokium ndërkombëtar, e gjen dot se ku? Dhe mendova se ndoshta edhe ti, nga një rastësi harmonike, mund të vish.

Por kjo do të ndodhte vetëm në janar, pothuajse katër vjet pas takimit tonë të parë në Makadam.”

Fq. 100

“E dashura ime, misteri yt më duket me një ëmbëlsi të pabesueshme, pothuajse një kundër-deklaratë dashurie (fjalë e madhe e pashqiptueshme dhe sidomos e pabesueshme), gjë që më emocionon! Diskrecioni yt bëhet proverbial, dhe takimet tona nuk materializohen më; e megjithatë, kam përshtypjen se kam kaluar një pjesë të mirë të jetës sime me ty.”

“Po, e kuptoj se, në moshën tënde mijëvjeçare, arterioskleroza mund të jetë tashmë shumë e avancuar... Nuk guxon as të më thuash, të paktën, se në cilin hotel do të takohemi, edhe nëse e di?”

Fq. 101

“Të flasësh për muzikë është si të vallëzosh për arkitekturën.”

Fq. 102

“Sapo pranova urdhrin për të puthur dikë, nuk kurseva asnjë përpjekje në procesin e

punës, qoftë ky person një shef i vogël me një duzinë vartësish apo një personalitet i fuqishëm, i kalibrit të ministrit. Planifikimi i gjatë dhe i kujdesshëm, bukuria e një puthjeje të realizuar mirë [...] ishte si ajo e një artisti të zhytur në dizajn. Pa snobizmin e Frank Lloyd Wright ose bllofin e Le Corbusier, mund të krijoja një vizion të ndërlikuar, në të cilin, ndërkohë që zhdukja ecte krah për krah me ekzistencën, koncepti i boshllëkut ishte mbërthyer në mes të veprimit. Mund të kem qenë një nga shumë, shumë të paktët që mund ta kuptonin këtë.”

“[...] Një puthës profesionist, në këtë kuptim, nuk interesohet për asgjë tjetër përveç metodës. Më saktësisht, gjithçka që ka rëndësi për të është akti i puthjes, sepse ai/ajo nuk duhet të marrë parasysh asnjë aspekt tjetër.”

Fq. 105

“Puna ime nuk është lloji i punës nga e cila heq dorë për t’u bërë konsulent, [...] njerëz si unë e mbajnë këtë botë të pastër dhe e bëjnë më të mirë. Dikush duhet ta bëjë këtë. Dhe jo të gjithë mund ta bëjnë.”

“Duhet të jetosh derisa të vdesësh, kështu që nuk ka mbetur asgjë tjetër për të bërë përveçse të vazhdosh të punosh shumë për të marrë shpërblimin tënd.”

Fq. 113

“Po hidhesha pupthi ashtu, nga një vend në tjetrin, nga hoteli në punë dhe pastaj në festa dhe nga festa në hotel dhe përsëri në punë, si një trolejbus i trullosur. Ndoshta duhet të isha e kënaqur, ashtu siç ishin pothuajse të gjitha vajzat e tjera, por nuk arrija të bëja asnjë reagim. Ndihesha inerte dhe bosh, siç ndihet ndoshta bërthama e një tornadoje, duke lëvizur e mërzitur në qendër të kaosit përreth.”

(Sylvia Plath, *Clopotul de sticlă* (Kambana e Qelqtë), përkthim dhe shënime nga Alexandra Coliban-Petre, Editura Polirom, 2018, fq. 9.)

Fq. 118

“Së shpejti do të takosh dikë dhe çdo gjë

që do të thotë do të tingëllojë aq e vërtetë sa do të të lërë pa fjalë. Do të të hapë një univers të tërë dhe do të të krijojë një nevojë të papërmbajtshme që të bësh diçka për veten tënde dhe, tërthorazi, për të. Diçka që askush nuk të ka kërkuar më parë dhe, edhe nëse tingëllon tronditëse, je e gatshme ta bësh gjithsesi.”

Fq. 166

“duke i caktuar universales një lidhje të caktuar midis subjektit dhe ligjit, lind pyetja me shumë rigorozitet se cili është çmimi që duhet paguar për këtë qëllim, si nga ana e subjektit, ashtu edhe nga ajo e ligjit. Kjo është pikërisht pyetja jonë. Duke supozuar se ia dalim të rivendosim lidhjen midis së vërtetës dhe subjektit, çfarë pasojash do të kemi për të pasur forcë për të ruajtur, si nga ana e së vërtetës (eventuale dhe e rrezikshme) ashtu edhe nga ana e subjektit (të rrallë dhe heroik)?”

(Alain Badiou, *Sfântul Pavel. Întemeierea Universalismului* (Shën Pali. Themeli i

Universalizmit), përkthim nga teksti original
në frëngjisht nga Andreea Lazăr, Editura Tact,
2008, fq. 12.)

Përmbajtja

Shënim i autores

.....
.....

Prolog

.....
.....

1. Gjenetika

.....
.....

2. Largimi

.....

.....

3. Ndryshimi

.....

.....

4. Mi(ni)stria dhe rrëfenjat

.....

.....

5. Hyrja

.....

.....

6. Operacioni

.....

.....

Epilog

.....

.....

Falënderime

.....

.....

Përkthime

.....

.....

orientuese